

ALLARDPIERSON

JAARVERSLAG 2024

MISSIE

Het Allard Pierson verzamelt, beheert, ontsluit, onderzoekt en presenteert waardevol en relevant cultureel erfgoed van de oudheid tot nu. Wij maken dit toegankelijk voor iedereen, ten dienste van wetenschap en samenleving, ter lering en inspiratie. Dit doen wij als onderdeel van de Universiteit van Amsterdam en vanuit het historisch hart van de hoofdstad.

VISIE

Wij geven vanuit verschillende perspectieven inzicht in het verleden en houden tegelijk de vinger aan de pols van de actualiteit. Met onze voor iedereen toegankelijke collecties en gesteund door de kennis en kunde van betrokken medewerkers, onderzoekers en kunstenaars én van ons publiek, bieden wij pluriforme visies op de toekomst. Daarbij werken we ook samen met maatschappelijke en culturele partners, lokaal en (inter)nationaal. Verbinding, transparantie, verdieping, kwaliteit en innovatie zijn onze kernwaarden.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5	4	Digitalisering	42	
1	Publiek	7	5	Marketing en Communicatie	43
1.1	Tentoonstellingen en presentaties	7	6	Development	47
1.2	Activiteiten	13	6.1	Fondsenwerving	47
1.3	Educatie	21	6.2	Particuliere bijdragen en relatie-beheer	47
2	Collecties	23	6.3	Commerciële zaken	50
2.1	Collectievorming	23	7	Organisatie en governance	52
2.2	Herkomstonderzoek archeologische collecties	25	7.1	Organisatie	52
2.3	Ontsluiting	26	7.2	Werkgroepen	53
2.4	Collectieprojecten	29	7.3	Codes	54
2.5	Beheer & Behoud	31	7.4	Organen verbonden aan het Allard Pierson	56
3	Onderwijs en onderzoek	38	8	Financieel verslag	58
3.1	Publicaties	38	9	Bijlagen	61
3.2	Activiteiten	38			
3.3	Fellowship Programma	39			
3.4	Onderzoekzaal	40			
3.5	Onderwijs- en onderzoeks-projecten	40			
3.6	Presentaties en onderwijs-activiteiten	41			

Afbeelding pagina 1: De quagga (ca. 1850). Na een verblijf van ruim zestien jaar verloor dierentuin Artis in Amsterdam op 12 augustus 1883 een van zijn meest bijzondere dieren. De allerlaatste quagga, een merrie, lag dood in haar stal. De laatste in het wild levende quagga was al enige tijd daarvoor in Zuid-Afrika neergeschoten. Toch duurde het nog even voordat men in de gaten kreeg dat de merrie uit Artis het laatste exemplaar was. Inmiddels is duidelijk dat de quagga een ondersoort van de steppezebra is.

Afbeelding pagina 1: Opening van de tentoonstelling *Ritual Reality* in de Lounge van het Allard Pierson. *Ritual Reality* is een educatie project waar kinderen van het reguliere en het speciale onderwijs samen werken aan een tentoonstelling geïnspireerd op de collecties van onder andere het Allard Pierson en ARCAM. Fotografie: Victor Wennekes.

INLEIDING

2024 was in vele opzichten een mooi jaar voor het Allard Pierson met een aantal prachtige en succesvolle tentoonstellingen, educatieve activiteiten en onderzoek- en onderwijsprojecten.

In 2024 waren twee grote tentoonstellingen te zien, namelijk *Oog in oog*, *De mensen achter mummieportretten* en *De roep van de o'o*, *Natuur onder druk*.

Oog in Oog, al begonnen in 2023, trok na een lovende kritiek in januari 2024 in het NRC veel bezoekers, en werd aan het einde van het jaar door diezelfde krant tot beste tentoonstelling van het jaar bestempeld, na de *Biënnale van Venetië* en *Documenta* in Kassel.

De roep van de o'o was een grote tentoonstelling over het waarom van de eerste door de mens veroorzaakte klimaatcrisis en wat we eraan kunnen doen. Er werd samengewerkt met onder andere het Wereld Natuur Fonds, het IBED Institute for Biodiversity and Ecosystem Dynamics (UvA) en het Klimaatmuseum. *De roep van de o'o* kreeg eveneens positieve recensies en reacties van het publiek. De tentoonstelling was een goed voorbeeld van de meerwaarde van een nauwe samenwerking met de UvA en kende een succesvolle educatieve programmering. Van Hans Mulder, conservator van de Allard Pierson Artis Bibliotheek, verscheen bij uitgeverij Terra *Verhalen van de natuur*, het boek dat de tentoonstelling begeleidde. Met Jort Kelder maakten we een speciale podcast over de zorgen over het klimaat.

Jort Kelder startte in januari 2024 in de studio van het Allard Pierson met de opnames van *dr. Kelder en Co* en de podcast *De Jortcast* met een bereik van honderdduizenden luisteraars. Een mooie aanvulling op onze andere podcasts en radioactiviteiten die onder andere bestaan uit

de podcast *Wie wat bewaart...* over het waarom van het bewaren, de zeer goed beluisterde en prijswinnende podcast *Sterrenstof* over sterrenkunde en *Moet je nou 's horen* over de uitvoerende kunsten.

Eind 2024 startten we de 100-jaarsviering van de Theatercollectie met de opening van een tentoonstelling van schilder Martin Monnickendam, die rond 1900 een van de weinigen was die het publiek in theaters schilderde. Meestal wordt afgebeeld wat op het toneel plaatsvindt. Nu werd met de tentoonstelling *Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874–1943)* aandacht geschonken aan het publiek: wie zaten rond de eeuwwisseling in de zaal? Wat hadden ze aan? Wat deden ze behalve naar het stuk kijken? De tentoonstelling was de eerste van een serie activiteiten in het kader van de viering van 100 jaar Theatercollectie.

Inspectie

De Inspectie Overheid en Erfgoed van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voerde op 2 april 2024 een inspectie uit naar het beheer van de Bibliotheca Philosophica Hermetica (BPH), dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in langdurig bruikleen heeft gegeven aan het Allard Pierson. De conclusie van de Inspectie was dat het beheer van het rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica door het Allard Pierson in het algemeen voldoet aan de normen die zijn gesteld in de Erfgoedwet. Op enkele onderdelen zijn er verbeterpunten die wij in een aantal gevallen al hebben opgepakt.

Organisatie

Begin 2024 trad adjunct-directeur Riemkethoe Schwartzberg aan, met de opdracht de bedrijfsvoering, de organisatiestructuur en cultuur te versterken. Daarnaast is een aantal maatregelen genomen; er is onder andere, doordat het ziekteverzuim in 2024 sterk steeg,

een activiteitenstop ingesteld aan het eind van het jaar en wij hebben ons voorbereid op een bruikleenstop, die begin 2025 van kracht werd.

Hoewel wij minder activiteiten konden organiseren, kwamen er in totaal dit jaar circa 80.000 bezoekers, organiseerden we *Wij en onze stad*, een educatief programma voor het speciaal en regulier onderwijs en faciliteerden we vele onderzoekers en studenten in de Onderzoekzaal, het IWO en de Artis Bibliotheek. Een aantal van onze conservatoren gaf onderwijs aan studenten, naast schouwen en lezingen, en er was grote belangstelling voor de programmering rondom *De roep van de o'o*, *Natuur onder druk* met onder andere bioloog en TV presentator Auke-Florian Hiemstra.

Door de protesten bij de UvA, onder andere tegen het Israëlisch geweld in Gaza, was het noodzakelijk veiligheidsmaatregelen te nemen ten behoeve van het UvA-erfgoed. Daarom is het Allard Pierson een aantal dagen dichtgegaan. Het maakte een verschil in inkomsten aangezien toen de succesvolle tentoonstelling *Oog in oog* liep.

Twee grote projecten

We startten de aanbesteding voor de nieuwe objectbeveiliging, die in capaciteit en financiële middelen in 2024 op de organisatie drukte. In 2025 zal deze worden geïmplementeerd. Daarnaast ontwikkelden wij een nieuwe website samen met de Bibliotheek, omdat de oude technisch niet meer ondersteund kon worden.

We zijn 2025 ondanks de benoemde uitdagingen met ambitie begonnen. Met het beleidsplan 2024–2028 ligt er een mooie leidraad voor de toekomst waarin we vanuit verschillende perspectieven inzicht in het verleden blijven geven en tegelijkertijd de vinger aan de pols houden van wat er in de samenleving leeft. Met onze kundige en betrokken collega's werken we daarbij samen met maatschappelijke en culturele partners lokaal en (inter-)nationaal. Vanuit de universitaire omgeving steunen we onderzoek, onderwijs en valorisatie, waarbij we de relevantie van onze collecties en van wetenschap voor de samenleving blijven benadrukken.

Els van der Plas
directeur

1 PUBLIEK

Het Allard Pierson heeft twee belangrijke middelen om de collecties wereldkundig te maken: veelzijdige presentaties van de collecties en ondersteuning met de verzamelingen van onderzoek, onderwijs en educatie. Dit hoofdstuk biedt een selectie hiervan uit 2024.

1.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

6 OKTOBER 2023 – 20 MEI 2024

Oog in oog. De mensen achter mummieportretten

Oog in oog ging open op 6 oktober 2023, aanvankelijk met als einddatum 25 februari 2024, maar zij werd wegens succes verlengd tot en met 20 mei. In januari 2024 schreef

Bianca Stigter een lovende en enthousiasmerende recensie in het NRC die veel extra publiek op de been bracht. Centraal stonden realistisch ogende portretten uit Romeins Egypte (1ste–4de eeuw na Chr.) geschilderd op hout en soms textiel. Deze portretten werden bevestigd op het hoofdeinde van een gemummificeerd lichaam en maakten zo de overledene herkenbaar voor niet alleen nabestaanden en goden, maar begeleidden ook de ziel naar het leven na de dood. De portretten staan bekend om hun naturalistische stijl en doordringende blikken en brengen ons heel dicht bij mensen van tweeduizend jaar geleden. De tentoonstelling bundelde 38 van deze portretten – vijf van het Allard Pierson zelf – en legde nadruk op de

Workshop als onderdeel van de randprogrammering bij de tentoonstelling *Oog in oog. De mensen achter mummieportretten*.

Fotografie: Victor Wennekes.

mensen achter het portret. De tentoonstelling had een meerstemmig uitgangspunt. Bezoekers werden aangezet tot reflectie en mensen met uiteenlopende achtergronden kregen het woord. Experts in egyptologie, Romeinse sieraden en natuurkunde én leden van de Egyptische gemeenschap in Amsterdam: allemaal keken zij anders naar de makers van deze portretten en daarover vertelden ze in video's. Naast de audiotour waarin kunstenaar Jasper Krabbé vertelde over enkele van zijn favoriete portretten, bood ook de catalogus bijzondere verdieping. De tentoonstelling werd samengesteld door conservator Ben van den Bercken en vormgegeven door Studio Berry Slok.

Oog in oog trok zo'n 40.000 bezoekers. 900 leerlingen van het primair en voorgezet onderwijs volgden een onderwijsprogramma gelinkt aan de tentoonstelling.

29 JUNI 2024 – 13 OKTOBER 2024

Johannes N. Helstone: Suriname in beweging

Van juni tot oktober 2024 was in het Allard Pierson een tentoonstelling te zien over Johannes Nicolaas Helstone (1853–1927). Deze expositie, ontwikkeld in nauwe samenwerking met masterstudenten van Museumstudies (UvA), bood een diepgaande blik op het leven en werk van deze pionier in de Surinaamse klassieke muziek. Geboren in 1853 op de houtplantage Berg en Dal, was Helstone een van de weinige zwarte componisten die hun weg vonden naar Europese conservatoria. Zijn jeugd werd gekenmerkt door onderwijs van Duitse zendelingen van de Evangelische Broedergemeente (E.B.G., ook wel de hennutters), waarbij muziek een centrale rol speelde. Het stimuleerde zijn interesse in Europese klassieke muziek, wat leidde tot zijn studie aan het conservatorium in Leipzig. Na terugkeer in Paramaribo groeide Helstone uit tot een gerespecteerd componist en speelde een prominente rol in het culturele leven van Suriname. De tentoonstelling liet persoonlijke

Twee bezoekers bij de tentoonstelling *Johannes N. Helstone: Suriname in beweging*. Allard Pierson Amsterdam. 29 juni – 13 oktober 2024. Conservatoren: Isabelle Best en Katell Lavéant. Vormgeving: Extra Blond. Fotografie David Hup.

documenten zien uit het archief van zijn achterneef, John Helstone (1944–2023), evenals objecten uit de Surinamica-collectie van het Allard Pierson. Deze items belichtten de maatschappelijke context van Helstones leven, inclusief de veranderingen die Suriname doormaakte in zijn tijd, met de afschaffing van de slavernij. Kaarten, affiches en pamfletten illustreerden deze periode en tonen de Europese perceptie van mensen van kleur rond 1900. Prominent aanwezig was de opname van de uitvoering van de enige opera die Helstone schreef, *Het pand der goden* (1906), op 15 februari 2024 door het Koninklijk Concertgebouworkest in Het Concertgebouw. Als je door de tentoonstelling liep, was de prachtige muziek te horen.

De tentoonstelling werd gemaakt door Isabelle Best, junior conservator Surinamica, samen met conservator gedrukte werken Katell Lavéant en studenten Museumstudies (UvA). De vormgeving van de tentoonstelling was van Extra Blond (Miriam Schlick). De tentoonstelling werd georganiseerd naar aanleiding van de recente schenking van het archief en collectie van Surinaams – Nederlandse violist, concertmeester en verzamelaar

van Surinaamse klassieke muziek John Helstone en de ondersteuning daarvan door familielid Astrid Helstone en het Helstone Fonds dat zij en haar man Diederik Burgersdijk oprichtte.

Tijdens Ketikoti, op 1 juli, werden er rondleidingen door de tentoonstelling georganiseerd en maaltijden uitgereikt.

30 AUGUSTUS 2024 – 26 JANUARI 2025

De roep van de o'o. Natuur onder druk

In deze tentoonstelling konden de bezoekers genieten van prachtige tekeningen, boeken en prenten uit de collectie van de Allard Pierson Artis Bibliotheek, die sinds 2007 geen onderwerp van een tentoonstelling meer was geweest. *De roep van de o'o* liet zien hoe de natuur in de breedste zin van het woord door West-Europeanen vanaf de zestiende eeuw werd onderzocht en verbeeld, en met welke motieven en waarden zij dat deden. Leergierigheid en bewondering gingen hand in hand met bejaging, uitputting en vernietiging van leefomgeving. Waarom plaatste de mens zichzelf eeuwenlang buiten de natuur? Hedendaagse kunstenaars als de Nederlandse

Milah van Zuilen, Damien Hirst (Engeland, 1965) en Mark Dion (vs, 1961) reflecteerden met hun werken op deze thematiek. We werkten samen met het Klimaatmuseum en het Wereld Natuur Fonds, en de audiotour werd verzorgd door bioloog en presentator Auke-Florian Hiemstra. Een uitgebreide programmering bood ruimte voor discussie en alternatieve perspectieven op de hedendaagse klimaatcrisis. Bij de tentoonstelling verscheen ook het rijk geïllustreerde boek *Verhalen van de natuur* met stukken van diverse auteurs, en het tweede deel van het boek *De ontdekking van de natuur*. Beide publicaties zijn gemaakt door Hans Mulder.

De tentoonstelling werd door Mulder en een inhoudelijk en productioneel team gemaakt. De vormgevers waren Avenue & Plume (Eddy van der Laan en Vera Selhorst). In totaal kwamen er zo'n 30.000 bezoekers op af, onder wie circa 400 scholieren en hun docenten, en 900 mensen die gebruik maakten van een rondleiding.

15 NOVEMBER 2024 – 2 MAART 2025

Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874–1943)

Het Allard Pierson startte de viering van de 100 jaar theatercollectie met een tentoonstelling over het publiek in Amsterdamse theaters rond 1900. Wie waren de mensen die honderd jaar geleden in de schouwburg zaten? De schilderijen van Martin Monnickendam, door tijdgenoten wel 'de schouwburgschilder' genoemd, geven een inkijkje in de loges en balkons van de Amsterdamse theaters uit de vroege twintigste eeuw. Deze schilderijen waren vanaf 15 november 2024 tot 2 maart 2025 te zien in *Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874–1943)*.

Het Amsterdamse culturele leven van begin twintigste eeuw was bruisend, aan theaters was geen gebrek. Theater Carré was net geopend en ook in het Paleis voor de Volksvlijt waren voorstellingen te bezoeken. In Theater Frascati bezocht je operette en revue, voor meer serieus toneel kon je terecht in de Stadschouwburg. We weten veel over wat er op het toneel plaatsvond, daarover is vaak informatie

Stickerwand in de tentoonstelling *De roep van de O's. Natuur onder Druk*, die in samenwerking met het Klimaatmuseum is gerealiseerd. Bezoekers konden op stickers aangeven hoe hoopvol ze zijn over het klimaat. Foto: het Klimaatmuseum.

Schilderij van een loge uit de tentoonstelling *Publiek in beeld*. Martin Monnickendam. Martin Monnickendam 1922.

te vinden in de jubilerende theatercollectie van het Allard Pierson. Veel minder is bekend over de bezoekers van vroeger. Op de schilderijen van Monnickendam krijgen we een blik op de balkons en loges, en zien we de mensen die daar zaten in volle glorie.

Monnickendam was in zijn tijd heel succesvol. Zijn werk, dat varieert van landschappen tot portretten, was tijdens zijn leven te zien in meer dan tweehonderd exposities in zowel binnen- als buitenland, en hij won meerdere prijzen. Voor zijn vijftigste verjaardag in 1924 kreeg hij een tentoonstelling in het Stedelijk Museum. In *Publiek in beeld* staan de schouwburgstukken centraal, deels bestaand uit bruiklenen van musea en particulieren. De tentoonstelling werd samengesteld door Hans van Keulen (conservator Uitvoerende Kunsten Allard Pierson) en Rob van der Zalm (UD theaterwetenschap aan de UvA) en vormgegeven door Studio Berry Slok. Verzamelaar

Ruud van Helden stond vele werken af en maakte het boek *Monnickendam in Amsterdam*. *Martin Monnickendam 1874–1943*, Waanders Uitgevers, Zwolle (2024), dat tijdens de tentoonstelling in de winkel verkrijgbaar was.

HET VERHALENKABINET, TWEDE TENTOONSTELLINGEN

Het Verhalenkabinet op de eerste verdieping van het Allard Pierson toont altijd één voorwerp uit een van onze collecties dat onze conservatoren interessant of relevant vinden. Daarbij vertellen we het verhaal van het object en zetten we het in context, meestal met een korte film.

15 JULI 2024 – 4 NOVEMBER 2024

Verhalenkabinet over Catharina Schraders 'memory-boeck'. Het dagboek van een achttiende-eeuwse vroedvrouw

'Ik keerde het weer, kreeg de voetjes te pakken en verlost de vrouw ervan, zonder pijn of smart', schreef Catharina Schrader op 3 juli 1698 in haar dagboek. De in Duitsland geboren Catharina was voor het grootste deel van haar leven vroedvrouw in Noordwest-Friesland. Tussen 1693 en 1745 hield zij een dagboek, tevens financiële administratie bij van alle bevallingen die zij bijwoonde. Dat dagboek werd dit jaar tentoongesteld in het Verhalenkabinet. Er zijn maar weinig dagboeken van vroedvrouwen uit deze periode bewaard gebleven, het is dus heel speciaal dat we deze nog hebben. Wat het daarnaast uitzonderlijk maakt is de manier waarop Catharina in een bondige 'telegramstijl' veel vertelt over bevallingen rond het jaar 1700. Niet alleen hoe bevallingen verlopen en hoe zij te werk gaat, maar ook welke beroepen de mannen hebben van de vrouwen die zij helpt en hoeveel kosten ze per bevalling rekent. Een arme familie betaalt bij haar minder dan een rijke. Hulp op maat dus! Ook geeft haar dagboek inzichten in de verhouding tussen vroedvrouwen en bijvoorbeeld artsen, vroedmeesters en stadschirurgijnen. Haar vakkundigheid werd breed gewaardeerd. Zij werd zelfs een keer in Dokkum opgeroepen om op

Ameland bij een bevalling te helpen.

In de presentatie was, naast het dagboek, een interview te zien van informatiespecialist handschriften Jessie Pietens (nu conservator) met hoogleraar verloskunde prof. Eva Pajkrt. Zij vertelde over haar kijk op Catharina als historische vroedvrouw, met de conclusie dat zij voor haar tijd een bekwame vroedvrouw moet zijn geweest, die wist wat ze deed.

5 NOVEMBER 2024 – 24 FEBRUARI 2025

Verhalenkabinet over Betje Wolff en Aagje Deken

Vanaf 5 november 2024 was het Verhalenkabinet gewijd aan Betje Wolff en Aagje Deken, een schrijversduo uit de achttiende eeuw dat onder meer bekend is van de eerste Nederlandse brievenroman *Sara Burgerhart*. In hun werk spraken zij zich uit tegen de onderdrukking van vrouwen, slavernij en onverdraagzaamheid tegen andere geloven, en vóór de democratie. In de literaire en de doopsgezinde collecties van het Allard Pierson worden bijzondere handschriften en drukken van hen bewaard. De meest opvallende zijn wel de twee brieven waarmee de vriendschap begon en die korte tijd later tot de samenwerking leidde. Ze zijn van cruciaal belang voor de nieuwe biografie van Betje Wolff door emeritus-hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde Marita Mathijssen die in november 2024 verscheen. Deze brieven en enkele andere unieke stukken waren te zien in het Verhalenkabinet met een video en een blog waarin Mathijssen in gesprek met junior conservator Gwendolyn Verbraak toelichtingen geeft op het duo.

PRESENTATIES; AP STUDIO

Podcasts, radio en tentoonstellingen

In de Studio wordt onze audiocollectie, mede door een groep vrijwilligers, gedigitaliseerd en – aangevuld met de metadata – in onze catalogus opgenomen. Zo conserveren en ontsluiten we de collectie voor onderzoekers, journalisten en het publiek. Daarnaast produceren we daar podcasts, radioprogramma's en kleine tentoonstellingen.

Podcasts

Na 25 uitzendingen *Moet je nou 's horen* is deze podcastserie over theater, muziek en podiumkunsten van actrice en presentatrice Irene Kuiper en redacteur Theaterencyclopedie Milco Feijnenbuik afgerond in 2024 met een live-uitzending op 2 juni in het Allard Pierson met muzikaal leiders Rosite van der Woude en Marco Hoving als gasten. Het was een serie met veel bijzondere gasten en onderwerpen. *Sterrenstof*, de talkshowpodcast over ruimtevaart en de kosmos, gaat zijn vierde jaar in, in samenwerking met het Allard Pierson. *Sterrenstof* is een maandelijkse infotainment-talkshow over astronomie en ruimtevaart, bedoeld voor iedereen. Vanuit de Studio bespreekt Anco van Hal samen met zijn sidekicks op toegankelijke wijze de laatste ontwikkelingen in (de kennis van) het heelal. De podcast heeft een vaste schare enthousiaste luisteraars die blijft groeien.

Twee nieuwe titels zijn toegevoegd in 2024:

- *Voor ik vergeet*. 'Vernieuwing van diverse kunstvormen en subculturen!' In *Voor ik vergeet* spreekt Bintou Kourouma elke maand met één of meer gasten uit de creatieve sector over heruitvinding en voortzetting van een kunstvorm of subcultuur. Er wordt een blik geworpen op het continu veranderende kunstlandschap, vormen van zelfexpressie, culturele erfenissen en de toekomst van de subcultuur/kunstvorm, vanuit de bijbehorende verschillende perspectieven.
- *Opus* is een inspirerend muziekprogramma in samenwerking met het Allard Pierson, waarin Nora van der Winden in gesprek gaat met verschillende makers die bijzondere verhalen vertellen over de muziekwereld waarin zij bewegen. Wat is voor hen de betekenis van de muziek? Dit muziekprogramma biedt achtergrondinformatie over de artiest en het maakproces van liedjes. En natuurlijk worden er passende prachtige nummers bij gedraaid.

Wisseltentoonstellingen in de AP Studio

In de wisseltentoonstelling van de Studio worden om beurten (deel)collecties getoond naar aanleiding van een jubileum, evenement,

symposium of andere actualiteit. Aan de hand van vier themapanelen met tekst, beeld en audio krijgt de bezoeker een inkijkje in het gekozen onderwerp.

30 NOVEMBER 2023 – 23 SEPTEMBER 2024

Vergeet me lied

In de AP Studio was de kleine expositie *Vergeet me lied* te bezoeken. Vier particuliere verzamelaars stonden centraal. Zij vertelden over hun bijzondere audiocollecties van respectievelijk Antilliaanse muziek, reclameplaten, muziek over Rotterdam en sportplaten. In 2023 startten het Allard Pierson, Podiumkunst.net en de Taalunie een project dat zich richtte op de zichtbaarheid van het Nederlandstalige lied in de periode 1900–1983. Naast museale collecties tellen Nederland en België tientallen particuliere verzamelaars die thuis tienduizenden singeltjes, 78-toerenplaten en zeldzame elpees verbonden aan uiteenlopende onderwerpen hebben staan.

23 SEPTEMBER 2024 – 12 FEBRUARI 2025

50 jaar Bimhuis

Oktober 2024 was ‘Oktober Jazzmaand’, omdat het vijftigjarig bestaan van het Bimhuis werd gevierd met meer dan vijftig concerten. Vlak daarvoor werd in het Allard Pierson het archief van het Bimhuis feestelijk overgedragen aan het Nederlands Jazz Archief, waarvan de collectie in bruikleen is ondergebracht bij het Allard Pierson. Voor die gelegenheid is een poster-tentoonstelling gemaakt waarin vier iets minder bekende personen met een Bimhuis-link hun favoriete Bimhuis-concert kozen en toelichtten:

- Marijn Philipponna (geluidstechnicus) over João Bosco (Braziliaanse singer-songwriter, concert op 29 oktober 2003),
- Mischa Andriessen (schrijver-journalist) over David Binney (Amerikaanse saxofonist, componist en producer, concert op 21 mei 2008),
- Susanna von Canon (manager) over Anthony Braxton (Amerikaans componist, multi-rietblazer en pianist, concert op 20 oktober 1993)
- Eddy Veldman over Opo Yeye, een energieke, grensverleggende band onder leiding

van Veldman zelf, de in Paramaribo geboren drumveteraan (concert op 28 juni 2003).

De tentoonstelling werd gemaakt door het Bimhuis.

1.2 ACTIVITEITEN

Het Allard Pierson organiseert door het jaar heen verschillende activiteiten om de collecties onder de aandacht te brengen, verschillende doelgroepen te betrekken bij het instituut, en vanuit de geschiedenis relevante onderwerpen te bediscussiëren en te verbinden aan het heden. Hieronder wordt een selectie van activiteiten gepresenteerd in het jaar 2024.

15 JANUARI

Presentatie Hortus Medicus voor de stakeholders

We startten het jaar met de presentatie van de resultaten van het onderzoek naar de Hortus Medicus, die achter het Allard Pierson heeft gelegen eind 17e eeuw en die het Allard Pierson weer wil terugbrengen. De Hortus Botanicus verhuisde in 1664 van het Reguliershof, vanwege stadsuitbreiding, naar het Gasthuiscomplex in Amsterdam. Daar was niet voldoende plek waardoor de tuin zich beperkte tot de medicinale planten. Na 1682 verplaatste de tuin naar de plek van de huidige Hortus Botanicus in de Plantage.

Voor het Allard Pierson is de historische tuin in het Gasthuishof interessant in de context van haar collecties en de geschiedenis van de plek. Er zijn verbanden te leggen met de Allard Pierson Artis Bibliotheek, waaronder de Moninckx-atlas (1686–1749), de gastronomische collectie met historische kookboeken over gezondheid en eten, en de medische collectie en cartografie van de plek. Het Allard Pierson onderzoekt hoe een herinrichting van de historische medicinale tuin kan bijdragen aan de behoeften van de binnenstad. De uitkomsten van dit onderzoek werd op 15 januari gepresenteerd.

De genodigden waren de stakeholders bij (mogelijke) herinterpretatie van de tuin onder andere betrokkenen van de UvA zoals collega's

van ACASA, van Facilitaire Services, betrokkenen bij de ontwikkeling van Universiteitskwartier Binnenstad (leden van de programmagroep en de stuurgroep), én tuinontwerpers, kunstenaars, collega's van het Institute for Advanced Studies, van de Hortus Botanicus, buurtbewoners, bedrijven uit de omgeving, leden van de stadsdeelraad Centrum, van de Raad van Advies van het Allard Pierson en van het MT van de Bibliotheek. Deze presentatie had als doel de stand van zaken ten aanzien van de Hortus Medicus te delen nadat projectleider Annemarie Fischer met een subsidie van de Gemeente Amsterdam het conceptplan verder had gebracht.

Spreekers waren Anja Fischer, botanisch archeoloog bij ACASA die mede de opgraving in de tuin achter het Allard Pierson heeft begeleid om resten te ontdekken van de tuin, Erik Zevenhuizen, expert van de horti geschiedenis in Amsterdam, Charlotte Kleyn, conservator gastronomie Allard Pierson en Els van der Plas, directeur.

Resultaten van deze meeting waren dat betrokkenen beter geïnformeerd zijn over de geschiedenis van de plek en de plannen voor de tuin. Zo ontstond een groter draagvlak voor het idee. De UvA heeft zich inmiddels achter het plan geschaard en werkt ook mee aan de realisering.

Op dit moment zijn we in de aanloopfase voor de realisering van de Hortus Medicus samen met Facilitaire Services en Vastgoed van de UvA.

Er waren 65 bezoekers in de Nina van Leerzaal bij de presentaties over de Hortus Medicus. De presentatie werd gefilmd en was daarna ook nog te bekijken.

18 JANUARI

Jacob Israël de Haan lezing, SCHANDAAL! Over het scandalieuze van Jacob Israël de Haan, door prof. Gaston Franssen (UvA)

In 2024 vierde het Jacob Israël de Haan genootschap de Haans 100ste sterfdag. Het De Haan-jaar werd geopend met de voordracht van Gaston Franssen en kende ook een aantal activiteiten in andere culturele instellingen zoals De Balie Amsterdam. In juni vond een conferentie plaats in het Allard Pierson ter verdieping van De Haans oeuvre en leven. De Jacob Israël de Haan lezing van Franssen betrof het leven en werk van De Haan die vaak beschreven worden als 'schandelijk': hij verwekte schandaal, stelde graag schandalen aan de kaak en bleef ontsnapping zoeken aan publieke schandalen die hem achtervolgden. Het scandalieuze is een slagader in zijn oeuvre. In de lezing onderzoekt Franssen de essentie van 'het schandaal' en hoe het raakt aan het werk van De Haan. De schande die de schrijver

Els van der Plas spreekt bij de presentatie over de Hortus Medicus op 15 januari 2024 in de Nina van Leerzaal in het Allard Pierson.

Tijdens de uitreiking van de Johannes van Damprijs op 16 februari 2024 interviewden culinair auteur Paulami Joshi en kok en voedselactivist Lelani Lewis de winnaar Asma Khan. Fotografie Allard Pierson.

over zichzelf en anderen afriep, zo zal in deze lezing duidelijk worden, werpt licht op de rol van schennis en schandaal in de mediacultuur van vandaag.

Gaston Franssen is hoogleraar Nederlandse letterkunde en intermedialiteit aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn onderzoek richt zich op literaire auteurs en literaire cultuur onder invloed van mediatisering.

16 FEBRUARI

Johannes van Dam prijs voor Asma Khan

De Johannes van Damprijs, vernoemd naar culinair journalist Johannes van Dam (1946–2013), wordt uitgereikt sinds 2012. De prijs is een initiatief van het Allard Pierson en de Stichting Gastronomische Bibliotheek (SGB). Zijn kookboekencollectie en archief is door de SGB in bruikleen gegeven aan het Allard Pierson.

De Johannes van Dam Prijs ging in 2024 naar de Indiaas-Britse kok, kookboekenschrijver en restauranteigenaar Asma Khan. De Johannes van Damprijs is een oeuvreprijs voor een persoon met buitengewone verdiensten voor

de verspreiding van de kennis van de gastronomie en is een initiatief van het Allard Pierson en de Stichting Gastronomische Bibliotheek (SGB). Khan nam de prijs op vrijdag 16 februari in ontvangst.

Juryvoorzitter Louise O. Fresco: “Asma Khan geeft een nieuwe dimensie aan de culinaire cultuur door te werken met een bicultureel team van uitsluitend vrouwen die als gelijken op de werkvloer optreden. Zij is een voorvechter van sociale rechtvaardigheid in en buiten de keuken.”

Asma Khan (1969) is een van de meest prominente chefs van Groot-Brittannië. Met haar restaurant Darjeeling Express, gerund door een volledig vrouwelijk keukenteam, was ze de eerste Indiaas-Britse chef die te zien was in de succesvolle Netflix-reeks *Chef's Table*. Inmiddels heeft Asma Khan twee kookboeken op haar naam: *Ammu* (ook vertaald naar het Nederlands) en *Asma's Indian Kitchen – Home-cooked food brought to you by Darjeeling Express*. Culinair auteur Paulami Joshi en kok en voedsel activist Lelani Lewis interviewden Asma Khan op basis van stukken uit de

collectie. Paulami Joshi interviewt Khan over het vinden van een nieuw thuis door middel van eten. Joshi is bekend van De Bijbel van de Indiase keuken en platform Spice Trip. Lelani Lewis gaat met Khan in gesprek over diversiteit in culinair erfgoed.

De jury van Johannes van Damprijs 2024 bestond uit juryvoorzitter prof. dr. ir. Louise O. Fresco (schrijver, wetenschapper en columnist voor NRC), Joris Bijdendijk (chef restaurants RIJKS en WILS), Hassnae Bouazza (journalist voor NRC), Jonah Freud (schrijver en culinair journalist) en Hiske Versprille (restaurantrecensent voor de Volkskrant). Er waren zo'n 130 gasten bij de uitreiking en het publieke programma.

14 MAART

Bijeenkomst van de Bibliotheca Rosenthaliana: Slimmer zoeken in de collectie

Om te vieren dat de Bibliotheca Rosenthaliana door de Nederlandse UNESCO-commissie in december 2023 is ingeschreven op UNESCO's Nederlandse Memory of the World Register organiseerden we op 14 maart een feestelijke middag. Daarvoor nodigden we onderzoekers, schenkers, studenten, docenten, organisaties en (oud-)collega's uit die de afgelopen decennia nauw betrokken zijn geweest bij de collectie en de vele door ons opgezette projecten.

De bijeenkomst was een mooie gelegenheid om de genodigden te laten zien welke vooruitgang de afgelopen jaren geboekt is in catalogisering en digitalisering binnen de collectie van de Bibliotheca Rosenthaliana. Naast een presentatie over de joodse archieven, reglementen en programmaboekjes door prof. dr. Bart Wallet (hoogleraar Joodse Studies UvA) en een presentatie door prof. dr. Emile Schrijver (directeur Joods kwartier) over de handschriften en eenbladsdrukken, werd het zoekgidsje *Slimmer zoeken naar joodse bronnen in Delpher* gepresenteerd. De auteur, dr. Ewoud Sanders, overhandigde de eerste exemplaren aan de fondsen die het zoekgidsje mogelijk hebben gemaakt.

Er waren 70 bezoekers aanwezig.

25 MAART

Conferentie over AI & Erfgoed

Op 25 maart 2024 organiseerde de werkgroep Cultuur en Media van de Nederlandse AI coalitie in samenwerking met het Allard Pierson en de Bibliotheek UvA/HvA, de AI & Erfgoed Conferentie. Bijna 200 professionals uit de erfgoedsector en AI-experts verzamelden zich in de Doopsgezinde Amsterdamse Singelkerk en het Allard Pierson.

De conferentie bood een uitgebreid programma. In de Singelkerk werden deelnemers verwelkomd door specialist in de economische en historische aspecten van digitaal erfgoed Trilce Navarrete (Erasmus Universiteit) en directeur Allard Pierson Els van der Plas. Een van de hoogtepunten van de ochtend was de keynote van de senior onderzoeker bij het NIOD en bijzondere hoogleraar populaire historische cultuur van mondiale conflicten en massaal geweld aan de Erasmus Universiteit Kees Ribbens, waarin hij sprak over de rol van AI in het dichterbij brengen van de geschiedenis. Er werd een kennistest gepresenteerd door directeur van Beeld & Geluid Eppo van Nispen tot Sevenaer en er vond een gesprek plaats over AI in de praktijk bij archief, bibliotheek en museum.

In de middag verplaatste het programma zich naar het Allard Pierson, waar diverse workshops werden aangeboden over het koppelen van termen via APT's, een pilot met het CUE project (samenwerking Badisches Landesmuseum Karlsruhe en het Allard Pierson) tot het ontcijferen van teksten met behulp van HTR-tools.

De succesvolle dag met bijna 200 bezoekers werd afgesloten met een netwerkborrel.

26 AUGUSTUS - 6 SEPTEMBER

Summer School en Frederik Muller-lezing

De *Summer School History of the Book* vond plaats van 26 augustus tot 6 september 2024. Het leertraject telde twee cursussen en negen workshops. Verschillende workshops boden een methodologische benadering aan, met thema's als 'Boeken taxeren' en 'Zoeken in Delpher'. Andere workshops doken dieper in specifieke collecties, zoals die van typografie en grafisch ontwerp, de Rosenthaliana-

collectie of de collectie cartografie. Ook is er geëxperimenteerd met een nieuw type workshop. Concreet ging het erom dat deelnemers konden kennismaken met kookboeken uit de collectie voedingsgeschiedenis en vervolgens Surinaamse gerechten konden proeven. De twee Engelstalige cursussen gingen over de geschiedenis van het boek en de materialiteit van oude boeken, de ene voor beginners, de andere voor gevorderden. Ze trokken vele boekprofessionals (conservatoren, catalografen, onderzoekers, boekhandelaars) die behoefte hebben aan gespecialiseerde cursussen. Dit bevestigt de in 2023 ingezette trend en moedigt ons aan om een meer op dit publieksgericht Summer Schoolprogramma te ontwikkelen.

De afsluitende Frederik Muller Lezing werd gegeven door botanisch filosoof, schrijver en universitair docent filosofie Norbert Peeters, met als titel: *Bos: van bedreigend naar bedreigd*. Het onderwerp paste volledig bij de tentoonstelling *De roep van de o'o*. *Natuur onder druk* die de week ervoor was opengestaan in het Allard Pierson (zie ook pagina 19).

17 OKTOBER

ILAB-dag

Donderdag 17 oktober, aan de vooravond van een internationale antiquairenbeurs in de Passagiersterminal aan het IJ, bezochten leden van het ILAB (International League of Antiquarian Booksellers) het Allard Pierson. Ongeveer tachtig antiquairen van over de hele wereld bezochten de tentoonstelling *De roep van o'o* en de acht schouwen, die met zorg waren samengesteld en toegelicht door de conservatoren. Omdat antiquairen anders kijken, waren de schouwen aangepast op hun kennersblik. De fraaiste schatten van het Allard Pierson kwamen op tafel. De waardering was groot, er werden evenveel lovende woorden gesproken als geïnteresseerde vragen gesteld. Omdat niet alle ILAB-leden op die ene dag terecht konden of in de gelegenheid waren deel te nemen aan de excursie, kreeg die de volgende dag nog een staartje doordat enkele afzonderlijke ILAB'ers die de schade per se wilden inhalen, de kans kregen dat ook te doen.

25 OKTOBER

Faculteit der Geesteswetenschappen UvA – Museumnacht

Speciaal voor de Faculteit Geesteswetenschappen organiseerde het Allard Pierson een eigen museumnacht in het teken van *De roep van de o'o*. De avondopenstelling was een mooie kans voor studenten om kennis te maken met het Allard Pierson, de collecties en met studiegenoten.

De nacht bevatte verschillende inspirerende programmaonderdelen. Onder begeleiding van het Klimaatmuseum werden studenten uitgedaagd hun eigen klimaatportret te tekenen. Conservatoren van het Allard Pierson gaven een workshop dieren-kalligrafie met voorbeelden uit eigen collectie. Auke-Florian Hiemstra verzorgde een interactief theatercollege over vogelnesten in de stad en theatergroep De Gouden Haas programmeerde 'De Groene Kliniek', waar studenten langs konden komen voor een consult over klimaataandoeningen zoals avocadoschaamte en biodiversiteitsverliesverdriet. Daarnaast konden de studenten genieten van een botanische cocktail geïnspireerd op recepten uit de collectie voedingsgeschiedenis, of hun zorgen wegdansen in de *silent disco*.

De FGW Museumnacht trok 650 bezoekers.

2 NOVEMBER

Museumnacht

Jaarlijks speelt zich in november de Museumnacht af. Dit jaar stond zij in het teken van *De roep van de o'o*. De gemeente Amsterdam verzorgde in samenwerking met stadsecologen Koen Wonders, Stijn Nollen en Atze de Vries van ozoWildlife een biodiversiteitsbingo. Auke-Florian Hiemstra gaf een theatercollege, De Gouden Haas programmeerde 'De Groene Kliniek', bij het Klimaatmuseum konden bezoekers klimaatkoppen tekenen, en conservatoren van het Allard Pierson gaven een workshop dieren-kalligrafie. Ook werden er rondleidingen door *De roep van de o'o* verzorgd.

Met deze Museumnacht, de jaarlijkse Intree-week die op 29 augustus plaatsvond en de museumnacht voor de Faculteit Geesteswetenschappen bereikte het Allard Pierson vele jongvolwassenen. De programma's

Een bijzondere samenwerking op het gebied van archeologie in Amsterdam

Onder de titel *Werelds Amsterdam: de stad in de wereld – de wereld in de stad* hebben de afdeling Monumenten en Archeologie van de Gemeente Amsterdam (MenA), het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology (ACASA) en het Allard Pierson, een intentieverklaring ondertekend op 27 november 2024 om samen te werken voor de Amsterdamse archeologie. In het bijzijn van de wethouder voor archeologie Rutger Groot Wassink presenteerden de drie partners inhoudelijke bijdragen over onderzoek, onderwijs en maatschappelijke relevantie op het gebied van archeologie in Amsterdam in het gemeentelijke Archeologisch Depot in Amsterdam.

De ontwikkeling van Amsterdam is al eeuwenlang beïnvloed door regionale, landelijke, Europese en intercontinentale relaties. Dat is terug te zien in archeologische vondsten. De praktijk van de Amsterdamse archeologie, de kennisoverdracht en de presentatie ervan zullen met de samenwerking beter verbonden worden, wat zorgt voor synergie en meerwaarde.

Met de samenwerking zal niet alleen meer inzicht verkregen worden over het verhaal van de stad, haar bewoners en de context daarvan, maar zullen de resultaten van archeologische opgravingen en (wetenschappelijk) onderzoek ook met het publiek gedeeld worden. Wij stimuleren zo de kennis over het vak archeologie bij het grote publiek, verbinden wetenschap met populaire en burgerwetenschap (citizen science) en betrekken burgers bij kennisvergaring en kennisdeling.

werden druk bezocht, buiten stonden rijen. Het Allard Pierson is erin geslaagd om een grootschalig evenement zowel vermakelijk als inhoudelijk te laten zijn.

De Museumnacht trok 2381 bezoekers.

7 NOVEMBER

Oud-Directeuren overleg

7 november werd een overleg gepland met oud-Directeuren van de Bibliotheek UvA/HvA, de Bijzondere Collecties, het Allard Pierson Museum en het Allard Pierson. Doel was om de oud-Directeuren aan te haken op de ontwikkelingen van het Allard Pierson en hun advies te vragen ten aanzien van het beleid, de positionering binnen en buiten de UvA en de programmering. Het was een levendige discussie die vroeg om een vervolg, die plaatsvond op 17 april 2025.

29 NOVEMBER

Dijksterhuislezing

Op vrijdag 29 november organiseerde de Stichting Academisch Erfgoed haar jaarlijkse symposium en Dijksterhuislezing in samenwerking met het Allard Pierson. Het thema van de middag is ‘het belang van universitaire collecties voor onderzoek’. De Dijksterhuislezing 2024 werd uitgesproken door Professor Dr. Irene van Renswoude onder de titel Anonimiteit en onzekerheid in erfgoedcollecties. Een pleidooi tegen canonvorming. Van Renswoude is bijzonder hoogleraar Middeleeuwse handschriften en cultuurschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, Boekwetenschap en verbonden aan het Huygens Instituut/KNAW, onderzoeksgroep Kennis- en Kunstpraktijken. De Dijksterhuislezing was gratis toegankelijk en er kwamen zo’n 80 mensen.

12 DECEMBER

Evenement rondom de schenking van de Rode Surinamer

Op 12 december organiseerde het Allard Pierson in samenwerking met Imagine IC een bijeenkomst rond het Surinaamse socialistische weekblad *De Rode Surinamer* (1970–1980). De schenking van 93 edities door Rita en Joyce Rahman vormde aanleiding om terug te blikken op de rol van het blad in de politieke

en maatschappelijke ontwikkelingen in Suriname. Het programma bestond uit een filmvertoning, een lezing en een panelgesprek met onder anderen Rita Rahman, Hugo Fernandes Mendes, Lachman Sudamah en Noraly Beyer. Onder moderatie van Jules Rijssen (Imagine IC) werd gereflecteerd op hoe koloniale erfenissen en activisme doorwerken in het heden.

Er waren 35 betrokkenen voor dit bijzondere evenement.

13 DECEMBER

Overdracht archief Johanna Kuiper aan de Doopsgezinde Bibliotheek

Op 13 december is het archief van Johanna Kuiper overgedragen aan de Doopsgezinde Bibliotheek in het Allard Pierson. Dit werd gedaan in de Singelkerk, in het bijzijn van al haar kleinkinderen. Kern van het archief vormen 178 Duitstalige brieven van Kuiper aan haar hartsvriendin in Duitsland, Hilde Völger, uit de periode 1925–1956. De stukken geven een duidelijk beeld van de veelzijdigheid van deze bijzondere en strijdvaardige theologe, socialiste en feministe.

Kuiper kwam uit een vooraanstaande doopsgezinde predikantenfamilie in Amsterdam en was zelf gedoopt in de doopsgezinde gemeente. De brievencollectie vormt de belangrijkste bron voor de biografie door J. J. F. van Melle, *Johanna Kuiper (1896–1956). Gedurfd leven* (2024). Daarnaast is het materiaal vanwege Kuipers engagement waardevol voor de geschiedschrijving van de twintigste eeuw. De brieven bevatten haar reflecties op de Tweede Wereldoorlog, toen zij verzetswerk verrichtte, en de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog.

Bij de overdracht en de schouw waren een zeer betrokken groep van 30 mensen aanwezig. Zie verder onder Aanwinsten, pagina 23.

RANDPROGRAMMERING VAN DE ROEP VAN DE O'O

De manifestatie *De roep van de o'o* bestond naast een tentoonstelling uit doorlopende programmering. Deze was afgestemd op de thematische indeling van de presentatie en

benadrukte de meerstemmigheid in het actuele natuur- en klimaatdebat. Er waren activiteiten op het gebied van wetenschap, psychologie, filosofie, economie, activisme, inheemse perspectieven, kolonialisme, kunst, cultuur en hoop. De programmering zorgde voor verdieping en faciliteerde discussie en reflectie, en zette aan tot natuur- en klimaatbewust(er) handelen.

Een selectie van een aantal activiteiten is:

6 SEPTEMBER

Frederik Mullerlezing, Norbert Peeters, Bos, van bedreigend naar bedreigd

De jaarlijkse Frederik Mullerlezing is de afsluiting van de Summerschool History of the Book en werd gehouden door botanisch filosoof Norbert Peeters. Bos was eeuwenlang een angstaanjagende plek vol gevaren zoals wilde dieren en rovers, waar de mens zich nietig voelde. Vanaf de 18e en 19e eeuw begonnen kunstenaars, filosofen en natuurgeleerden echter de schoonheid en verhevenheid van bossen te erkennen. Tegelijkertijd groeide het besef onder denkers zoals Alexander von Humboldt en Henry David Thoreau dat bossen ernstig bedreigd werden, wat leidde tot de opkomst van natuurbescherming en protesten tegen ontbossing. Norbert Peeters' lezing onderzocht deze verschuiving van het bos als bedreigend naar het bos dat zelf bedreigd wordt.

De lezing vond plaats in de Singelkerk en trok zo'n 100 bezoekers.

5 OKTOBER

Moet de mens uitsterven om de natuur te redden? Door Jort Kelder

Sinds de komst van de mens is het aantal zoogdieren met 85 procent afgenomen. Is de aarde niet beter af zonder de mens? Of kunnen we het tij nog keren en hebben we de innovatieve geest van de mens juist hiervoor nodig? Presentator Jort Kelder ging hierover tijdens het Weekend van de wetenschap in het Allard Pierson in gesprek met emeritus hoogleraar ecologie en filosofie prof. dr. Matthijs Schouten. De klimaatcrisis is volgens Schouten in wezen iets heel anders: het is een

“crisis van de ziel”; de mens moet daarom anders leren omgaan met de natuur. Ook te gast was eco-modernist en moleculair bioloog dr. Hidde Boersma. Boersma is van mening dat we met vooruitgang en technologie het klimaat kunnen redden. De derde gast was filosofe Lisa Doeland, die kritisch is op dit soort groene fantasieën. Doeland gelooft niet in een naderende apocalyps; volgens haar zitten we er al middenin.

Het publiek was zeer betrokken en vocaal tijdens deze podcast, die door de AVROTROS nog lang direct te beluisteren was via de website.

Er kwamen 80 mensen naar het programma en een veelvoud ervan luisterden naar de podcast.

19 JANUARI 2025

De stem van de Aarde o.l.v. Lynn Zebeda

Het afsluitende programma ging over hoe we de verbinding met het leven om ons heen kunnen versterken. Onder leiding van mode-

rator Lynn Zebeda verkenden we Inheemse wijsheid, de rechten van meer-dan-menselijk leven en hoe we ons kunnen verbinden met bijvoorbeeld een rivier of bos. Dat deden we samen met sprekers Chautuileo Tranamil, Milan Meyberg en Semuel Sahureka die elk op hun eigen wijze naar de aarde luisteren.

Na het gesprek werd de documentaire *Stones have laws* van Lonnie van Brummelen, Siebren de Haan en Tolin Alexander. De film biedt een intieme kijk op de spirituele en culturele relatie van de Surinaamse Marrons met het woud, de rivier en de stenen, die voor hen bezield zijn. In krachtige beelden ontvouwt zich een verhaal over de strijd van hun voorouders, de impact van moderne multinationals en het behoud van tradities.

80 mensen bezochten deze middag.

De volgende activiteiten vonden ook plaats in het teken van *De roep van de o’o, Natuur onder druk*:

Het kunstwerk *Waste* (1994) van Damien Hirst in de tentoonstelling *De roep van de O’o. Natuur onder druk*. Het werk laat het plastic afval zien van een ziekenhuis. Hiermee vertelt Hirst dat een ziekenhuis wordt gebouwd om de mens beter te maken, dat vervolgens de aarde en daardoor de mens weer ziek maakt met het afval dat het produceert. Bruikleen Stedelijk Museum. Fotografie: Victor Wennekes.

- 29 augustus: Intreeweek van de UvA: studentenopening en sneakpreview van *Natuur onder druk*. Met een silent disco, live talkshow en workshops *Klimaatkoppen tekenen*. Hier kwamen 1000 studenten op af.
- 19 september: Relatie-opening van *De roep van de o'o*, *Natuur onder Druk*. De opening werd door 475 mensen bezocht.
- 5 en 6 oktober: Weekend van de Wetenschap:
 - 5 oktober: Debat *Moet de mens uitsterven om de natuur te redden?*
 - 6 oktober: Theatercollege van Auke-Florian Hiemstra, speciaal voor kinderen. Het college werd bezocht door 55 kinderen en volwassenen.
 - 6 oktober: Expert talk van Kenneth Rijdsdijk over *Dodo's in Luilekkerland*, georganiseerd samen met het IBED (UvA). 35 bezoekers bezochten de presentatie.
- 13 oktober: Expert talk door Gert Polet: *What happens in the Arctic does not stay in the Arctic*. Georganiseerd samen met het WWF, voor 25 geïnteresseerden.
- 26 oktober: Brainwash-festival, boekenclub met Philipp Blom over het boek *Oog in oog met Gaia* van Bruno Latour, over de klimaatcrisis. 55 boekliefhebbers bezochten de boekenclub.
- 17 november: Expert talk door Gert Polet, *Wilde tijgers in Kazachstan*. Georganiseerd samen met het WWF. 30 professionals bezochten deze specialistische presentatie.
- 15 december: Expert talk door bioloog Patrick van Veen, *Bedreigingen en hoop voor de chimpansee*, in samenwerking met het WWF.
- 19 januari 2025: themamiddag *De stem van de Natuur* met Lynn Zebeda
- 25 januari 2025: themamiddag Art & Ecology met beeldend kunstenaars Milah van Zuilen en Diane Scherer, een debat dat werd bijgewoond door 85 personen.
- 26 januari 2025: themamiddag *Activeer je activist*, met onder andere klimaatfilosoof Chris Julien en documentairemaker Sanne Rivers, voor 25 geïnteresseerden.

Verder vonden er familiewerkshops plaats om fantasiewezens te maken (125 kinderen), waren er verschillende Instaprondleidingen (105 belangstellenden), een workshop bota-

nisch aquarelleren, vonden er kinderworkshops plaats in samenwerking met Natuurhub en tekenworkshops met MK24 onder de titel *Aquarelleren als Maria Sibylla Merian*. De educatieve programmering werd druk bezocht.

1.3 EDUCATIE

Een breed scala aan educatieve programma's maakt Allard Pierson-collecties en -tentoonstellingen toegankelijk voor diverse doelgroepen. Alle denkbare groepen worden bediend, van kinderen en jongeren tot volwassenen. Als museum en kennisinstituut van de Universiteit van Amsterdam zet het Allard Pierson in op onderwijs, publieksbegeleiding, participatie en randprogrammering.

Groepsboekingen

In 2024 verwelkomde het Allard Pierson ongeveer 6750 bezoekers die in groepsverband een betaald educatief bezoek brachten. Naast het structurele educatie-aanbod over de archeologische presentatie van het Allard Pierson werden speciale rondleidingen georganiseerd door de tentoonstellingen *Oog in oog*, *Johannes N. Helstone*, *De roep van de o'o*, *Natuur onder druk* en *Publiek in beeld*. Dagelijks vinden er onderwijsactiviteiten en groepsbezoeken plaats voor scholen (po, vo, hbo, wo), particulieren en bedrijven. In 2024 zijn de lijnen in het onderwijsaanbod verder ontwikkeld. Hier zijn drie duidelijke programma's uitgekomen:

1. In *Allard Pierson onderzoek 't* worden leerlingen uit het primair onderwijs archeologische onderzoekers. Ze brengen een bezoek aan de permanente tentoonstelling *Van Nijl tot Amstel*. Via interactieve en creatieve opdrachten komen ze meer te weten over de verschillende thema's: het oude Egypte, de Griekse en Romeinse wereld en de rol van dieren – oftewel van jagers en verzamelaars tot monniken en ridders. Bij *De roep van de o'o*, *Natuur onder druk* zetten we samen met ARTIS een speciaal onderzoeksprogramma op. Kinderen volgden een route door de tentoonstelling, de stad Amsterdam en ARTIS-Park. Ze

ontdekten de verdwenen en nog bestaande natuur en maakten kennis met de hoopgevende natuurbehoud-programma's van ARTIS-Park.

2. In het *Allard Atelier* worden leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs kunstenaars. Ze reflecteren op objecten uit de collecties of tentoonstellingen en maken vervolgens eigen werk. Bij de tentoonstelling *Oog in oog* was dat een (zelf)portret. Bij *De roep van de o'o* ontwierpen zij hun eigen klimaat- en natuurposters. Voor het primair onderwijs werd in samenwerking met illustrator Djenné Fila een workshop *Fantasiedieren maken* ontwikkeld. Ook maakten scholen gebruik van het vaste aanbod: tekenen op de gipsenzolder.

3. In *Allard Pierson verdiept* maken leerlingen van het voortgezet onderwijs aan de hand van de archeologische collecties op toegankelijke wijze kennis met wetenschappelijk onderzoek. Vanuit interactieve opdrachten gaan ze aan de slag met bijvoorbeeld het thema *fake news*. Zo legt dit onderwijsprogramma een link tussen actuele vraagstukken, de collecties van het Allard Pierson en onderzoek.

Inclusiever onderwijs

Het Allard Pierson draagt bij aan inclusiever onderwijs en daarmee aan een inclusievere leefwereld. Speciaal en regulier primair en voortgezet onderwijs ontmoeten elkaar in twee programma's:

- *Ritual Reality*: van mei tot en met juli 2024 volgden 42 leerlingen van het po en spo samen een programma over rituelen. Aan de hand van de archeologische collecties van het Allard Pierson werkten zij toe naar een pop-up-tentoonstelling van hun objecten. Partnerscholen waren HKC de Wereldboom en De Olympiaschool.
- *Wij en onze stad*: In oktober en december 2024 volgden 180 leerlingen van het vmbo en vso samen een programma over de stad Amsterdam, klimaatverandering en (collectieve) identiteit. Vanuit de collecties theater, cartografie, strips en natuurhistorie werkten

ze in projectweken toe naar een Makersfestival. Daar toonden ze hun theatervoorstelling en pop-up-tentoonstelling aan elkaar. Dit project is een samenwerking met Arcam en de Amsterdamse Jeugdtheaterschool. Deelnemende scholen waren Bindelmeercollege, Sweelinck College en Orion College Noord.

Publieksbegeleiding

Er zijn meerdere vormen van publieksbegeleiding ontwikkeld. Voor *Oog in oog* was er een audiotour beschikbaar, geschreven en ingesproken door Jasper Krabbé. Met zijn blik als kunstenaar reflecteerde hij op diverse mummieportretten.

Auke-Florian Hiemstra maakte in samenwerking met biologen, kunstenaars, onderzoekers en het Klimaatmuseum de audiotour voor *De roep van de o'o*, *Natuur onder druk*, die door ruim 9000 bezoekers werd beluisterd. Ook werd voor deze tentoonstelling een doe-kijk-weetboekje voor kinderen (6+) en begeleiders gemaakt, evenals voor de vaste opstelling *Van Nijl tot Amstel*.

Op basis van de archeologische opgravingen tijdens de aanleg van de Noord/Zuidlijn is een portable audiotour gemaakt, waarbij de bezoeker een wandeling maakt over het Rokin. Deze is begin 2025 beschikbaar. Bezoekers aan de tentoonstelling *Publiek in beeld* konden een begeleidend tekstboekje krijgen.

Participatie

In de ArcheoHotspot konden bezoekers op toegankelijke wijze kennis maken met archeologische vondsten van de afdeling Monumenten en Archeologie van de Gemeente Amsterdam. Door materiaal 'aan elkaar te puzzelen' draagt de bezoeker bij aan het gemeentelijke archeologisch onderzoek. In 2024 sloot de ArcheoHotspot tijdelijk, vanwege gebrek aan mensen en middelen en een goede locatie. In 2025 hebben de Vrienden een bijdrage toegezegd en zullen we de ArcheoHotspot weer opstarten, met als doel een permanente en ondersteunde plek in het museum te realiseren.

2 COLLECTIES

2.1 COLLECTIEVORMING

De collectie van het Allard Pierson is breed en divers van samenstelling. We krijgen artefacten en objecten aangeboden als schenkingen en/of bruiklenen en we kijken wat er op de markt verschijnt. We zijn zeer terughoudend in het aannemen of aanschaffen van collectie aangezien de ontsluiting achter loopt en de capaciteit gering is om het gebodene te verwerken.

AANWINSTEN

Onderstaand is een selectie van aanwinsten, die het Allard Pierson in 2024 geschonken of in bruikleen kreeg of aankocht:

GEESTELIJK LEVEN

Archief Johanna Kuiper

Het archief van Johanna Kuiper (1896–1956) is geschonken aan de Doopsgezinde Bibliotheek in het Allard Pierson. Kuiper groeide op in een doopsgezind predikantengezin. Zij voorzag in haar onderhoud door het schrijven van kinderboeken en schreef twee jeugdbijbels. Johanna was theologe, schrijfster, socialiste, feministe en voorstander van de vrije liefde. Het archief bestaat uit een bijzondere brievencollectie, een niet voltooid manuscript, correspondentie met haar uitgever en enkele andere documenten. Naast het kennisdomein doopsgezinde geschiedenis raakt de brievencollectie aan vele grote thema's van de twintigste eeuw.

Nederlands Sefardisch gebedenboek

Een bijzondere aanwinst voor de Bibliotheca Rosenthaliana is een achttiende-eeuws Nederlands Sefardisch gebedenboek. In het handschrift zijn de dagelijkse joodse gebeden gebundeld samen met die voor de feestdagen.

Het handschrift is geschreven in Amsterdam en kan gedateerd worden in 1747–51. Het gebedenboek behoort tot een opvallend en weinig bekend corpus van zeventiende- en achttiende-eeuwse handgeschreven gebedenboeken in de Sefardische traditie, die uit het Hebreeuws naar het Nederlands zijn vertaald. Pas in 1791 werd de eerste Nederlandse vertaling van het joodse dagelijks gebedenboek gedrukt. Wereldwijd zijn er zo'n twintig van dergelijke handschriften bekend, waarvan de Bibliotheca Rosenthaliana er nu vijf in de collectie heeft.

Quid Novum Pers

In december 2024 schonk Albert van der Heide het Allard Pierson een collectie boekjes en eenbladsdrukken van zijn eigen margedrukkerij Quid Novum Pers. Op een mid-negentiende-eeuwse kniehevel-handpers produceerde Van der Heide vanaf de jaren zeventig in eerst Amersfoort en later Leiden diverse Nederlandse en Hebreeuwse uitgaven in kleine oplages. Met name de boekjes en het eenbladig materiaal gedrukt met Hebreeuws zetsel vormen een mooie aanwinst voor de rijke collectie van de Bibliotheca Rosenthaliana op het gebied van Hebreeuwse boekdrukkunst in Nederland.

STRIPCOLLECTIE

Collectie Harry Balm

Net voor kerst 2024 verwierf het Allard Pierson 800 originele tekeningen, gouaches en strippagina's van Harry Balm (1940). Tekenaar/illustrator/kunstschilder Balm trad in 1955 in dienst bij uitgeverij De Spaarnestad in Haarlem als illustrator op de tekenafdeling. Hij kwam daar onder de vleugels van Frans Piët en vormde samen met tekenaars als Nico van Dam en Bert Bus een broedplaats van jong tekentalent. Na fusie van Spaarnestad met de

Geïllustreerde Pers in 1972 werd hij aangesteld als vormgever van de Disneybladen, waar- onder de *Donald Duck*. Voor de ‘Duck’ illus- treerde hij ‘gewone’ tekstverhalen en zette hij de rubriek *Galerij der Groten* op, waarin beroemde Duckstadbewoners, maar later ook bekende historische figuren, boektitels en schilderijen in Donald Duck-vorm werden opgenomen. Deze tekeningen werden wereld- beroemd en het Rijksmuseum in Amsterdam toonde diverse keren de ‘Duckwacht’, Rembrandts *Nachtwacht* met Duckfiguren in plaats van mensen. Jaren geleden al verwierf het Allard Pierson de tekeningen van Nico van Dam en Bert Bus, zodat de belangrijkste Spaarnestadtekenaars nu weer verenigd zijn.

MODERNE LETTERKUNDE

Reinjan Mulder

In 2024 ontving het Allard Pierson een aanvul- ling op het levend archief van UvA-alumnus Reinjan Mulder, bestaande uit zowel persoon- lijke als professionele stukken. Het is een waardevolle aanvulling op dit toch al kleur- rijke archief dat een breed inzicht geeft in het leven van een vooraanstaand schrijver, uitgever, jurist, journalist en beeldend kunste- naar. Van door zijn vader getekende portretten van Mulder als kind, tot meer contemporaine foto’s, van manuscripten en agenda’s tot documentatie over de uitgeverij die hij oprichtte, Mulders leven en activiteiten zijn terug te vinden in deze annex op zijn archief.

CARTOGRAFIE

Kaart van Sgrooten van Gelderland

Nog net in 2024 werd de kaartencollectie van het Allard Pierson verrijkt met een uitzonder- lijk geschenk van een weldoener die anoniem wil blijven: een met de hand vervaardigde kaart van het hertogdom Gelre en omliggende gebieden, uit de tweede helft van de zestiende eeuw.

Het bestaan van deze kaart was bekend, en er is ook recentelijk over gepubliceerd in het boek *Geldria ducatus. Geschiedenis en cartobiblio- grafie van het hertogdom Gelderland tot 1860* (Boston/Leiden, 2021). Daaraan is het volgende ontleend:

‘Deze manuscriptkaart van Gelderland onthult weinig over zijn betekenis en herkomst. De kaart heeft geen titel, noch op de voorzijde, noch op de achterzijde; wel staat daar aangegeven ‘Westphalen 44’. Dat kan erop duiden dat deze kaart van Gelder- land ooit deel uitmaakte van een atlas. De kaart gaat terug op een voorbeeld van de hand van de befaamde 16de eeuwse cartograaf Christiaan Sgrooten, die leefde van cq. 1525–1603. Hij was hofcartograaf van Filips II.’

De kaart is uitgevoerd in kleur op een onder- grond van perkament. Wapens en steden zijn met goud ‘gehoogd’. De afmetingen zijn 35 cm hoog × 38 cm breed.

GEDRUKTE WERKEN

Rafaël in Rome en het Vaticaan

In 2024 ontving het Allard Pierson een belang- rijk album, een rijke verzameling van vroeg- moderne handgekleurde platen van decoratieve interieurwerken uitgevoerd door Rafaël (1483–1520) in Rome in het begin van de zestiende eeuw.

Het album bestaat uit twee werken. De *Logge di Rafaele nel Vaticano* is uitgegeven door Giovanni Volpato en Giovani Ottaviani (Rome, 1772–77) en is een set prenten die de ornamenten reproduceren van de Loggia in het Vaticaan, geschilderd door het atelier van Rafaël rond 1517–19. Het andere werk, *Psyches et Amoris nuptiae fabula*, uitgegeven door Domenico de’ Rossi (Rome, circa 1693), bevat prenten van Rafaëls werk voor de *Loggia di Psyche* (1516–18) in de Romeinse Villa Farnesina. Terwijl veel van deze prenten als losse, zwart-wit-items bewaard zijn gebleven, bestaat dit werk uit prenten met gele inkt die met de hand zijn ingekleurd en in de achttiende eeuw zijn samengebonden. Bewaard in zijn originele band en als uitzonderlijk voorbeeld van een kwalitatief hoogwaardige handkleuring, biedt dit album veel onderzoeksmogelijkheden naar de technieken en de context van de productie van kunstprenten vóór 1800.

De schenker stelde ook een fellowship in die dit speciale object voor de komende vijf jaar onderzoekt.

Collectie Linssen

Afgelopen jaar is het tweede deel van de Collectie Linssen vanuit Weert naar Amsterdam gekomen. Herman Linssen (1934) heeft van 1950 tot 2010 een internationale circusverzameling opgebouwd die bestaat uit onder meer 3000 boeken, 12.500 programma's, 16.600 affiches en circa 100.000 foto's, dia's en prentbriefkaarten en tijdschriften op het gebied van het circus. De vroegste delen uit zijn collectie zijn van circa 1765 – de ontstaansperiode van het circus – en het zwaartepunt ligt op de twintigste eeuw.

Vanwege Linssens hoge leeftijd werd het ook tijd om het laatste deel van zijn collectie in Amsterdam te huisvesten: de boeken, foto's en dia's, enkele kleine paraferalia en een schilderij zijn allen tijdens een kundige operatie ingepakt en met een grote verhuiswagen naar het depot gereden.

John Helstone collectie

De in 2023 verkregen collectie Helstone werd substantieel aangevuld met een tweede deel voornamelijk uit het archief afkomstig van professioneel violist en verzamelaar van de Surinaamse klassieke muziek John Helstone (1917–2023).

Bimhuis-archief

Het (bedrijfs)archief van het Bimhuis van de oprichting in 1974 tot circa 2020. In totaal acht meter.

Het archief bevat beleidstukken, correspondentie, vergaderingen van jazzinstanties, archief van producties zoals de Oktober Jazzmeetings. Daarnaast publiciteitsmateriaal zoals affiches en programma's, en audio-opnamen met concerten die nog niet eerder zijn overgedragen en een collectie handelsmateriaal (ook internationaal) met daarop opnamen in het Bimhuis.

2.2 HERKOMSTONDERZOEK ARCHEOLOGISCHE COLLECTIES

Sinds 2023 wordt er een grootschalig onderzoeksproject uitgevoerd naar de herkomstgeschiedenis van de archeologische collecties van het Allard Pierson. Het project rust op vier pijlers: ten eerste de bronneninventarisatie en archiefontsluiting. Deze fase is afgerond in 2024. Alle interne en bij het Stadsarchief gedeponeerde archieven van het Allard Pierson zijn doorgelicht om relevante data over de verwerving van archeologische objecten te traceren en te ontsluiten.

Aan de hand van deze informatie heeft een team van conservatoren, stagiairs en vrijwilligers verdiepend herkomstonderzoek uitgevoerd naar tot dusver circa 2300 objecten die na 1970 zijn verworven. Ook vanuit de in het leven geroepen *Allard Pierson fellowship for provenance research* is verdiepend onderzoek gedaan naar de internationale handel in oudheden. De verzamelde data worden direct ontsloten via het nieuw in gebruik genomen collectieregistratiesysteem Axiell Collections. Hierbij vindt tevens een controle en verrijking van de basisregistratiegegevens plaats. Het onderzoek wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met experts en overheden in de herkomstlanden van de collectie. In een aantal gevallen is daarbij ook een gesprek gestart over het eigenaarschap en de eventuele restitutie van objecten die op onrechtmatige wijze in ons bezit zijn gekomen.

Parallel aan het onderzoek wordt gewerkt aan de objectfotografie van de archeologische collecties, zowel op zaal als in het depot, zodat die in haar volledigheid en volgens moderne kwaliteitsstandaarden gedeeld kan worden in de nieuwe beeldbank, met koppelingen naar de metadata in de catalogus. Dit is van groot belang voor het verbeteren van de vindbaarheid van objecten en herkomstgegevens voor externe onderzoekers en opsporingsinstanties. Tot dusver zijn circa 2800 objecten gefotografeerd.

De laatste pijler van het onderzoeksproject is die van de communicatie. Die bestond het afgelopen jaar uit een aantal stukken voor het Allard Pierson magazine, een blog op de

Etruskische aardewerken schenkan (APM 13827) uit de collectie Wagenvoort met herkomstdocumentatie.

website, publicaties in wetenschappelijke tijdschriften, interviews in vakblad Museumpeil en op NPO Radio 1, VPRO OVT, en de organisatie van een filmvertoning met panel-discussie in het Ketelhuis. Via presentaties, rondleidingen en gastcolleges aan de UvA en andere universiteiten in binnen- en buitenland is het project ook aan een academisch publiek gecommuniceerd. Tenslotte wordt er gewerkt aan het voorbereiden van een podcastserie, uit te voeren aanpassingen aan de vaste opstelling en een tijdelijke tentoonstelling rond het thema illegale handel in oudheden na 2026.

2.3 ONTSLUITING

Een belangrijke taak van medewerkers bij het Allard Pierson is de ontsluiting van collecties. We trachten met schenkingen en bruiklenen ook financiële bijdragen te regelen opdat we extra krachten kunnen inhuren voor het verwerken. Daarnaast loopt een aantal belangrijke projecten die de ontsluiting versnellen; het Herkomstonderzoek en het Digitaliseringsprogramma.

Met het Herkomstonderzoek verwerken we

met het onderzoek gelijk gegevens over en fotograferen we onderzochte objecten. Het Digitaliseringsprogramma focust op de digitale systemen en interconnecties ten behoeve van de digitalisering van artefacten en documenten.

ROMO-project

In 2024 is in het project *Registratie en Ontsluiting van Museale Objecten* een grote stap voorwaarts gezet bij de registratie en ontsluiting van de museumcollecties van het Allard Pierson. Zij worden nu beschreven in het museum-specifieke collectieregistratiesysteem Axiell Collections. Dit vormt de basis voor toekomstige verrijking van de beschrijvingen met onder andere termen uit het NDE (Netwerk Digitaal Erfgoed) Termennetwerk, waarmee de museale collecties van het Allard Pierson kunnen aansluiten bij het Netwerk van verbonden erfgoed. Dit beheersysteem stelt het Allard Pierson voortaan in staat noodzakelijke informatie zoals standplaats en documentatie, aan de registratie van het object te koppelen. Bovendien wordt het op deze manier mogelijk dat herkomstinformatie structureel wordt geregistreerd met inachtneming van zowel de wettelijke privacy-eisen

als de wens tot transparantie over de herkomst van de objecten.

Pilot Aanpak Metadata en Taalgebruik Dekolonisatie, Inclusie, Gelijkwaardigheid

In 2024 is gewerkt aan een opzet voor de aanpak van de metadata en het taalgebruik in de database van de Theatercollectie in de context van dekolonisatie, inclusie en gelijkwaardigheid. De pilot bestrijkt in eerste instantie de titels en beschrijvingen van de collectie-objecten. Doel is inzicht te krijgen in de hoeveelheid werk, de knelpunten en de tijdsinvestering. Ook wordt een handleiding voorbereid. De uitkomsten en inzichten zullen bijdragen aan vervolgprojecten voor andere metadatabestanden van Allard Pierson en Bibliotheek UvA/HvA.

Metamorfoze

in 2024 kende Metamorfoze het Allard Pierson een subsidie toe voor de digitalisering van verschillende collecties binnen de regeling Indisch Erfgoed. Het gaat om het veel geraadpleegde archief en de fotocollectie van musicoloog Jaap Kunst, en een selectie uit de archieven van uitvoerende kunsten, waaronder de brieven van komiek Wim Kan uit zijn gevangenschap in Birma. Een derde onderdeel vormt een selectie Indische kookboeken en kookschriften.

De digitalisering zal in 2025 en 2026 worden gerealiseerd.

Podiumkunst.net

In de afgelopen periode heeft een consortium van Beeld & Geluid, NJA, Stichting Omroep Muziek, TiN, Theaterkrant en het Allard Pierson, samengewerkt onder de noemer Podiumkunst.net, om data van verschillende collecties aan elkaar te koppelen en verbanden te leggen. In 2024 sloten The Need for Legacy en TivoliVredenburg zich bij het consortium aan. Zie voor alle activiteiten <https://www.podiumkunst.net>.

De teamleider Uitvoerende Kunsten zat namens het Allard Pierson in de directieraad van Podiumkunst.net, die in 2024 viermaal bijeenkwam.

De volgende projecten zijn in samenwerking met Podiumkunst.net in 2024 gestart, vervolgd of gerealiseerd.

Theaterencyclopedia

Op de Theaterencyclopedia wordt dagelijks informatie toegevoegd door het team Uitvoerende Kunsten van het Allard Pierson en de vrijwilligers. In 2024 is het team van vrijwilligers die op vaste basis meewerken aan de website verder uitgebreid. Het resultaat is onder meer dat inmiddels alle maquettes en kostuums uit de Theatercollectie op de Theaterencyclopedia gekoppeld zijn aan de bijbehorende pagina's van personen en producties, en dat eveneens ruim 9.000 scènfoto's zijn geplaatst. Ook worden dagelijks pagina's opgeschoond en nieuwe pagina's over personen, producties en theaterwerken aangemaakt.

Qua technische ontwikkelingen voerde de Theaterencyclopedia enkele zeer nuttige verbeteringen door. Eén daarvan betreft de implementatie van ElasticSearch, waardoor de zoekmachine niet meer hoofdletter- en leestekengevoelig is en gebruikers dus sneller kunnen vinden wat ze zoeken. Voor gebruikers is het bovendien makkelijker geworden om afbeeldingen te uploaden. Zowel de locatiepagina's als overzichten van de producenten hebben een visuele opknappbeurt gehad. Een voor de gebruikers onzichtbare wijziging is doorgevoerd binnen de koppeling van de Theaterencyclopedia met de database van de Theatercollectie, die is verhuisd van Adlib naar Axiell. Deze overgang is na een uitgebreide testperiode probleemloos verlopen.

Op het gebied van Linked Open Data is, mede dankzij de hulp van een van de vrijwilligers, vooruitgang geboekt in het ook binnen Wikidata zichtbaar maken van de data van de Theaterencyclopedia, en vice versa. Voor 2025 zijn grotere stappen gepland, mede door de voorziene implementatie van *persistent identifiers* voor alle pagina's.

Toneelteksten Zichtbaar

Het Allard Pierson, de Akademie voor Theater en Dans, De Nieuwe Toneelbibliotheek,

Literatuur Vlaanderen, Taalunie en Podiumkunst.net werken aan een metadata-register voor Nederlandstalige toneelteksten. In 2022 is een inventaris gemaakt van al gebruikte metadata in de verschillende collecties toneelteksten in Nederland en Vlaanderen. In 2023 is vervolgens geïnventariseerd welke initiatieven al worden ondernomen ter verzameling van toneelteksten. In 2024 is een start gemaakt met het samenbrengen, metadateren en publiceren van deze lijsten. Er is gekozen om te starten met het deelgebied toneelteksten van schrijvers van kleur. In de eerste helft van 2024 werd een inventarisatie- en uitwisselingsmiddag georganiseerd om verschillende partijen die werken met teksten van schrijvers van kleur bij elkaar te brengen. In dit initiatief gaat het portal The House of Legacies van The Need for Legacy (zie onder) een belangrijke rol spelen.

The Need for Legacy

In 2023 werd door het Innovatielab een subsidie toegekend aan The Need for Legacy, dat in samenwerking met het Allard Pierson en Lowrey Foley McClane in 2024 verder werkte aan de ontwikkeling van een online portal, The House of Legacies. Deze portal maakt de Nederlandse podiumkunsten-geschiedenissen van makers en producenten van kleur toegankelijk voor een breed publiek. De collecties van het Allard Pierson worden geprepareerd voor verknoping via dit portal, wat de geschiedschrijving van makers van kleur niet alleen toegankelijker maakt, maar ook verrijkt. Tegelijk wordt er kennis gecreëerd over de institutionele benadering van producties van uitvoerende kunsten die inclusief werden opgezet. Uiteindelijk zal de portal worden aangesloten op de technische infrastructuur van Podiumkunst.net. Via deze portal bereiken we de sector, makers en het onderwijs. Als onderdeel van deze samenwerking hebben meerdere onderzoekers van The Need for Legacy het depot bezocht, waar zij samen met Gonneke Janssen informatie uitwisselden over het omgaan met koloniale archieven en het zichtbaar maken van de geschiedenissen van makers van kleur. The House of Legacies werd op 31 januari 2025

gepresenteerd in de Stadsschouwburg. Het is een levend project.

AP STUDIO UITGELICHT

Om inzicht te geven in hoe we objecten met vereende krachten ontsluiten, lichten we de werking van de AP Studio hieronder toe.

Gedurende het jaar 2024 werkten elf vrijwilligers in de AP Studio aan het digitaliseren van de collectie Uitvoerende kunsten. Van de vrijwilligers zijn circa 1660 gewerkte uren geregistreerd, iets meer dan vorig jaar. Dat komt overeen met ongeveer één fte aan vrijwilligersbijdrage op jaarbasis.

Collecties die ontsloten worden in de AP Studio:

Muziekcollecties

Jazz (Nederlands Jazz Archief)

Het meerjarige project rondom de collectie Jacques Waisvisz* (1918–2020, scheikundige, verzamelaar van jazzopnames) vordert goed. Het betreft liveregistraties van concerten in het Bimhuis en SMØR jazz in Delft, waar Waisvisz ook de programmering voor zijn rekening nam. Het biedt een uniek breed perspectief in de (mondiale en lokale) geïmproviseerde muziekscène in het laatste kwart van de twintigste eeuw.

Daarnaast zijn we gestart met de collectie Tim Braaksma (radiomaker, 1967–1974), waarin radio-opnames van (onder meer) *Jazz Spectrum* zijn opgenomen, met uniek materiaal van en interviews met Nederlandse en internationale jazzmusici. Daarnaast bevat deze collectie liveregistraties op Nederlandse podia (onder andere Nick Vollebregt's Jazzcafé in Laren, Pepijn in Den Haag, Barbaars in Voorburg) uit de jaren zeventig van de vorige eeuw.

* Op zondag 5 februari 2020 overleed in Leiden op 101-jarige leeftijd Jacques Waisvisz, een 'Engelandvaarder die verknocht was aan jazz', zoals *de Volkskrant* mooi kopte in zijn rubriek 'Eeuwig Leven'. Een goed gekozen typering als we het hebben over deze in Soerabaja, Nederlands-Indië geboren markante persoon, al was het maar omdat hij een schatkist aan jazzopnamen achterliet.

Naast het schoonmaken van de objecten, is er gestart met het digitaliseren van de privécollectie van componist en arrangeur Rogier van Otterloo (1941–1988). De eerste selectie is gemaakt op basis van de kwetsbaarheid (slechte staat) van de banden, nu gaan we van het gehele archief de unieke opnames identificeren. Digitalisering en opname van audiofragmenten in onze collectie gebeurt alleen bij unieke opnames zoals deze.

De collectie van eerste violist van het Rotterdams Philharmonisch Orkest John Helstone is met 65 nieuwe titels in de catalogus en 55 uur audio grotendeels ontsloten. Het project, afgerond in 2024, betreft unieke muziekuitvoeringen van Helstone en tijdgenoten en zeldzame (eigen-beheer) opnames van tijdgenoten. De collectie bevat veel *oral history*: interviews door John Helstone met tijdgenoten van zijn oudoom en componist Johannes Nicolaas Helstone (1853–1927), over wie wij in het verslagjaar een tentoonstelling maakten.

Het langlopende Gaudeamus-project is met 352 nieuwe titels (in totaal 81 uur muziek) in 2024 een nieuwe fase ingegaan, waarbij de nadruk ligt op opnames van Nederlandse componisten en instrumentalisten. Wij zijn gefocust op het in kaart brengen van elektronische werken.

Pop (Nationaal Popinstituut en Oscar Smit-collectie)
Collectie Oscar Smit is de naam van een meerjarig project waarin (kunstzinnige) eigen-beheeruitgaven en microlabels worden gedigitaliseerd. In 2024 is het na een pauze weer opgestart. Er zijn ongeveer twintig titels en vijftien uur muziek.

Het Amsterdamse Carcassettes dateert uit de DIY-cultuur van de jaren negentig. Vanaf 1996 gaf het label bijna veertig cassettebandjes uit. In 2026 bestaan ze 30 jaar. Ter gelegenheid daarvan worden hun archieven en al hun uitgaven opgenomen in de muziekcollectie van het Allard Pierson. Zij zullen de

muziek digitaliseren, waarna er een website wordt opgezet. Rondom het 30-jarig bestaan zullen een aantal festiviteiten worden opgezet en zal Excelsior Recordings zorgen dat Carcassette muziek breed verkrijgbaar zal zijn.

Theatercollectie

Een aantal theater-projecten is gedefinieerd en gestart.

Het archief van cabaretier, schrijver, producent en cabarethistoricus Wim Ibo (1918–2000) (circa 200 cassettes) is in kaart gebracht en er is een selectie gemaakt voor digitalisatie. De archieven van actrice Shireen Strooker (5,5 uur, 15 titels) en tekstschrijver Guus Vleugel (1932–1998) (14 uur, 13 titels) zijn ontsloten en aan de catalogus toegevoegd. De interviews met professionals uit de danswereld (Nederlands Instituut voor de Dans) zijn nu digitaal. Delen van het erfgoed van de Amerikaanse zwarte theatermaker Michael Matthews en de legendarische Josephine Baker zijn eveneens verwerkt. Dit besloeg circa 10 uur aan audio-materiaal.

Techniek en onderhoud van AP Studio

We hebben in de zomer een volwaardige tweede werkplek gecreëerd in de AP Studio. Daar is in het najaar de parallele mogelijkheid bij gekomen om vijf compact-cassettes te digitaliseren. Een belangrijke efficiëntievergroting voor ontsluiting en conservering van collecties, die zal worden ingezet om de werkvoorraad nog sneller te ontsluiten. Er is groot onderhoud gepleegd aan een van de bandrecorders en een inventarisatie gemaakt voor het onderhoud in de komende tijd. Samen met Behoud & Beheer (Margot Laane) zijn voor het eerst banden binnenshuis gereinigd. Beschimmelde en beschadigde banden uit de collectie Rogier van Otterloo zijn in huis succesvol geprepareerd om afspelen mogelijk te maken. We besparen zo aan externe kosten, en bovendien beschikken we over de kennis en capaciteit om spoelenbanden te reinigen en over bakken om de opnames veilig te stellen.

2.4 COLLECTIEPROJECTEN

Voor een aantal collecties vond een speciale activiteit plaats. Hieronder vindt u een selectie van een aantal van deze collectie-projecten.

Uitvoerende Kunsten

BIS subsidie voor de Uitvoerende kunsten en Grafische Vormgeving

2024 was het laatste jaar van de BIS (Basis Infrastructuur)-subsidie 2021–2024 van het ministerie van OCW. In die afgelopen vier jaar

is er een stevig en robuust team ontstaan dat de Theater- en de Muziekcollectie en die van Grafische Vormgeving met verve beheert, verwerft en presenteert, én dagelijks antwoorden geeft op de vele vragen die gesteld worden. De grotere bekendheid van de collecties van het Allard Pierson betekende meer aanbiedingen van archieven en collecties, zodat (nog) strengere selectie belangrijk werd. En 2024 was het jaar dat onze nieuwe aanvraag voor de BIS werd gehonoreerd, zodat we ons beheer en activiteiten structureel kunnen voortzetten tot en met 2028.

Inspectie Bibliotheca Philosophica Hermetica

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voerde op 2 april 2024 een inspectie uit naar het beheer van de Bibliotheca Philosophica Hermetica (BPH), dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in langdurig bruikleen heeft gegeven aan het Allard Pierson. De conclusie van de inspectie was dat het beheer van het rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica (rijksdeel BPH) door het Allard Pierson in het algemeen voldoet aan de normen die zijn gesteld in de Erfgoedwet. Op enkele onderdelen zijn er verbeterpunten die wij in een aantal gevallen al hebben opgepakt.

De registratie en het behoud van de collectie zijn op orde. De belangrijkste verbeterpunten betreffen:

- Het vaststellen van beleid voor het reguliere beheer van het rijksdeel BPH.
- Het completeren en actualiseren van beheerprocedures.
- Het aansluiten van de registratie van het rijksdeel BPH op de database Collectie Nederland.
- Het onderbouwen van de toereikendheid van getroffen veiligheidsmaatregelen door het opstellen van een risicoanalyse.

Het Allard Pierson heeft de collectie overgebracht naar het hiervoor geschikte en ingerichte depot en is de collectie gecatalogiseerd en voor een belangrijk deel digitaal toegankelijk gemaakt. Ook is de conditie van de ruim 4.000 manuscripten en boeken geïnventariseerd en zijn op grote schaal restauraties uitgevoerd. Van het project, dat eind 2021 is afgerond, is een activiteitenverslag gemaakt. Het geheel aan projectmatig uitgevoerde activiteiten maakt dat het beheer van het rijksdeel BPH in de basis op orde is. De ambitie van het Allard Pierson om een resterend deel aan restauraties uit te voeren en om de digitale toegankelijkheid verder te vergroten, hebben tot doel om het gebruik van de collectie te optimaliseren.

Het Allard Pierson stelt in de eerste helft van 2025 een geactualiseerd collectieplan vast dat als basis dient voor het reguliere beheer van het rijksdeel BPH en de realisatie van de resterende opgaven ter verbetering van het gebruik. Het Allard Pierson betreft daarbij de door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed voorgestelde aanbevelingen voor het reguliere beheer.

Het Allard Pierson stuurde op 16 oktober 2024 een reactie op de aanbevelingen. Het rapport en de correspondentie zijn openbaar toegankelijk op de [website van de Inspectie](#).

Theatercollectie 100 jaar

Het jaar 2024 stond in het teken van de voorbereidingen van de viering van 100 jaar theatercollectie. Op 28 februari 1925 werd door het Nederlandsch Tooneel Verbond, de Vereniging het Tooneelmuseum opgericht. Samen met de vakgroep Theaterwetenschappen van de UVA, Podiumkunst.net en de stichting TiN werden voorbereidingen getroffen voor een internationaal symposium, een nationaal symposium en een theatervoorstelling, dat in februari 2025 plaatsvond.

Daarnaast werkten een zevenkoppige redactie aan de publicatie van het boek waarin 105 objecten uit de collectie worden beschreven. De fotograaf Ernst Moritz fotografeerde in het depot verschillende objecten voor dit boek. Op 28 februari 2025, de dag dat de theatercollectie exact 100 jaar bestaat, werd het boek gepresenteerd en aangeboden aan het ministerie van OCW.

Nederlandstalig Lied

Als vervolg op het geslaagde symposium en de bijbehorende documentaire in november 2023 over ‘het Nederlandstalige lied’ zijn gesprekken gestart met enkele verzamelaars, collectiehouders en de consortiumpartners Allard Pierson en Beeld & Geluid. Hierbij is de inzet voor Podiumkunst.net het onderbrengen, digitaliseren en metadateren van enkele van deze collecties. De insteek van de gesprekken is om de collecties niet verloren te laten gaan en een begin te maken met de metadatering en digitalisering van de meest bijzondere verzamelingen.

Surinamica

De aandacht voor de Surinamica-collectie de afgelopen twee jaar heeft geleid tot meer aandacht voor de collectie vanuit de Surinaamse gemeenschap in Nederland en Suriname, tot de tentoonstelling over Johannes Nicolaas Helstone, lessen voor studenten met de Surinamica-collectie en aandacht voor de collectie en de hantering ervan in de Summerschool.

De Summerschool besteedde ook aandacht aan de Surinaamse keuken, die een smeltkroes is met invloeden van tot slaaf gemaakten en

contractarbeiders uit Afrika, India, China, Indonesië en de inheemse bevolking.

Gerechten die vaak uit noodzaak werden geboren, prijken inmiddels als culinaire hoogstandjes op menig menukaart. Tijdens de workshop *In het spoor van Madame Jeanette* dook culinair columnist, receptontwikkelaar en communicatiestrateg Raghenie Bhawanie samen met conservatoren van het Allard Pierson in de soms eeuwenoude boeken van de collectie om te onderzoeken wat de Surinaamse keuken Surinaams maakt. Ook werd er geproefd uit verschillende Hindoestaanse tjatnies (chutney’s) en andere Surinaamse smaakmakers, met in de hoofdrol de Surinaamse inheemse madame Jeanette-peper. Deze werd door alle bevolkingsgroepen van Suriname omarmd. De twee cursussen waren direct uitverkocht.

Menselijke resten in collectie en opstelling

Het beleid rondom het beheren van menselijke resten in het Allard Pierson is voorbereid in 2023 en betrof twee stagiaires in 2024. Het beleid dat uit dit onderzoek en de interne en externe gesprekken is voortgekomen is gestoeld op de huidige ethische normen, die, waar mogelijk, in samenspraak met de (herkomst)gemeenschap worden opgesteld. Dit zou kunnen betekenen dat het conserveringsbeleid indien relevant herzien wordt.

Ons opslagbeleid is tweeledig: 1. het faciliteren van een waardige opslagplaats en 2. het conserveren van de menselijke resten voor onderwijs en toekomstig onderzoek. Hierbij heeft het waarborgen van waardigheid, volledigheid en anatomische integriteit de hoogste prioriteit. Zowel tijdens het hanteren van de resten als bij het opslaan en inpakken ervan.

In de opslag worden de menselijke resten apart gehouden van de archeologische artefacten en worden opgeslagen naast andere menselijke resten. Er wordt dus een duidelijk afgebakend gebied toegewezen. Dit gebied bevindt zich in een rustig en stil gedeelte van het depot, weg van de frequent bezochte collecties.

We blijven verbonden aan het *Pressing Matter*-overleg dat omgang met menselijke resten als belangrijk onderwerp heeft. Tevens blijven we over dit onderwerp in gesprek, ook internationaal.

2.5 BEHEER & BEHOUD

De taken van Beheer & Behoud (B&B) lopen uiteen van restauraties en conservering tot de afhandeling van bruikleen- en collectieverkeer, collectiemanagement en ondersteuning bij het voorbereiden en inrichten van tentoonstellingen en presentaties. Daarnaast is B&B verantwoordelijk voor depotbeheer op diverse locaties en voor de passieve conservering van de collecties (klimaat, licht, pestmanagement, onderhoud), veiligheidszorg en calamiteiten. Ook houdt B&B toezicht op de kunst- en erfgoedcollecties op campussen en in andere gebouwen van de UvA.

In een deel van het gebouw op Oude Turfmarkt 127 is in 2021 een begin gemaakt met de inrichting van de nieuwe collectiezone. Hierin bevinden zich onder meer het boek- en papier-restauratieatelier, het keramiek- en gipsrestauratieatelier, een quarantaineruimte en een collectiestudieruimte. In 2024 is verdergegaan met de inrichting, afgestemd op de werkprocessen.

Op beleidsniveau zijn in 2024 verschillende procedures, richtlijnen en werkprocessen uitgewerkt, waaronder tentoonstellingsrichtlijnen halvitruines, invoerhandleiding Axiell, update Bruikleen-procedure, update Transportprocedure, kostenbeleid bruiklenen en update invoerhandleidingen Axiell.

Collectiemanagement

Er is in 2024 doorgewerkt aan standplaatsregistratie van de archeologische collectie in de depots aan de Oude Turfmarkt. De standplaatsregistratie van de objecten op zaal is up-to-date. Inmiddels is volledig overgeschaakt op Axiell. De teller van de archeologische objecten ging in 2024 van 19.328 naar 20.256 per 31 december 2024. Van de 20.256 inventarisnummers in Axiell hebben vanaf het einde jaar 2024 ruim 17.405 een correcte en gespecifi-

ceerde standplaats (645 meer dan begin 2024). 87% procent van alle objecten heeft nu een gespecificeerde standplaats.

Het fotobestand van de archeologische objecten is uitgebreid. In Axiell is er nu van 75% van de objecten ten minste één foto ter identificatie. Alle inkomende en uitgaande bruiklenen en de restauratieverslagen van 2024 zijn verwerkt.

In het IWO-depot zijn talrijke nieuwe collecties Uitvoerende kunsten geregistreerd (kostuums, schilderijen en maquettes) en zijn diverse aanpassingen ten behoeve van tentoonstellingen, gebruik en verplaatsingen geregistreerd. Objecten zijn gefotografeerd en toegevoegd aan Axiell. In totaal zijn in Axiell 12.317 records ingevoerd en 30.262 wijzigingen aangebracht. Het totaal aantal records betreffende Uitvoerende kunsten in Axiell aan het einde van 2024 is 961.968.

Wat betreft de collecties universiteitsgeschiedenis, computergeschiedenis en kunstwerken die in de Beeldende Kunst Regeling (BKR) zaten, zijn bestaande Excel-inventarisaties uitgezocht, opgeschoond en verwerkt in Axiell met nieuwe objectnummers en foto's.

In samenwerking met de sector Depots & Documentlevering en een stagiair is de collectie Computergeschiedenis gefotografeerd en opgemeten. De waardering van deze collectie is verricht in samenwerking met gastconservator Computermuseum Taco Walstra. Zo is het collectieprofiel van de verzameling aangescherpt. Een uitkomst is dat een aantal objecten kan worden gedeselecteerd (via LAMO).

Depotbeheer

Met het project Herkomstonderzoek, is ook de controle van standplaatsen gedaan voor de archeologische collecties.

Het depot Gipsafgietsels kreeg een grote schoonmaakbeurt, nieuwe luchtkanalen en roosters en een efficiëntere indeling. Houten stellingen zijn vervangen door metalen exemplaren.

In het IWO-depot is voor de theatercollecties gewerkt aan (her)plaatsing van diverse collecties en aan het beheer en behoud van affiches,

archieven, kostuums en circusmateriaal (collectie Linssen). In 2023 is gestart met het verwerken van 1500 prenten en tekeningen van de Linssen-collectie. Dit werk is voortgezet in 2024.

Wat betreft de muziekcollecties zijn de volgende werkzaamheden verricht: het uit de lijst halen van objecten (uitlijsten), tekeningen opplakken en mappen voor tekeningen maken, partituren ontdoen van nietjes en ringbandjes en opnieuw verpakken in zuurvrije dozen en mapjes. De collectie snijplaten is in maatwerkdoozen verpakt. Daarnaast is er gewerkt aan betere verpakking van de partiturencollecties Gaudeamus en die van Rogier van Otterloo, aan verplaatsing van geluidsbanden naar het koude depot en het plakken van tekeningen en prenten en het maken van mapjes.

In het kader van het project Ruimtegebruik zijn in 2022 de collecties universiteitsgeschiedenis, computergeschiedenis en BKR verhuisd van verdieping 2B naar 3B van het IWO-depot. In 2023 is een vervolgproject Collectie- en Standplaatsregistratie gestart om deze collecties optimaal te ontsluiten, dat in 2024 is voortgezet.

Er is een plan van aanpak geschreven voor de collecties die zich bevinden in de externe depots van Hizkia en Hulshoff ter voorbereiding van verplaatsing naar het IWO-depot in 2025 in het kader van kostenbesparing.

In 2024 zijn 80 bezoeken – exclusief die van medewerkers Beheer & Behoud – aan de archeologische depots gebracht door conservatoren, stagiairs, fellows, externe onderzoekers en scholieren, een toename in vergelijking met 2023 (toen 55). De Collectiestudieruimte was in 2024 van maart tot november gereserveerd voor onderzoek van twee studenten osteoarcheologie, die onderzoek deden naar de menselijke resten van Selenkahiye (Noord Syrië). Daarnaast hadden externe onderzoekers de mogelijkheid objecten te bestuderen in het Restauratieatelier en de Werkgroep-ruimte. In totaal werd hier twaalf keer gebruik

van gemaakt, ook door buitenlandse onderzoekers.

In het IWO-depot is het bezoek door conservatoren, onderzoekers en studenten eveneens toegenomen. Reden is onder andere de stijging van het aantal IWO-rondleidingen in 2024.

Bij de theatercollecties zijn 171 bezoeken gebracht aan het depot en 69 aanvragen geweest voor het raadplegen van de collectie in de Studiezaal, een forse groei vergeleken met 2023, toen waren er 114 bezoeken en 72 aanvragen.

De grafiek en de tabellen op de pagina's hierna laten het gebruik zien van de theatercollecties.

Klimaat, licht en pestmanagement

Er is in 2022 advies uitgebracht ter verbetering van de klimaatbeheersing. In 2024 zijn verschillende installaties vanwege dit onderzoek onder de loep genomen en vervangen. Regelmatig is over luchtvochtigheid en temperatuur gerapporteerd ten behoeve van tentoonstellingen, openbare ruimtes en kamers van medewerkers.

Voor de tentoonstellingen en de kleine presentaties in de gangen en tijdens evenementen is telkens een apart lichtplan gemaakt en uitgevoerd. Voor het IWO-depot is een voorstel aanpassing lichtlijnen IWO 3B geschreven.

Alle acquisities – met name bestaand uit boeken en archiefmateriaal – zijn gecontroleerd. Daarnaast vond er droogreiniging plaats van boeken en ander materiaal. Zo zijn in 2024 op de Oude Turfmarkt 31 reserveringen voor de Quarantaineruimte gemaakt, een aantal dat vergelijkbaar is met 2023. Wat binnenkwam varieerde van een prent tot meerdere volle archiefdozen. Veel stukken zijn stof- en vuilvrij gemaakt.

Veiligheidszorg en calamiteiten

Binnen het Allard Pierson en de Bibliotheek is er een Collectie Hulverlenings (CHV)-team actief dat zorgdraagt voor de CHV plannen, de CHV-kits en de procedures. Het team heeft

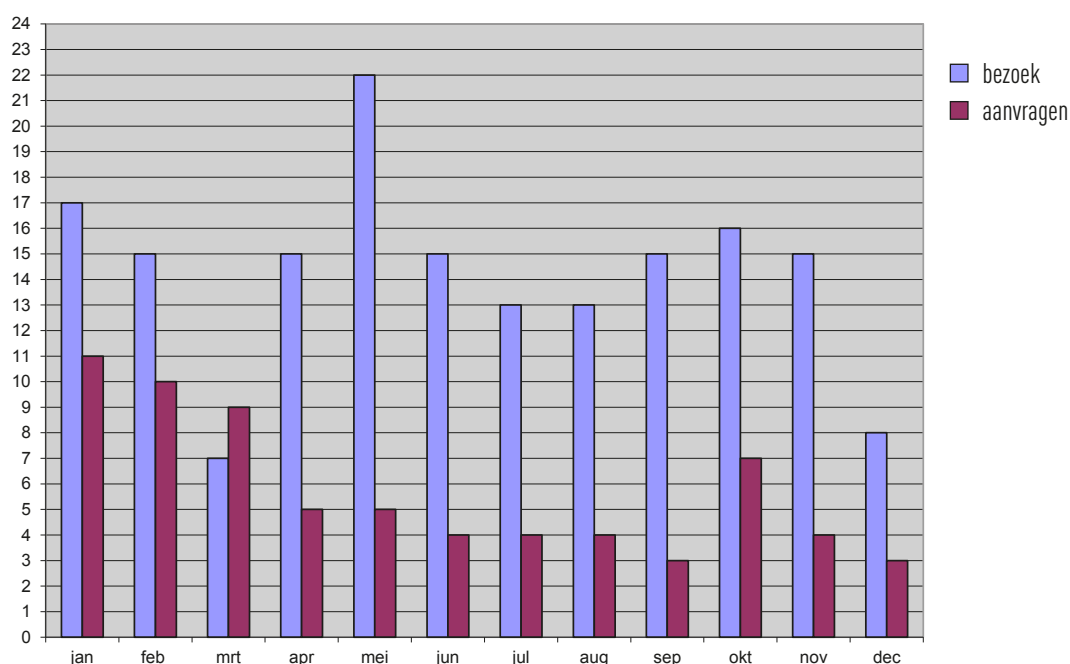
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
2009	4	3	1	1	2	8	8	6	9	7	11	8	68
2010	8	9	14	3	7	12	5	8	2	8	8	4	88
2011	8	6	10	9	8	10	7	5	9	4	8	11	95
2012	9	11	5	6	6	9	4	5	15	15	17	3	105
2013	11	16	12	13	11	13	18	7	16	11	11	8	147
2014	13	11	12	15	14	8	8	2	13	16	21	14	147
2015	18	14	21	12	20	15	12	7	11	10	8	8	156
2016	14	8	8	11	12	10	0	0	0	0	0	0	63
2017	1	4	21	16	14	8	8	7	14	12	20	10	135
2018	12	9	14	7	3	9	6	8	6	9	14	5	102
2019	11	10	14	15	12	12	11	5	17	17	10	8	142
2020	15	8	2	0	0	0	0	0	5	7	3	1	41
2021	0	0	0	0	0	5	0	5	9	9	8	2	38
2022	2	7	14	6	3	4	2	3	4	6	7	4	62
2023	11	6	7	1	2	7	2	17	15	25	11	10	114
2024	17	15	7	15	22	15	13	13	15	16	15	8	171

Het gebruik van de Theatercollecties – depotbezoek

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
2009	4	5	2	1	0	7	3	4	13	15	17	11	82
2010	12	4	13	12	6	7	9	10	8	10	5	6	102
2011	12	21	38	12	16	8	10	2	8	17	15	10	169
2012	10	5	9	8	10	11	3	2	3	8	7	0	76
2013	0	0	0	3	0	1	5	0	5	5	7	5	31
2014	7	5	5	6	4	2	4	3	2	4	3	3	48
2015	3	4	3	0	1	4	1	1	4	5	0	0	26
2016	9	4	3	4	2	3	0	0	0	0	0	0	25
2017	0	0	1	1	5	2	0	5	7	10	6	5	42
2018	1	11	13	5	4	3	2	2	4	11	2	3	61
2019	3	7	9	5	10	9	4	1	6	10	4	2	70
2020	4	3	2	0	1	0	0	0	3	1	1	0	15
2021	0	0	3	0	3	3	4	9	6	10	10	5	53
2022	5	3	5	9	9	7	3	4	6	7	12	3	73
2023	15	8	10	4	6	6	4	2	5	6	4	2	72
2024	11	10	9	5	5	4	4	4	3	7	4	3	69

Het gebruik van de Theatercollecties – levering aanvragen studiezaal

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
bezoek	17	15	7	15	22	15	13	13	15	16	15	8	171
aanvraag	11	10	9	5	5	4	4	4	3	7	4	3	69

Het gebruik van de Theatercollecties – resultaten depotbezoek en aanvragen

enkele maatregelen genomen bij (risico op) schade aan collectie of aan gebouw en vitrines, bij onder andere tentoonstellingen, transporten, onderzoek en digitalisering. In 2024 is het CHV-team tweemaal bij elkaar geweest: voor een teamoverleg en voor een table-top-oefening.

Het Allard Pierson is lid van het CHV-netwerk musea Amsterdam-Centrum, waarbij ook zijn aangesloten: Amsterdam Museum, Museum Ons' Lieve Heer op Solder, H'ART Museum, De Nieuwe Kerk Amsterdam, Joods Cultureel Kwartier, Museum Rembrandthuis, ARTIS (ARTIS-Groote Museum en ARTIS-Micropia), Koninklijke Verzamelingen (Koninklijk Paleis Amsterdam) en Het Scheepvaartmuseum. Eens per vier weken is er overleg met de CHV-coördinatoren en twee keer per jaar wordt een bijeenkomst georganiseerd voor CHV-medewerkers. In deze vergaderingen worden CHV-ontwikkelingen en ervaringen besproken door de aangesloten organisaties, en zij bieden tevens de mogelijkheid voor een 'kijkje achter de schermen' bij de aangesloten organisaties. Deze bezoeken worden georganiseerd om de

bekendheid met elkaars gebouwen te vergroten.

Op 14 november 2024 was er een bijeenkomst in Artis met als thema 'Cybersecurity en Informatie-beveiliging'.

Objectbeveiligingssysteem

In 2024 is verdergegaan met een onderzoek naar het vervangen van het bestaande objectbeveiliging-systeem. Er wordt besloten tot aanschaf van het Transquest systeem en de kosten à 450.000 euro worden in zijn geheel in 2024 genomen, hetgeen een deel van het tekort verklaart op de begroting.

Conservering en restauratie

Ook in 2024 zijn diverse (preventieve) conserveringshandelingen en restauraties aan objecten uitgevoerd ten behoeve van acquisities, digitalisering en tentoonstellingen, door eigen en externe restauratoren.

Een extern bedrijf heeft boeken voorzien van een omslag, stofmap of doos. Een extern restauratieatelier heeft items ingebonden en

geconserveerd. Voor gedrukte werken en handschriften in de magazijnen zijn pyxusdozen of zuurvrije archiefdozen met zuurvrije omslagen op maat gemaakt. De uitvoering van het kaften lag in handen van medewerkers van de sector Depots & Documentlevering van de Bibliotheek en een medewerker van de sector Beheer & Behoud. De Artis Bibliotheek is regelmatig bezocht met het oog op klimaat, CHV, verhuizing en calamiteiten.

Een aantal restauratie en conserveringsprojecten betrof de gipsen collectie, het project Incunabelen, project Bibliotheca Rosenthaliana, project Affiches theatercollecties, project Behnasa-beeld en objecten op de UvA locaties.

Bruikleen- en collectieverkeer

In 2024 zijn 22 uitgaande bruikleenaanvragen verwerkt en 23 inkomende bruikleenaanvragen ontvangen, behorende bij de tentoonstellingen *De roep van de o'o*, *Helstone* en *Martin Monnickendam*.

Daarnaast zijn 7 verzekerings- en 29 transportaanvragen ten behoeve van digitalisering, restauraties, onderzoek en tentoonstellingen verwerkt (exclusief het bruikleenverkeer en transporten voor *Erfgoed op locatie*, zie verder hieronder). Grote (interne) transporten hebben plaatsgevonden voor de Summer-school en de tentoonstellingen *Oog in Oog*, *De roep van de o'o*, *Johannes N. Helstone* en *Publiek in beeld*.

Medewerkers Beheer & Behoud hebben gekoerierd en collecties begeleid voor uitgaande bruiklenen, presentaties en onderzoek in binnen- en buitenland. Zo gingen er koeriers naar het Louvre in Parijs, Museen der Uni Münster, Parc archéologique européen de Bliesbruck-Rheinheim, Städel Museum Frankfurt, Musée des Arts anciens Namen, Stedelijk Museum Alkmaar, Museum Catharijneconvent Utrecht, Rijksmuseum van Oudheden Leiden, Groninger Museum en Amsterdam Museum.

Erfgoed op locatie UvA

Elk jaar worden standplaatscontroles en inspecties in de gebouwen uitgevoerd. Deze zijn in 2024 verricht in:

- Bushuis/Oostindisch Huis (OIH)
- P.C. Hoofthuis
- Binnengasthuis 1-2-3 (BG)
- Roeterseiland Campus (REC)

Er zijn nog diverse werkzaamheden verricht, bijvoorbeeld het verplaatsen en tijdelijk of permanent opslaan van objecten, adviseren in verband met verhuizingen, onderhoud en verbouwingen. Het gaat onder meer om:

- Portret Geert ten Dam in Senaatskamer en wissel van andere portretten met nieuwe tekstbordjes
- Bustes en nieuwe aanwinst in het AUMC (Amsterdams Universitair Medisch Centrum Amsterdam Zuidoost)
- Verzoek Bushuis: wissel van portretten; negen portretten weghalen
- Verzoek assetmanager Facility Services, gebouw-gebonden en buitenkunst
- REC: Buste Géza Révész geplaatst bij Bibliotheek, REC gebouw H: verzoek tekstbordjes, BKB-schilderijen REC naar IWO Boekendepot, BKB-schilderijen IWO naar Bestuurskamer REC
- Agnietenkapel, weghalen 10 portretten naar IWO
- Transport 3 schilderijen Gebouw BG1 Binnengasthuis
- Transport schilderij PC Hoofthuis (PCHH)
- BKR-kunst Afdeling Sociologie, advies en locatie bezoek
- Weghalen en terugbrengen kunstwerken vanwege schilderwerkzaamheden AUMC
- Schilderijen Binnengasthuis BG2, Universiteitsbibliotheek (UB), Singel, PCHH naar IWO
- Universiteitsgeschiedenis (UG) collectie depot Allard Pierson Oude Turfmarkt (OTM) naar IWO Boekendepot, UG-collectie depot OTM, Maagdenhuis naar IWO
- Herplaatsing en transport schilderijen Lutherse Kerk
- Maagdenhuis, teksten en redactie tekstbordjes
- Gesprek gebouw-gebonden kunst UB – scenario's mogelijke afstoting UB-gebouw Singel

- Communicatie en offerteaanvragen Hizkia voor diverse transporten op locaties
- Communicatie met faculteiten, vastleggen contactpersonen (opbouw netwerk)
- Afhandelen informatieverzoeken over collectie
- Begeleiden externe conservatoren en onderzoekers op locaties

Collectiebehoud en presentaties

Beheer & Behoud draagt jaarlijks bij aan het samenstellen en inrichten van tentoonstellingen en presentaties. Naast het permanente beheer van de collecties in tentoonstellingszalen en op de campussen en in gebouwen van de UvA, wordt ook gezorgd voor totstandko-

ming van tijdelijke tentoonstellingen en presentaties, en voor ondersteuning bij evenementen als schouwen, lezingen, Museumnacht, symposia en studiedagen waarbij collectie-items worden getoond. Essentieel zijn ook het aanvragen van bruiklenen, het maken van conditierapporten en de ontvangst van koeriers uit binnen- en buitenland. Daarnaast zijn conservering en eventueel restauratie van collectie en het daadwerkelijk inrichten van de objecten een belangrijk onderdeel van het (interne) tentoonstellingsproces met onder andere het maken van steunen voor objecten, het inlijsten en het zogenaamde mounten.

Verwijderen van schimmel op audiobanden van de Muziekcollectie.

3 ONDERWIJS EN ONDERZOEK

Net als in andere jaren behoorde ondersteuning van onderwijs en onderzoek tot onze kerntaken. Daarnaast maken we programma's die bijdragen aan de kennisgroei van experts en geïnteresseerden zoals de Summerschool History of the Book. Wij bieden plaats aan fellows, stagiairs, PhD's, gastonderzoekers en studenten. Medewerkers van het Allard Pierson stellen de collecties beschikbaar door het geven van zoekinstructies, introducties op de collecties, schouwen, lezingen, rondleidingen en het door colleges te geven of begeleiden, aan de Oude Turfmarkt maar ook in de Artis Bibliotheek en het IWO-depot.

3.1 PUBLICATIES

Onderzoekers maken voor publicaties veel gebruik van onze collecties. Het is moeilijk in kaart te brengen tot welke publicaties dit precies heeft geleid. Wel is er goed zicht op de publicaties en blogs van onze eigen medewerkers en gastmedewerkers. In 2024 zijn er in totaal negen nieuwe blogs geschreven, alle te vinden op onze website. Daarnaast verzorgt het Allard Pierson natuurlijk zelf uitgaven, of wordt dat in samenwerking met ons gedaan. In 2024 ging het om de volgende publicaties.

Hans Mulder, redactie, *Verhalen van de Natuur*, Uitgegeven door Terra/Allard Pierson

Verhalen van de Natuur bevat twintig meeslepende verhalen over geschiedenis, heden en toekomst van de natuur, bijeengebracht door Hans Mulder. De thema's van de verhalen - verzameld, benoemd, veranderen, verweven en verdwenen - zijn ontleend aan de tentoonstelling *De roep van de o'o: Natuur onder druk* in het Allard Pierson in Amsterdam. Twintig deskundige onderzoekers, docenten en schrijvers zorgen voor de toegankelijke teksten. En die zijn voorzien van wonder-

schone illustraties, voornamelijk uit de natuurhistorische collecties van het Allard Pierson.

In *Verhalen van de natuur* toont de kwetsbare natuur zich in al haar pracht. Van verschillende soorten kan hier alleen nog maar de papieren afbeelding getoond worden. Ze zijn er niet meer. Voor die planten en dieren is deze uitgave een monument.

Het boek is samen met de tentoonstelling een oproep om het uitsterven van al die unieke flora en fauna een halt toe te roepen. Auteurs zijn Tinde van Andel, Anastasia Stefanaki, Marc Argeloo, Jet Bakels, Joris Buis, Kester Freriks, Anneke Groen, Carl Haarnack, Sophia Hendrikx, Myriam van der Hoek, Jan de Hond, Erik A. de Jong, Dik van der Meulen, Hans Mulder, Norbert Peeters, Alexander Reeuwijk, Jelle Reumer, Kenneth F. Rijdsdijk, Leon P.A.M. Claessens en Didi van Trijp.

Allard Pierson Magazine

Het *Allard Pierson Magazine* (ISSN 2210-6987) verschijnt tweemaal per jaar en weerspiegelt de volledige breedte van het Allard Pierson, met artikelen over onder andere acquisities, onderzoek, expositie en restauraties. Naast eigen medewerkers leveren ook gastschrijvers artikelen. In 2024 verschenen nummer 129 en 130.

3.2 ACTIVITEITEN

11 oktober 2024: *Halfjaarlijkse SHAC-meeting over de Bibliotheca Philosophica Hermetica*

Op 11 oktober 2024 werd de halfjaarlijkse meeting van de Society for History of Alchemy and Chemistry (Oxford, Engeland) plaats gehouden in het Allard Pierson. Deze werd georganiseerd in samenwerking met de Centre for the History of Hermetic Philosophy and Related Currents (UvA). Het was een mooie

gelegenheid om werken uit het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica onder de aandacht te brengen: een unieke verzameling van 4.400 manuscripten en gedrukte werken over de hermetische traditie, verzameld door Joost Ritman en sinds 2020 als een bruikleen bewaard in het Allard Pierson. De collectie bevat vele, vaak zeldzame en unieke werken over onder meer Rozenkruisers, alchemie, mystiek, gnosis, soefisme, kabbala, antroposofie, vrijmetselarij en de Heilige Graal. Sprekers op de meeting waren onder andere onderzoeker Corey Andrews; Universiteitsdocent voor de geschiedenis van Westerse Esoterie (UvA) Peter Forshaw; onderzoeker Joods en Aramese studies Kyra Gerber; Professor Geschiedeniswetenschap The Royal Institute Londen Frank James; Directeur van Graduate Studies, History of Science, Princeton University Jennifer Rampling. Het was een peer-to-peer bijeenkomst van een groep van zo'n 25 experts op het gebied van de hermetische filosofie.

3.3 FELLOWSHIP PROGRAMMA

In 2024 is het Allard Pierson officieel van start gegaan met het fellowshipprogramma dat in 2023 is opgezet. In dit programma doen onderzoekers gedurende een periode van één tot drie maanden onderzoek naar erfgoedmateriaal uit de collecties van het Allard Pierson. Doel van het fellowshipprogramma is het stimuleren van de wetenschappelijke studie van de unieke en omvangrijke collecties van het Allard Pierson. Behalve wetenschappelijke publicaties die voortkomen uit het onderzoek van de fellows, vragen we de fellows ook om een blog te schrijven voor een breder publiek. Daarnaast dragen de fellowships bij aan de naamsbekendheid van het Allard Pierson en de collecties in de academische wereld. Onderzoekers van over de hele wereld reageren op de fellowships.

Dit waren de fellows van 2024:

- Allard Pierson fellow voor cartografie: Kasper Kop – ‘Kraijenhoff kaart’, institutionele toepassing van cartografisch materiaal

- Allard Pierson fellow voor de geschiedenis van de Bibliotheca Rosenthaliana: Ruth Peeters – Louis Hirschel, de laatste vooroorlogse bibliothecaris van de Bibliotheca Rosenthaliana
- Allard Pierson fellow voor de publicatiereeks van Historische Cartografie: Iris Blok – De Haagse uitgeefster Anna Beek (1657 - na 1717)
- Allard Pierson fellow voor herkomstonderzoek: Daphne Martin – Eigendomsgeschiedenis van de Spartaanse en Lakonische objecten van het Allard Pierson
- Allard Pierson Vrienden fellow: Yun Xie – Het ontwerp en de productie van Chinese Lettertypen in de N. Tetterode lettergieterij
- Bospette fellows voor Romeins glas: Terri Costello – Op zoek naar productiesporen op Romeins glas door middel van fotografie en Peter Cosyns – Glazen sieraden onderzocht
- Joop Frankvoort-van der Meer fellow voor circuscollecties: Parveen Kanhai – India en Sri Lanka in publicitair materiaal van de Firma Hagenbeck (1883–1934)
- Louise Fresco fellow voor de geschiedenis van voeding en voedsel: Ying-Tzu Lin – Hoe de Nederlandse voedselgeschiedenis duurzame voedingspraktijken kan inspireren
- Reinjan Mulder fellow voor literaire collecties: Thirza Blekendaal – De relatie tussen uitgeefster en schrijfster Mea Verwey en dichter, criticus en essayist Pieter Nicolaas van Eyck
- Wim Crouwel Instituut fellows voor grafische vormgeving: Kyliën Bergh & Richard Niessen – Visuele taal en maatschappelijke context

Daarnaast heeft het Allard Pierson de volgende fellows ondersteund:

- IAS artists-in-residence: Emilia Tapprest en Matthew C. Wilson in het kader van de tentoonstelling *De roep van de o'o, Natuur onder druk*.
- IISG Global Slavery History Fellows: Toluwanimi Owolana en Javier Estupiñán

3.4 ONDERZOEKZAAL

Het was een druk jaar voor de medewerkers van de Onderzoekzaal, de plek waar met materiaal uit de collecties, in alle rust onderzoek kan worden gedaan. Het aantal bezoekers steeg in vergelijking met 2023 met 1500 tot een totaal van 7162.

Daarmee steeg eveneens het aantal aanvragen van materiaal uit CatalogusPlus met als aankomstbalie Circ BC Reading Room, materiaal uit zowel het Oude Turfmarkt als het IWO-depot. In totaal werden 9706 aanvragen verwerkt, inclusief ‘aanvragen onder voorbehoud’. Er waren bovendien beduidend meer aanvragen van materiaal dat niet via CatalogusPlus ingediend kon worden, in totaal 2613 die zijn verwerkt; materiaal uit CatalogusPlus zonder aanvraagmogelijkheid of nog niet gecatalogiseerd, handschriftelijk materiaal, archiefmateriaal. Dit totale aantal aanvragen kan niet alleen aan externe bezoekers worden toegeschreven. Ook voor en door conservatoren en de afdeling Beheer & Behoud werd materiaal aangevraagd, bijvoorbeeld voor colleges, presentaties, schouwen, tentoonstellingen, Summer School of onderzoek. Het aantal informatievragen dat de medewerkers van de balie te verwerken kreeg was groot. Via Topdesk zijn er in totaal 774 ontvangen en afgehandeld, via e-mail kwamen daar nog zo’n 580 vragen bij. Die zijn deels door de baliemedewerkers zelf afgehandeld, deels doorgestuurd naar de conservatoren. Dit was een groei van 1031 in 2023 naar 1354 in 2024. De vragen via het algemene mailadres van het Allard Pierson en die direct per mail bij de conservatoren binnenkomen, komen hier nog bij.

Alleen het aantal foto-opdrachten bleef achter vergeleken met 2023. Waren er in 2023 nog 222 verzoeken om scans (uit 432 objecten), in 2024 waren het er 135 (uit 269 objecten). Het overgrote deel van de verzoeken werd dit jaar via de scanner afgehandeld. De twee scantenten die in de Onderzoekzaal geplaatst zijn voor bezoekers (DIY), werden heel regelmatig gebruikt.

Naast alle reguliere sluitingsdagen was de Onderzoekzaal dit jaar ook op 8 en 22 januari,

28 oktober en 23 en 24 december gesloten, wegens bouwwerkzaamheden. Tevens sloot de Onderzoekzaal verschillende dagen vanwege de protesten op de UvA.

3.5 ONDERWIJS- EN ONDERZOEKSPROJECTEN

B.O.M.: Beter Omgaan met Materiaal

De werkgroep Beter Omgaan met Materiaal brengt de expertise van conservatoren, B&B-medewerkers en baliepersoneel van de onderzoekzaal samen om het hanteren van kwetsbare drukwerken en handschriften veiliger te maken. Sinds de oprichting begin 2024 zijn richtlijnen voor kluisprocedures aangescherpt, om ervoor te zorgen dat de staat van kluisobjecten bij aanvragen systematischer wordt gecheckt. Ook is er meer aandacht gekomen voor het hanteren van objecten tijdens colleges en schouwen. Zo is een training gegeven aan recent aangenomen medewerkers en docenten van de opleiding Boekwetenschap, om ze bewuster te maken van belangrijke kwesties. En er is gewerkt aan een instructiefilmpje voor gebruikers van de Onderzoekzaal, dat in 2025 opgenomen kan worden. Een aantal leden van de B.O.M.-werkgroep heeft vanuit de eigen expertise bijgedragen aan een UB-breed project, dat draaide om de mogelijke aanwezigheid van arsenicum in de collecties. Dit is in november 2024 van start gegaan.

Gipsen in het Allard Pierson

De collectie gipsen van het Allard Pierson heeft ook in 2024 volop in de belangstelling gestaan. In Nederland is alleen hier een collectie gipsafgietsels van klassieke beelden voor het publiek te zien. Ook internationaal trekt de collectie veel aandacht. In 2024 zijn diverse collega’s uit binnen- en buitenland langs geweest om te spreken over samenwerkingsverbanden om dergelijke belangrijke gipsen erfgoedcollecties te behouden en te beheren. De rol van de gipsen beelden is groot bij de bestudering van de geschiedenis van kunstacademies en (kunst)onderwijs. Met de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag is samengewerkt bij de

De gipsenzolder van het Allard Pierson. Fotografie: Victor Wennekes.

presentatie van de geschiedenis van onze gipscollectie. Daar werd een aantal brokstukken van beelden die waren gevonden in het souterrain van de Academie in Den Haag, tentoongesteld in het Verhalen kabinet van het Allard Pierson. Het zijn brokstukken uit het museum voor reproducties dat in 1920 zijn deuren opende. Een aantal beelden uit dat museum is in Amsterdam terechtgekomen, een ander deel bevindt zich nog in Den Haag. Door de presentatie in het Allard Pierson werd weer een onderdeel van deze geschiedenis van onze collecties in beeld gebracht.

Yerusha-project

Sinds oktober 2023 werkt het Allard Pierson en in het bijzonder de Bibliotheca Rosenthaliana mee aan een groot Europees project genaamd ‘Yerusha’ (Hebreeuws voor ‘erfenis’). Het is een initiatief van de Rothschild Foundation Hanadiv Europe en heeft als doel het bijeenbrengen van handgeschreven bronnen over het jodendom. Yerusha is een online platform en zoekportaal en bevat duizenden archiefbeschrijvingen die onderzoekers toegang geven tot een schat aan documenten die alle belangrijke onderwerpen uit de Joodse

geschiedenis bestrijken. De opdracht voor de Bibliotheca Rosenthaliana is om voor heel Nederland in kaart te brengen waar Joodse archiefcollecties en andere handgeschreven bronnen over Joods leven in Nederland te vinden zijn.

3.6 PRESENTATIES EN ONDERWIJSACTIVITEITEN

Het afgelopen jaar hebben de medewerkers van het Allard Pierson naast hun reguliere werkzaamheden verschillende onderwijsactiviteiten georganiseerd. Deze lopen uiteen van het geven van colleges aan studenten tot het verzorgen van lezingen en gastoptredens bij podcasts. Opgeteld waren dit er 360. Een uitwerking van deze reeks activiteiten is te vinden in de bijlagen (pagina 60).

College	26
Presentatie/lezing	133
Rondleiding	156
Schouw	33
Overig	12
Totaal	360

4 DIGITALISERING

Het Allard Pierson streeft ernaar de zichtbaarheid, bruikbaarheid en houdbaarheid van zijn digitaal erfgoed te blijven verbeteren. Het Allard Pierson heeft de ambitie innovatie te stimuleren en tegelijkertijd de basis op orde te brengen.

Programma Digitalisering

De gesprekken over en voortgang van het programma Digitalisering zijn verder gevoerd met als doel een goed werkend digitaliseringsstelsel te hebben ten behoeve van de ontsluiting, de presentatie en onderzoek en onderwijs. Hierbij wordt de vernieuwde beeldbank meegenomen evenals de uitkomsten van de stuurgroep Digitaal Leveren. Dit alles doen we samen met de Bibliotheek UvA/HvA.

AI & Erfgoed

Met het Badisches Landesmuseum in Karlsruhe hebben we het CUE (*Creative User Empowerment*) project afgerond. Op 30 mei hielden Els van der Plas en Etienne Posthumus (expert op AI en museum data) een presentatie over CUE op de 2D3D conferentie in het Rijksmuseum. Samen met de Bibliotheek UvA/HvA organiseerde het Allard Pierson op 25 maart de conferentie AI & Erfgoed, waarmee we het nationale netwerk aantrokken op het gebied van de toepassing van AI in bibliotheken en musea (zie pagina 16).

Nieuwe website

De nieuwe website is inmiddels opgeleverd, waar in 2024 hard aan is gewerkt. De website van het Allard Pierson wordt nu ondersteund door de Bibliotheek UvA/HvA (zie pagina 44). Het Allard Pierson volgt de Museumnorm, de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed en NDE-compatibel werken.

In het afgelopen jaar liepen een paar digitaliseringsprojecten door, namelijk:

Wikidataproject Mix 'n' Match MCN-data

In dit project is de lijst van muzikanten, componisten, ensembles en bands in de bibliotheekcatalogus gekoppeld aan Wikidata. De lijst is geladen in een openbare online Wikidata-tool genaamd *Mix 'n' Match*, die automatische matches vindt. Kort gezegd wordt zo de MCN-namenlijst beter uitwisselbaar, bruikbaarder en toekomstbestendiger.

Er zijn 59.562 namen geladen, waarvan er 32.703 beoordeeld zijn. De overige namen hadden geen mogelijke match. In december 2024 was 17,5 % van de namen gematcht.

TiN Adlib naar TiN Axiell

De Theatercollectie staat in een aparte database. Sinds eind 2022 is intensief gewerkt aan de overgang van ADLIB naar Axiell Collections. Dit traject was complex en had een behoorlijke doorlooptijd door de grote hoeveelheid maatwerk in de applicatie, de vele koppelingen met externe systemen waaronder de Theaterencyclopedie, en de samenwerking met de externe leverancier. Sinds medio juli 2024 wordt naar tevredenheid gewerkt in het nieuwe systeem.

Theaterthesaurus

In samenwerking met de Bibliotheek van de Amsterdamse Theateracademie is gewerkt om een theaterthesaurus als *linked data* aan te bieden aan het Termennetwerk. In 2024 is vooral gewerkt aan actualisering en verrijking ervan, en is onderzoek gedaan welke stappen nodig zijn om dit te bereiken. Het actualiseren betreft vooral toevoeging van nieuwe theatergenres en -stromingen en beoordeling van termen op inclusief taalgebruik. Het verrijken bestaat uit toevoeging van links naar andere bronnen binnen het Termennetwerk en van goede beschrijvingen aan de termen.

5 MARKETING EN COMMUNICATIE

De afdeling Marketing en Communicatie zet zich in voor een zo groot mogelijke positieve bekendheid van het Allard Pierson in algemene zin, en van alle activiteiten, diensten en tentoonstellingen in het bijzonder. Ook interne communicatie behoort tot de taken van de afdeling. Bij de werkzaamheden ligt de nadruk op publiciteit genereren en publiek werven voor evenementen en tentoonstellingen. Met de enorme diversiteit aan collecties en kennisgebieden haken we waar mogelijk aan bij de actualiteit. Om die reden is het onder de aandacht brengen van alle collecties voor onderzoek een andere focus van de afdeling.

Personele inzet

Het team bestaat uit drie personen (2,4 fte). De afdeling heeft in de zomermaanden extra ondersteuning moeten inhuren voor de uitvoering van marketing-en communicatietaken bij de tentoonstelling *De roep van de o'o. Natuur onder druk*. In december is externe ondersteuning ingehuurd voor de persbenadering rond de viering van 100 jaar theatercollectie in 2025.

Vanaf 21 oktober 2024 werkt een stagiaire van de Reinwardt Academie bij het team. Zij richt zich in haar werk en onderzoek op het bereiken van jongvolwassen bezoekers voor de tentoonstelling *Amsterdam eet*, die in april 2025 start. Daarnaast vervult zij diverse taken en werkzaamheden voor bijvoorbeeld webredactie en social media.

In de media

In 2024 zijn 18 persberichten verstuurd. In gedrukte media en online verschenen 639 nieuwsberichten. De totale media-waarde bedraagt € 2.504.019, het totale bereik is 367.837.280. Het negatieve verschil van iets meer dan € 300.000 ten opzichte van voorgaand jaar is te verklaren doordat er voor het

eerst geen berichtgeving was over de schatten van de Krim. Eind 2023 keerden die terug naar de staat Oekraïne, wat grootschalig in het nieuws kwam. De tentoonstelling *Oog in oog* had al veel publiciteit gegenereerd in 2023 maar kreeg nog een belangrijke recensie in NRC in januari, waarna meer media volgden.

Een opvallende media piek was er onder meer in februari rond de Surinamica-collectie. Voor het eerst in Nederland en na een eeuw in de vergetelheid werd de opera *Het pand der goden* van de Surinaamse componist Johannes Nicolaas Helstone uitgevoerd, door het Koninklijk Concertgebouworkest. In het Allard Pierson opende een tentoonstelling over leven en werk van de componist.

In het laatste kwartaal zorgde de publicatie *Ramses Shaffy Archief* bij Komma Uitgeverij, voor veel publiciteit. De auteurs deden hun onderzoek in de theatercollecties van het Allard Pierson. Deze collector's edition is als een omgekeerde schoenendoos, maar in de meest positieve zin. Exclusief archiefmateriaal van en over Ramses Shaffy is vanuit verschillende bronnen verzameld om Ramses, 15 jaar na zijn overlijden, tot leven te wekken.

Op radio en televisie was het Allard Pierson ook regelmatig te gast of onderwerp van gesprek, vooral rond de manifestatie *De roep van de o'o*. Zo maakte het AVROTROS-programma *Nu te Zien!* een aflevering over de tentoonstelling.

Online communicatie

In 2024 kreeg de website 220.000 unieke bezoeken (694.202 bezoeken in totaal). De best bezochte pagina's waren naast de homepage de tentoonstellingspagina van *Oog in oog. De mensen achter mummieportretten*, Tickets, Bezoek, Agenda en de pagina van *De roep van de o'o. Natuur onder druk*. De twee best gelezen blogs zijn *De prijs van een Judaskus* door Geralda

Jurriaans-Helle en *Crisiskoken – de hooikist* van Charlotte Kleyn.

Vrijwel iedere maand is de externe nieuwsbrief verstuurd naar ruim 8200 adressen. Een groei van bijna 500 ten opzichte van 2023. Ook het aantal vrienden en volgers op sociale media groeit. In oktober zijn we in navolging van de UvA gestopt met het plaatsen van posts op X.

In mei was het bereiken van publiek via de eigen online kanalen van groot belang. Op last van de UvA werden de gebouwen gesloten vanwege demonstraties. Dit betekende dat *Oog in oog* gedurende de traditioneel drukke laatste weken niet bezocht kon worden. Vervolgens zijn alle middelen ingezet om bezoekers voor de allerlaatste dagen uit te nodigen.

	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2024	Jan 2025
Instagram	3.732	4.936	5.790	6.923
Facebook	4.850	5.768	6.200	6.252
LinkedIn	1.080	1.461	2.430	3.031
X/Twitter (inactief)	18.000	1.904	2.009	1.778
TikTok	700	859	1.080	1.090

Nieuwe website

Het team Marketing en Communicatie heeft samen met collega’s van andere teams het hele jaar gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe website voor het Allard Pierson. Aan de bouw ervan lagen het nieuwe beleidsplan en de uitkomsten uit onderzoek onder collega’s en gebruikersgroepen ten grondslag. Uit vier partijen is voor de bouw van de site gekozen voor het Amsterdamse bureau Digital Natives. Thonik, het bureau dat ook de huisstijl en de bestaande website van het Allard Pierson ontwierp, doet de vormgeving. Na de selectie van de ontwikkelpartners is de indeling en de structuur van de website vastgesteld, werd het design ontworpen en begon de daadwerkelijke bouw. In het laatste kwartaal van 2024 is aan de invulling van de site gewerkt. In maart 2025 is de nieuwe website live gegaan.

Een campagne uitgelicht: De roep van de o’o. Natuur onder druk

In totaal vier persberichten en de persvoorbe-zichtiging hebben tot grote media-aandacht geleid. Behalve op de tentoonstelling zijn pers en andere media ook geattendeerd op de activiteiten. Het persbericht over de verschij-ning van het boek *Verhalen van de natuur* in april vormde de aftrap. *De Volkskrant* plaatste op zaterdag 18 mei een twee pagina’s groot artikel met een interview met de conservator, tevens samensteller van het boek, Hans Mulder. Ook de magazines *Roots* en *Zin maga-zine* besteedden aandacht aan het boek. Het radioprogramma OVT zond een interview met Mulder uit. Bij alle publiciteit rond het boek zijn de manifestatie en de tentoonstelling aangekondigd.

Enkele weken voor de opening op 30 augustus werd de restauratie van de opgezette quagga in samenwerking met Naturalis via social media onder de aandacht gebracht. Het leidde tot een aankondiging van de tentoonstelling door de NOS en Nu.nl. Na aanvang van de manifestatie en de persvoorbe-zichtiging was er veel publiciteit in on- en offline media. In *Het Parool* verscheen een uitgebreid artikel op 11 september, het magazine *Seasons*, radiopro-gramma *Vroege Vogels*, het Vlaamse radiopro-gramma *Voorproevers*, *Trouw*, *Max Magazine* en *NRC* zijn slechts enkele van de vele andere media die volgden. Het blad *Bionieuws*, vakblad van het Nederlands Instituut voor Biologie, besteedde diverse malen aandacht aan de manifestatie en bracht het educatie-aanbod onder de aandacht bij docenten. Het blad plaatste onder meer een column door bioloog Auke-Florian Hiemstra. Een groot bereik hadden we met een aflevering van het AVROTROS-tv-programma *Nu te Zien!*, waarin Teylers Museum-directeur Mark de Beyer de tentoonstelling besprak.

Op 18 november werd officieel vastgesteld dat de dunbekwulp is uitgestorven. Een van de weinige opgezette exemplaren maakte deel uit van de tentoonstelling. RTL *Nieuws* kwam de vogel filmen en interviewde conservator Myriam van der Hoek. Het werd een item in het avondnieuws.

Het totale bereik van online en print publici-

teit bedroeg 68.248.179 mogelijke contactmomenten (oplage en gemiddeld aantal bezoekers per maand). De pr-waarde vertegenwoordigt een bedrag van € 1.762.190,37.

Samenwerkingen en joint promotions

De publiciteit rond de manifestatie kenmerkte zich door bijdragen van de vele samenwerkingspartijen. Het Wereld Natuur Fonds (WWF) heeft daar met een column van Hans Mulder in het blad *Be one with nature* een groot aandeel in gehad. Het magazine is verstuurd naar 200.000 adressen. Via zijn nieuwsbrief en social-mediakanalen zorgde het WWF regelmatig voor extra publiciteit. Grootouders voor het Klimaat, het Klimaatmuseum, de deelnemende kunstenaars, het Brainwash Festival, bioloog Auke-Florian Hiemstra en gastsprekers bij debatten – allemaal zorgden ze voor het delen van posts of aandacht in hun nieuwsbrieven.

Op het congres *Cultuureducatie in Amsterdam* in De Meervaart in het voorjaar van 2024 is in samenwerking met MOKKA het educatief aanbod voor schoolgroepen gepresenteerd.

De tentoonstelling is vermeld in de nieuwsbrief voor Museumkaarthouders. We organiseerden een actie: de eerste 200 kaarthouders die de tentoonstelling bezochten ontvingen een zakje inheemse biologische bloemzaadjes van The Pollinators.

Vanwege de nauwe samenwerking met wetenschappers van de UvA realiseerden we met UvA Communicatie een uitgebreide nieuwspagina op de website van de universiteit. In de nieuwsbrief naar duizenden studenten en medewerkers werd verwezen naar de manifestatie en naar deze speciale pagina. <https://www.uva.nl/nieuws-agenda/nieuws/shorthand-stories/roep-van-oo>. Dankzij de samenwerking binnen de universiteit met het IBED was het ook mogelijk publiciteit te genereren op het wetenschappelijke platform *Nature Today*. De manifestatie is bovendien aangekondigd in de alumni-nieuwsbrief en in de nieuwsbrief van de SAE (Stichting Academisch Erfgoed). Voor FLOOR, het cultureel platform van de Hogeschool van Amsterdam, organi-

seerden we rondleidingen door de tentoonstelling, zodat de manifestatie bekend werd bij studenten van die hogeschool. De HvA heeft 50.000 studenten, de UvA 40.000. Beide onderwijsinstellingen hebben meer dan 15.000 medewerkers.

Weekend van de Wetenschap

Door deel te nemen aan overkoepelende evenementen weten we extra publiciteit te behalen via de kanalen van de partij die de evenementen organiseert. Tijdens het *Weekend van de Wetenschap* op 4 en 5 oktober vonden familierondleidingen plaats en gaf Auke-Florian Hiemstra een theatercollege voor bezoekers met kinderen. Op 4 oktober vond ook de speciale uitzending van het programma *dr Kelder en co* plaats, met aansluitend een debat met ruim tachtig deelnemers, voornamelijk jongvolwassenen.

[De Jortcast – Beluister #821 – Jortcast XL: De uitstervende mens | Podcasts | NPO Radio 1](#)

Betaalde publiciteit

Campagne op Facebook en Instagram. Deze leverde 60.742 impressies, 28.740 videovertoningen en 30.517 unieke indrukken op. In de stad waren de affiches gedurende drie periodes te zien in deabri's van JC Decaux (via amsterdam & partners) en op de borden van Centercom.

5000 folders / posters met op de achterzijde het activiteitenprogramma zijn gedistribueerd over 500 locaties in Amsterdam.

We adverteerden op de kanalen van Iamsterdam: *Uitmagazine*, Citycard-app, *Uitmail*.

Podcastspot op diverse veelbeluisterde podcasts zoals *Echt gebeurd*, *De hete brij*, *Co & zo* en *Man met de microfoon*. Hiermee hebben we met name bij de doelgroep 28- tot 44-jarigen een groot bereik gehaald. Daarnaast hebben we geadverteerd op de podcasts van *De Groene Amsterdammer* en NRC zoals *Onbehaarde apen* en *Haagse Zaken*. NB. 46% van de luisteraars van de NRC-podcast is jonger dan 35 jaar.

Advertenties zijn geplaatst in de VPRO *Gids*, NRC, *Trouw* en de op het onderwijs gerichte bladen *Juf en Meester*, *Schoolreis magazine* en de

CKV-gids. Gericht op ouders en grootouders is geadverteerd bij *Kidsproof*.

Op het vijf meter hoge raam in onze gevel aan de Oude Turfmarkt, zichtbaar vanaf het Rokin, prijkte een sticker met het campagnebeeld.

Een volledige aflevering van de *Vogelspotcast* is opgenomen in de tentoonstelling. De aflevering is op 14 november gepubliceerd. In deze serie gaat bioloog Arjan Dwarshuis op vogelsafari met jeugdvriend Gisbert van Baalen. Er is een speciale reeks over vogels in musea. [De Vogelspotcast | Podcast | Podcast Luisteren](#).

Radio en podcasts

Regelmatig neemt directeur Els van der Plas deel aan het radioprogramma *Goed Ingelichte Kring*, waar zij vaak de gelegenheid krijgt over het Allard Pierson te vertellen. In de Studio van het Allard Pierson worden verschillende podcasts en radioprogramma's opgenomen. Maandelijks vindt de opname plaats van het programma *Wie wat bewaart*, een samenwerking met Amsterdam FM. Het is te beluisteren op AmsterdamFM.nl, op Salto Radio Amsterdam en via diverse podcastplatforms. Ook *Moet je nou's horen* is een productie van Amsterdam FM en het Allard Pierson. Andere podcasts die in de Studio worden opgenomen zijn *Sterrenstof* en *De Rob Toubert Sound*. Vanaf januari 2024 wordt het zaterdagse wetenschapsprogramma *dr. Kelder en Co* van AVRO-TROS-radio live vanuit het Allard Pierson uitgezonden.

Op zondag 23 juni werd de podcast *Alles voor de Wetenschap* gelanceerd in het Allard Pierson. Veel vrouwelijke Nederlandse wetenschappers uit de vorige eeuw wijdden hun leven aan de

wetenschap, deden belangrijke ontdekkingen, maar kregen daar nooit de credits voor. Wie waren deze vrouwen? Wat dreef ze en welke obstakels moesten ze omzeilen? Wetenschapsjournalist Edda Heinsman ging in een vijfdelige podcast op zoek naar de levensverhalen van vijf van deze vrouwen. De vijf afleveringen gaan over de levens van sterrenkundige Elsa van Dien (1914–2007), botanica en genetica Tine Tammes (1871–1947), scheikundige en stralingsdeskundige Antonia Korvezee (1899–1978), orthopedagoog Ida Frye (1909–2003) en natuurkundige Caroline Bleeker (1897–1985). Alles voor de wetenschap is een samenwerking met de stichting Academisch erfgoed en te beluisteren via de gratis NPO Luister-app en andere podcastplatforms.

Publieksonderzoek

Het Allard Pierson neemt deel aan het continue publieksonderzoek onder bezoekers van het museum dat is ontwikkeld door Bureau Hendrik Beerda, in samenwerking met de UvA. De resultaten worden gebenchmarkt met andere cultuurhistorische musea in Nederland en binnen de hele museumsector. Het onderzoek geeft ons inzicht de samenstelling van het publiek, de verbeterpunten en sterke kenmerken. Uit de resultaten van 2024 kwam de waardering voor de tentoonstellingen en activiteiten naar voren. Met name *Oog in oog* en *De roep van de o'o* werden goed beoordeeld, met een 8,7. Het totale museumaanbod werd gemiddeld met een 8,2 gewaardeerd. Andere opvallende uitkomsten zijn de bezoekmotivatie 'iets willen leren' en de hoge opleidingsgraad van het museumpubliek.

6 DEVELOPMENT

6.1 FONDSENWERVING

Het Allard Pierson ontvangt financiële middelen voor zijn exploitatie van de Universiteit van Amsterdam. Voor tentoonstellingen en publieksactiviteiten, educatie en publieksbegeleiding, aankopen en unieke restauraties is aanvullende externe financiering noodzakelijk.

Fondsen

Diverse fondsen hebben in dit verslagjaar belangrijke bijdragen toegekend voor de jaarlijkse grote tijdelijke tentoonstellingen.

De erfgoedmanifestatie *De roep van de o'o. Natuur onder druk* werd gerealiseerd met bijdragen van Het Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Turing Foundation, NME Fonds, Iona Stichting, Stichting De Hoorn, Fonds 21, Nut Amsterdam, Triodos Foundation en een anoniem fonds.

Het Amsterdams Universiteitsfonds heeft dit jaar eveneens de tentoonstelling *De roep van de o'o* ondersteund met een bijdrage uit de algemene middelen en het Artis Fonds (fonds op naam). Ook maakte het de verwerving mogelijk van een bijzonder handgeschreven gebedenboek uit de eerste helft van de achttiende eeuw mogelijk middels een bijdrage uit het George Baron Rosenthal Fonds. De verwerving van dit gebedenboek was een unieke kans voor het Allard Pierson, in het bijzonder de Bibliotheca Rosenthaliana, om de verzameling gebedenboeken aan te vullen met uniek liturgisch materiaal en hiermee onderzoek te stimuleren naar dit genre en naar de vroegmoderne tijd van joods Amsterdam. Ditzelfde fonds op naam (middels een gift van de Rothschild Foundation Hanadiv Europe) financiert het onderzoek en het schrijven door Ruth Peters van een biografie over Louis Hirschel.

Het Allard Pierson ontving opnieuw een Conservatorenstipendium van Het Cultuurfonds, ditmaal voor onderzoek ten behoeve van de tijdelijke tentoonstelling over gender, *Doing gender*, die op de planning staat voor voorjaar 2026.

We zijn de fondsen zeer erkentelijk voor hun steun en vertrouwen.

6.2 PARTICULIERE BIJDRAGEN EN RELATIEBEHEER

Vrienden van het Allard Pierson

De Vrienden hebben dit jaar bijgedragen aan *De roep van de o'o* en het aanstellen van een kwartiermaker voor de verdere ontwikkeling en vernieuwing van de ArcheoHotspot, die om redenen van beperkte middelen en capaciteit tijdelijk gesloten werd. De ArcheoHotspot is bij uitstek de plek waar publieksparticipatie in de archeologie wordt gestimuleerd en het publieksbereik wordt vergroot, hetgeen we weer goed in de organisatie willen inbedden. Tevens werd door de Vrienden de verwerving van de stripcollectie van tekenaar Peter Pontiac mogelijk gemaakt.

De kring van Gastronomische Vrienden heeft bijgedragen aan de aankoop van zuurvrije dozen voor de unieke collectie receptenhandschriften (van begin zestiende tot eind twintigste eeuw). Een ervan, het zogenaamde Suasso-handschrift, zal worden getoond in de tentoonstelling *Amsterdam eet*. Om het aan het publiek te kunnen presenteren is restauratie noodzakelijk. Hiertoe is een succesvolle wervingsactie gedaan onder onze Vrienden via een ingesloten wervingsbrief bij het *AP Magazine*.

Het Allard Pierson verzorgt de ledenadministratie en de secretariaatswerkzaamheden voor de Vereniging Vrienden en verstuurd Vrien-

Op 18 juli 2024 is de collectie van tekenaar Peter Pontiac door de weduwe en dochter van Peter J.G. Pollmann geschonken aan het Allard Pierson. Fotografie David Hup. v.l.n.r. Godelinde Pollmann, Ipie Poelstra, conservator Jos van Waterschoot en directeur Els van der Plas.

dennieuwsbrieven in april, augustus en oktober. Voor de gastronomische Vrienden verschenen er twee extra nieuwsbrieven. Dit jaar introduceerden we de eerste gespecialiseerde nieuwsbrief voor onze kring van cartografie-Vrienden. Het zeer gewaardeerde tijdschrift *Allard Pierson Magazine* verscheen gewoontegetrouw twee keer. Ook dit jaar zijn er diverse Vriendenactiviteiten georganiseerd rondom uiteenlopende onderwerpen.

Zo waren de Vrienden uitgenodigd voor een bijeenkomst op 25 mei bestaande uit twee lezingen en een schouw in het kader van de verwerving van de liedcollectie van Arie van den Berg. En kon op 23 november na een informatiebijeenkomst over de voorgenomen fusie tussen de Vriendenvereniging en de Stichting Allard Pierson een lezing van Rob van der Zalm worden bijgewoond over de tentoonstelling *Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874-1943)*, die daarna te bezoeken was. Voor de kring van gastronomische Vrienden was er een speciale bijeenkomst op 12 oktober met een lezing over en proeverij van specerijen

door Claudia Brown, co-founder van The Good Spice. Conservator Charlotte Kleyn verzorgde over dit onderwerp een schouw waarbij kookboeken en manuscripten werden bekeken.

In 2024 hebben we wederom nieuwe Vrienden mogen verwelkomen. Ook de kring van gastronomische Vrienden breidde zich uit.

Mecenaat

Particulieren ondersteunen ons geweldig bij het realiseren van onze ambities. Kleine en grote gevers, donateurs, Vrienden, instellers van Fondsen op Naam, mensen die nalaten aan het Allard Pierson, bruikleengevers, schenkers in natura, museumbezoekers en deelnemers aan onze evenementen en activiteiten hebben hun betrokkenheid bij het Allard Pierson op genereuze wijze getoond. Speciale vermelding verdient onze Senaat, onze trouwe gevers. De Senaat wordt gevormd door particulieren die zich structureel, voor 5 jaar of langer, aan het Allard Pierson verbinden. De meeste Senatoren geven al sinds

de oprichting van de Senaat in 2014 uiting aan hun betrokkenheid, maar ook dit jaar hebben we nieuwe Senatoren mogen verwelkomen. Op 31 mei vond het jaarlijkse Allard Pierson-diner plaats in het IWO, ons depot in Amsterdam-Zuidoost. Onze begunstigers en relaties kregen de uitzonderlijke gelegenheid om tijdens een rondleiding in het depot, waarbij zes conservatoren evenzoveel collecties lieten zien en bespraken, zoveel meer van onze schatkamer te zien dan de reguliere bezoeker.

Vanaf 11 april tot 7 september 2025 organiseert het Allard Pierson *Amsterdam eet*, een feestelijke tentoonstelling over de eetcultuur in Amsterdam door de eeuwen heen aan de hand van negen iconische gerechten. De tentoonstelling is ter gelegenheid van 750 jaar Amsterdam. Onder andere dankzij een mooie bijdrage van een particuliere begunstiger zal het Allard Pierson omgetoverd worden tot een gastronomische ontmoetingsplek met een uitgebreid multicultureel evenementenprogramma. Eten is cultuur, eten verbindt en eten maakt blij!

In het kader van de tentoonstelling *De roep van de o'o* werd een wervingsactie gedaan voor het Artis Fonds dat de natuurhistorische collecties van het Allard Pierson ondersteunt. Het fonds, opgericht door mevrouw Florence Pieters en opengesteld voor bijdragen door derden, is ondergebracht bij het Amsterdams Universiteitsfonds.

Het echtpaar Helstone-Burgersdijk stelde een Fonds op Naam in, het Helstone Fonds. Dit fonds heeft als doel het ontsluiten, conserveren en presenteren van de collectie Surinamica van het Allard Pierson, in het bijzonder de collectie Heinrich Helstone-Astrid Helstone en de collectie John Helstone. Daarnaast het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek naar de collectie Surinamica door onder andere het beschikbaar stellen van fellowships en organiseren van activiteiten (zoals symposia) en het verlenen van financiële steun ter uitbreiding en verrijking van voornoemde collecties op basis van het collectiebeleid van het Allard Pierson. De overeenkomst werd ondertekend op 14 juli, gevolgd door een exclusieve bezichtiging voor genodigden aan

de tentoonstelling *Johannes N. Helstone. Suriname in beweging*.

In 2024 startte het Allard Pierson met een fellowshipsprogramma om de wetenschappelijke studie van zijn omvangrijke en unieke collecties te bevorderen. Het Allard Pierson zal jaarlijks meerdere stipendia aanbieden, bedoeld voor onderzoekers uit binnen- en buitenland voor een periode van maximaal drie maanden. Particulieren hebben de volgende fellowships mogelijk gemaakt: Reinjan Mulder fellowship voor literaire collecties, Louise O. Fresco fellowship voor de geschiedenis van voedsel en voeding, Joop Frankvoort-van der Meer fellowship voor circuscollecties, Allard Pierson fellowship voor cartografie, Euphemia fellowship voor prentkunst vóór 1800, Piet en Etty Sijpesteijn fellowship voor papyri in de Allard Pierson-collectie, Vanessa Steenbergen-Titchmarsh fellowship voor de Artis Bibliotheek, Helstone Fonds Fellowship voor de Helstone- en Surinamica-collecties en het Allard Pierson Vrienden fellowship.

Particulieren ondersteunen het Allard Pierson niet alleen bij leven maar ook bij testamentaire beschikking. Dit jaar zijn we ook weer begunstigd met legaten en hebben mensen ons opgenomen in hun testament. Een van deze legaten wordt aangewend om tezamen met een prachtige schenking van de heer Bijnsdorp een publicatie te realiseren bij de tentoonstelling over antiek glas die 15 mei 2025 opent. Een publicatie met achtergrondartikelen over de geschiedenis van de collectie en over technisch onderzoek dat de laatste jaren is uitgevoerd, en daarnaast een catalogus van de collectie van het Allard Pierson.

Om het belang van nalatenschappen aan het Allard Pierson nog meer onder de aandacht te brengen van onze achterban hebben we op 22 november in samenwerking met het Amsterdams Universiteitsfonds een bijeenkomst georganiseerd waar nadere toelichting werd gegeven over de mogelijkheden en fiscale voordelen van schenken en nalaten door een notaris en een fiscalist. Ook lichtte een aantal van onze begunstigers toe waarom en in welke vorm zij schenken/nalaten.

Driemaal organiseerden we exclusieve bezich-

tigingen, van de tijdelijke tentoonstellingen en van onze cartografische collecties. Het inzetten op kwaliteit en exclusiviteit is de weg die we ook in 2025 zullen blijven volgen bij het vergroten van het mecenaat. Veel dank zijn we verschuldigd aan onze ambassadeurs, die ons ook dit jaar weer met raad en daad terzijde stonden.

6.3 COMMERCIËLE ZAKEN

De stijgende lijn in commerciële inkomsten van het Allard Pierson van de afgelopen jaren zette ook in 2024 door. In zowel de Espressobar als de museumwinkel zijn de omzetten wederom toegenomen, nadat we het assortiment hadden laten aansluiten op de thematiek van de tijdelijke tentoonstellingen zoals *De roep van de o’o. Natuur onder druk*. Producten zijn zorgvuldig geselecteerd op ecologische impact, herleidbare oorsprong en sociale waarden.

Espressobar

De professionalisering van de Espressobar en het zoeken naar producten die aansluiten bij de ecologische inslag van de tijdelijke tentoonstelling zorgden voor een prettige uitdaging in het inkoopbeleid. Zo werd een samenwerking geïntroduceerd met Wilder Land, een merk dat zich inzet voor regeneratieve landbouw. Het maakt producten (theeën, frisdranken, food) van onkruiden die worden ingezaaid bij Nederlandse boeren om de biodiversiteit in het Nederlandse landschap terug te krijgen. Voor de koffie kozen we Viva Clandestino, een kleinschalige koffieproducent die werkt volgens de principes van permacultuur en fair trade. De melk voor onze cappuccino’s komt van Moma Amsterdam, een lokaal initiatief. Moma’s visie: ‘Onze melk komt van lokale biologische boeren die het landschap gezonder kunnen maken, door jou! Door voor onze producten te kiezen en een “landschapspremie” te betalen zorg je voor een mooier, biodiverser en gezonder boerenlandschap rondom Amsterdam.’

Met de jaren is de Espressobar duidelijk ontwikkeld tot een geliefde plek voor museumbezoekers en collega’s en wordt deze *hidden gem* ook steeds vaker gevonden door gasten zonder museumbezoek.

Bruto omzet	
2021	€ 66.773
2022	€ 96.885
2023	€ 151.139
2024	€ 176.412

Winkel

Het grote succes van de tentoonstelling *Oog in Oog. De mensen achter mummieportretten* vertaalde zich ook in groeiende omzet van de winkel. De lovende kritieken voor de tentoonstelling zorgden voor hoge bezoekersaantallen en grote doorloop. Daarbij heeft in het bijzonder een aantrekkelijk assortiment van ethisch geproduceerde sieraden begin 2024 de omzet een flinke boost gegeven. Bovendien weten meer en meer bezoekers de museumwinkel te vinden zonder museumbezoek, waardoor het streven om een *destination shop* te worden niet meer buiten handbereik is.

Bruto omzet	
2021	€ 45.974
2022	€ 92.378
2023	€ 104.653
2024	€ 133.119

Het Allard Pierson in de Dutch Museum Gift Shop

Onze jarenlange samenwerking met Dutch Museum Gift Shop (DMGS) is ook in 2024 weer een succes gebleken. Vooral voor *printing on demand* (posters), speciale boekuitgaven en tentoonstellingscatalogi bestaat veel online animo. In komende jaren liggen veel kansen om ons assortiment te verdiepen en verbreden bij de DMGS, bijvoorbeeld met exclusievere items van een Allard Pierson-lijn.

Bruto omzet	
2024	€ 3.262

Zaalverhuur

In 2024 heeft het Allard Pierson 41 evenementen gehost. Van de 18 zakelijke evenementen kwam er één wekelijks terug en werd er één maandelijks gefaciliteerd. De 23 interne UvA- bijeenkomsten bestonden onder andere uit congressen, vergaderingen, recepties en diners. De interesse in het Allard Pierson als verhuurlocatie blijft groot.

Bruto omzet

2021	€ 45.974
2022	€ 28.744
2023	€ 23.543
2024	€ 30.048

Publieksservice en kassa

Sinds 2019 wordt het publieksserviceteam samengesteld vanuit de poule van uitzendbureau Hôtes Culture. Zowel duty managers als publieksbegeleiders zetten zich dagelijks in om het reilen en zeilen van het museum zo

soepel mogelijk te laten verlopen. Als visitekaartje van het museum dragen zij zorg voor de publieksinformatievoorziening, houden zij de Espresso-bar en de museumwinkel draaiend en zijn zij aanspreekpunt tijdens allerhande evenementen.

Hoewel werkzaam via een inleenconstructie vindt het Allard Pierson het belangrijk dat ook deze medewerkers zich betrokken en welkom voelen in de organisatie. Zij worden uitgenodigd voor organisatiebrede personeelsbijeenkomsten en -uitjes, en in 2024 is extra geïnvesteerd in gespecialiseerde barista-trainingen om de Allard Pierson Espresso-bar te versterken op dat vlak. Ook wordt het gehele team voorafgaand aan elke tentoonstelling rondgeleid in een inhoudelijke tour door de betreffende conservator en overleggen de duty managers maandelijks met elkaar om het kwaliteitsniveau van de publieksservice te waarborgen en, waar nodig, te verbeteren.

Winkel in het Allard Pierson.

7 ORGANISATIE EN GOVERNANCE

7.1 ORGANISATIE

Cultuur en structuur

Sinds 2023 is er meer aandacht voor de verbetering van de cultuur en structuur. Met ingang van 1 januari 2024 startte voor een interim-periode van een jaar de adjunct-directeur. Zij zette vooral in op een betere organisatie-cultuur en -structuur.

Het managementoverleg werd vergroot. De directie neemt besluiten, gevoed en geadviseerd door het managementoverleg, dat de organisatie breed vertegenwoordigt en dus meer draagvlak creëert. Daarnaast besloten we in 2024 tot een maandelijkse medewerkersbijeenkomst, om de collega's beter aangesloten te houden op de ontwikkelingen. De ingezette verbetering wordt voortgezet in de komende jaren met behulp van de adjunct-directeur. Eind van het jaar startte interim manager Mieke de Vos om het aansturen van de afdeling Kennis & Collectie (K&C) te versterken. Het formaat van de afdeling en de organisatie ontwikkelingen die daar nodig zijn, vroegen om deze stap.

Uitstroom

In 2023 is het plan om de relatief grote uitstroom van conservatoren die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, de komende jaren op te vangen, gemaakt en deels uitgevoerd. De opvang geschiedt vanuit een plan van overlap en vervanging in specifieke vakgebieden, collecties, rollen en het institutioneel geheugen. De begroting heeft slechts ruimte voor een personeelsbestand van 50 fte, wat ons ertoe noodzaakte om te besluiten vanaf 1 januari 2025 een vacaturestop in te lassen. De beperkte financiële middelen dwingen ons de gemaakte plannen te herzien. Niet alleen voor conservatoren en collecties, maar breder in de organisatie. Zoals voor

publieks- en presentatiefuncties.

In 2024 verlieten conservator Natuurhistorische collecties Hans Mulder, conservator Handschriften en moderne Letterkunde Klaas van der Hoek en conservator Gastronomie Charlotte Kleyn het Allard Pierson.

Werkdruk

Ziekteverzuimcijfers zijn in 2024 opnieuw gestegen. Wij hebben in dit jaar extra ondersteuning daarvoor gekregen, om langdurig zieke medewerkers zorgvuldig te kunnen begeleiden naar duurzame re-integratie. Werkdruk blijft daarbij een grote zorg. Mede hierdoor hebben we besloten tot een evenementen- en activiteitenstop, die tot eind van het jaar liep.

Onrust bij de UvA

In het kader van de protesten in de binnenstad waarbij ook de UvA werd betrokken, ingegeven door onder andere de oorlog in Israël en Gaza, is het Allard Pierson noodgedwongen voor een aantal dagen gesloten, vanwege zorg voor bezetting en/of vernieling van artefacten. We hadden versterkte communicatie nodig voor bezoekers van museum- en onderzoekszalen, en we moesten soms wel en dan weer niet personeel inhuren en events afzeggen. Dit speelde onder andere in de periode dat de zeer goedlopende tentoonstelling *Oog in oog* stond, wat organisatorisch en financieel nadelig was.

Samenwerking Bibliotheek

Het Allard Pierson intensificeert sinds 2022 de samenwerking met de Bibliotheek UvA/HvA. Zo wordt nauwer samengewerkt met de afdeling Centrale Bibliotheekdiensten voor ontsluiting en digitalisering. Samen met de Bibliotheek hebben we de website vernieuwd, en wij onderzoeken samenwerking op het gebied van programmering.

De afdeling Marketing en Communicatie van het Allard Pierson heeft samengewerkt met de afdeling Communicatie van de Bibliotheek om het Allard Pierson bekender te maken binnen de UvA/HvA.

Daarnaast werkten we voor de tentoonstelling *De roep van de o'o* samen met het IBED, het Institute for Biodiversiteit and Ecosystem Dynamics, en het Klimaatmuseum, beide van of verbonden aan de UvA.

Ten behoeve van onderwijs geven verschillende conservatoren college aan de UvA.

Financiën

Voor de Jaarcijfers en de toelichting erop, zie pagina 58. Er is een tekort dat vooral wordt veroorzaakt door de kosten voor de objectbeveiliging en de website, en de kosten van de nog niet voldoende afgeslankte organisatie. Voor dat laatste is tijd nodig.

Met de begroting 2025 streven we ernaar de organisatie te laten passen binnen de gestelde financiële kaders en de geldstromen transparant te maken. De cijfers geven ons, mede via maandrapportages, de gelegenheid nog beter leiding te geven en beslissingen te nemen.

Er is gestart met het opzetten van het Dashboard, dat aandacht geeft aan het verloop van bezoekersaantallen, media-coverage, inkomsten, fondsen en de werking van de museumwinkel en de EspressoBar.

De controller komt maandelijks bij het managementoverleg rapporteren over de stand van zaken op het gebied van financiën, projectfinanciering en personeelszaken.

Risicoanalyse

In 2023 is een risicoanalyse opgesteld op de gebieden organisatie, gebouw, financiën, collectie en programmering. Op basis van deze analyse is in 2024 nader werk gemaakt van het tegengaan van de hoogste risico's uit het beleidsplan 2024–2028. Bijvoorbeeld via een werkbaar begroting met rapportages, en via meer aandacht voor een stabiel klimaat en de gevolgen daarvan. Ook hebben we de staat van digitalisering en ontsluiting in kaart gebracht, met de noodzakelijke maatregelen, in samenwerking met de Bibliotheek UvA/HvA. We gaan hier in 2025 mee verder.

MuseumCafé

Sinds 2019 bereidt het Allard Pierson het MuseumCafé met terras op de Oude Turfmarkt voor. Op dit moment hebben we met zorgvuldige voorbereiding binnen de UvA het stadium bereikt dat we kunnen gaan aanbesteden voor een partner en de realisatie kunnen laten aanvangen. Inmiddels hebben we ad interim een hoofd Commerciële Zaken dat het project nu begeleidt.

7.2 WERKGROEPEN

Werkgroep Academie

In 2023 is de werkgroep Academie van start gegaan. De Academie is een van de drie pijlers in het nieuwe beleidsplan. De werkgroep brengt in kaart welke onderwijs-, onderzoeks- en educatieactiviteiten al georganiseerd worden en wat we in de toekomst willen opzetten en bereiken. In 2025 beginnen we aan de implementatie hiervan.

Werkgroep Cultuur

De werkgroep Cultuur is omgezet in een klankbordgroep. Deze adviseert de directie op het gebied van de werkcultuur en signaleert knelpunten. Per 2024 heeft de adjunct-directeur als deel van haar opdracht zitting in deze groep. In 2024 werd gefocust op sociale veiligheid. Onder het motto 'onbekend maakt onbemind' zijn we in dit jaar ook gestart met de eerste interactieve rondleidingen door het Allard Pierson. We proberen hierbij mensen van verschillende afdelingen en locaties zoveel mogelijk te mengen. Daarnaast worden op advies van de klankbordgroep de vijf hoofdthema's – werkdruk, interne communicatie, besluitvorming, micromanagement en verantwoordelijkheden – door de directie besproken in de maandelijkse personeelsbijeenkomsten en updates over veranderingen in de organisatie.

Werkgroep Diversiteit en Inclusie

De werkgroep Diversiteit en Inclusie (D&I) brengt de organisatie beter op de hoogte van deze twee thema's, agendeert belangrijke aandachtspunten, ondersteunt conservatoren

van tentoonstellingen met concepten en teksten, en organiseert lezingen en discussies. Door uitval van de voorzitter van de werkgroep D&I in 2024 zijn de activiteiten tijdelijk teruggeschoefd. In 2025 staat weer een aantal informatiebijeenkomsten op de agenda.

Musea bekennen kleur

In 2024 liep het programma *Musea Bekennen Kleur* door. Het museum wil hiermee diverser worden in publiek, programmering, personeel en partners, en bijdragen aan een inclusieve en gelijkwaardige samenleving. Met andere erfgoedinstellingen verenigen wij ons duurzaam en verankeren we diversiteit en inclusie (D&I) in het DNA van de culturele sector. De reflectie- en actieplannensessies van *Musea Bekennen Kleur* vormen het uitgangspunt voor het D&I-beleid van het Allard Pierson, dat in 2025 zijn definitieve geschreven vorm zal krijgen.

7.3 CODES

Governance

Het Allard Pierson past de codes Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code toe. Hieronder leggen we uit op welke wijze.

1. Governance Code Cultuur

Het Allard Pierson is onderdeel van de Universiteit van Amsterdam. Daarmee is de bestuurlijke structuur vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en in het daarop gebaseerde Universiteitsreglement, in overeenstemming met de code goed bestuur universiteiten van de Universiteiten van Nederland (vsNU). Het Allard Pierson is daarenboven geregistreerd in het Museumregister, waarmee we ook de Governance Code Cultuur omarmen en daarvan enkel gemotiveerd afwijken.

Het Allard Pierson realiseert zijn maatschappelijke doelstelling met de erfgoedbibliotheek, het museum en de academie door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren. Dit doet het Allard Pierson

onder andere door valorisatie via zijn programmering, en door bijdragen te leveren aan onderzoek en onderwijs.

De directie verantwoordt zich door middel van het jaarverslag. Het jaarverslag is openbaar. Ook wordt in het jaarverslag aandacht besteed aan de wijze waarop het Allard Pierson de Governance Code Cultuur toepast.

De directie van de Universiteitsbibliotheek bepaalt de bezoldiging van de directeur. De directeur geeft in het jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en publiceert het jaarverslag op de website. Het Allard Pierson volgt de cao Nederlandse Universiteiten (cao-NU).

De directeur is in- en extern helder over de taken en bevoegdheden van collega's, processen en procedures.

Het Allard Pierson kijkt op dit moment naar de structuur, onderlinge afspraken en overleggen. Alle voor de organisatie belangrijke beslissingen en strategische documenten worden door de directie vastgesteld. Alle voor de organisatie belangrijke beslissingen en strategische documenten worden, indien volgens mandatering en indien relevant, ter goedkeuring voorgelegd aan de directie Bibliotheek UvA/HvA.

De UvA heeft regelingen opgesteld voor het melden van misstanden (klokkenluidersregeling) conform de relevante wetgeving. De UvA heeft goede procedures voor risicobeheersing en controle. Daarnaast heeft het Allard Pierson zelf een risicoanalyse opgesteld waaraan wordt gewerkt, en die indien nodig wordt bijgewerkt.

Betrokken collega's, inclusief de bestuurders en toezichthouders van de Universiteit van Amsterdam, zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

De directie en het management van de Bibliotheek UvA/HvA én de directie en het management van het Allard Pierson zijn verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Er wordt zorgvuldig en verantwoord omgegaan met de mensen en middelen van de organisatie.

Het Allard Pierson heeft met verschillende stichtingen van doen die of (voormalig) eigenaar zijn van collecties (o.a. Stichting Theater in Nederland) of collecties in bruikleen geven (Stichting Gastronomische Bibliotheek), of voor het Allard Pierson fondsen werven (Stichting Allard Pierson). Voor het beheer en behoud van de collecties is een beheersovereenkomst gesloten tussen de collectie-eigenaren en het Allard Pierson/UvA. Met de stichtingen vindt regelmatig bestuurlijk voortgangsoverleg plaats. De komende periode herijken we deze vorm van overleg in afstemming met onze stakeholders.

Om maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren en organiseren heeft het Allard Pierson onder andere een Raad van Advies die de organisatie bijstaat. Hierin hebben stakeholders zitting, naast experts met relevante kennis en kunde.

2. Code Diversiteit en Inclusie

Het Allard Pierson wil een spiegel zijn van de maatschappij in zijn programmering, personeelsbeleid, publieksbereik en keuze van partners. Ook in de positionering wil het Allard Pierson dit uitdragen. Het Allard Pierson volgt de Code Diversiteit & Inclusie en het [diversiteitsbeleid](#) van de Universiteit van Amsterdam. Het Allard Pierson participeerde in het programma van *Musea Bekennen Kleur*.

Programma en publiek

Diversiteit en inclusie zijn voor collecties, archieven en programmering een actueel onderwerp.

We streven naar een collectie die representatief is voor de samenleving en de beroepsgroepen die zij betreft. Onderwerpen die daarom de komende periode onze bijzondere aandacht hebben, zijn het koloniale verleden, de representatie van vrouwen en het collectiëren en archiveren van podiumkunsten van zwarte makers.

Onze collecties zijn deels digitaal beschikbaar en op aanvraag voor iedereen toegankelijk.

In 2023 zijn we gestart met het onderzoeken van onze Surinamica-collectie. We passen de bijschriften van deze collectie aan volgens de richtlijnen van *Words Matter*. Op deze manier wordt momenteel ook de collectie uitvoerende kunsten onderzocht.

In de programmering krijgt de volgende jaren het thema ‘Macht en Onmacht’ aandacht, met onderwerpen als dekolonisatie, gender, duurzaamheid en rechtvaardigheid. Onderwerpen die ook de UvA omarmt.

Personeel

Het Allard Pierson is een organisatie voor iedereen en wil niemand uitsluiten. We hebben wel nog stappen vooruit te maken om een meer divers personeelsbestand te krijgen. Op dit moment is er bij het Allard Pierson een gevarieerde mix van leeftijden en een gelijke man-vrouwverhouding. Bij het aanbieden van werkplekken wordt altijd gelet op de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking.

We doen aan strategische personeelsplanning, passend bij de inhoudelijke opgaven waarvoor we staan (zoals representatie in de collecties) en continueren daarom de inzet om onze organisatie een afspiegeling van de maatschappij te laten zijn.

Partners

Het Allard Pierson ontwikkelt de laatste jaren een breed herkend, erkend en gedragen netwerk, waar partijen zich in al hun diversiteit zich steeds meer bij willen aansluiten om expertise in te brengen en op te halen. Via onze partnerschappen verbinden wij ons aan (nieuwe) gemeenschappen én (nieuw) publiek. Deze ontwikkelingen zetten we langzaam en gestaag voort.

3. Fair Practice Code

We onderschrijven de Fair Practice Code, met oog voor alle vijf kernwaarden: solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie. Het Allard Pierson valt onder de regels voor de (semi)publieke sector zoals vastgelegd in de Wet Normering Topinkomen.

Het beloningsbeleid is passend bij onze

ANBI-status (Stichting Allard Pierson en de UvA).

Het Allard Pierson hanteert de cao-NU.

De organisatie is relatief ‘plat’, met veel verantwoordelijkheid en autonomie voor medewerkers en teams. Medewerkers voelen zich vertrouwd en verbonden met het Allard Pierson. De komende drie jaar gaat een aantal medewerkers met pensioen. Door het hanteren van een zogenoemde dakpanconstructie zorgen we ervoor dat kennis en kunde niet verloren gaan: de senior werkt de nieuwe junior in en draagt zijn/haar kennis over. Niettemin kunnen we gezien bezuinigingen van de universiteit sommige gepensioneerden niet vervangen, wat een werkelijke braindrain veroorzaakt. Deze is helaas grotendeels onvermijdelijk gezien het gebrek aan financiële middelen.

Het Allard Pierson is een lerende organisatie en bekommert zich om de duurzame ontwikkeling en mobiliteit van zijn medewerkers. Er wordt in ruime mate geïnvesteerd in scholing en opleiding van het eigen personeel. Tijdens de functioneringsgesprekken komt de persoonlijke ontwikkeling aan bod.

Het imago van de organisatie als veilige werkplek is van eminent en evident belang. Het Allard Pierson/de UvA heeft verschillende vertrouwenspersonen binnen de organisatie. Personeel dient in staat te zijn te werken met een grote verscheidenheid aan mensen, onder wie ook kwetsbare personen.

Het Allard Pierson verhoogt het aantal medewerkersbijeenkomsten om te informeren en te delen, maar ook om lastige onderwerpen bespreekbaar te maken. Deze bijeenkomsten zijn nu eens in de maand.

Stappen die we zetten:

- Evaluaties van projecten, partners en processen nog meer aandacht geven.
- Organisatiestructuur en -cultuur krijgen de komende jaren veel aandacht.
- Diversiteit en inclusie hebben ten volle de aandacht van de organisatie.
- Werkdruk is een doorlopend probleem en daarom onderdeel van het cultuur- en structuurtraject.

We kunnen vaststellen dat we de Fair Practice Code op de volgende punten naleven:

- We houden ons aan de cao Nederlandse Universiteiten (cao-NU).
- We houden ons aan de Richtlijn kunstenaarshonoraria.
- We houden ons aan de afspraken in het kader van auteursrechtvergoedingen.
- We sluiten met de vrijwilligers en stagiairs contracten af.
- Alle vereiste verzekeringen zijn afgesloten.
- We stimuleren opleidingen en zelfontplooiing van onze medewerkers.
- Binnen diverse externe gremia delen we onze kennis en expertise.
- Onze financiële verslaggeving en jaarverslag zijn transparant.

7.4 ORGANEN VERBONDEN AAN HET ALLARD PIERSON

Raad van Advies

De Raad van Advies is het orgaan dat het Allard Pierson feedback geeft op de plannen en het functioneren. In de Raad hebben stakeholders zitting, naast experts op relevante terreinen. Met de Raad is in 2024 twee keer vergaderd, vooral over de inhoud van het beleidsplan en de bedrijfscultuur en -structuur.

De Raad van Advies bestaat uit:

- Erik van Ginkel, zakelijk directeur Rijksmuseum Amsterdam
- Peter van Tienderen, decaan van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI)
- Hans van Velzen, voorzitter van de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson
- Fred Weerman, directeur van de Bibliotheek UvA/HvA
- Lily Knibbeler, directeur van de Koninklijke Bibliotheek Den Haag

Stichting Allard Pierson

De Stichting Allard Pierson ondersteunt de fondsenwervende activiteiten van het Allard Pierson en steunt de activiteiten van het Allard Pierson in brede zin.

Het bestuur van de Stichting Allard Pierson bestaat uit:

- Nick Boxem (voorzitter)
- Joachim Fleury (secretaris)
- Martijn Pronk (penningmeester)
- Ellen Hanou (lid met portefeuille Development)

De Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson

De Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson steunen het Allard Pierson (VVAP) in de brede zin. De vrienden organiseren activiteiten in het Allard Pierson over onder andere collecties, aanwinsten en tentoonstellingen, en steunen het Allard Pierson ook financieel.

Het bestuur van de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson bestaat uit:

- Hans van Velzen (voorzitter)
- Titia Voute (secretaris)
- Rob van Schaik (penningmeester)
- Marlies Kleiterp (lid met portefeuille Archeologische Collectie)
- Wilfred Groen (lid met portefeuille juridische zaken)
- Dhiang Siang Lie (lid met portefeuille Theatercollectie)

Opening van het educatieve project Ritual Reality.

8 FINANCIËEL VERSLAG

ALLARD PIERSON JAARCIJFERS 2024

x €1.000	2024	2024	2023
BATEN	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>
EIGEN INKOMSTEN			
Kaartverkoop	613	400	358
Overige publieksinkomsten	0	0	0
Publieksinkomsten buitenland	0	0	0
Totaal publieksinkomsten	613	400	358
SPONSORINKOMSTEN	0	0	0
Vergoeding coproducent	0	0	0
Overige directe inkomsten (Espressobar, winkel, rondleidingen, zaalverhuur)	522	525	568
Totaal overige directe inkomsten	522	525	568
Totaal directe inkomsten	1.135	925	925
INDIRECTE INKOMSTEN	0	0	0
Private middelen – particulieren incl. vriendenverenigingen	0	0	0
Private middelen – bedrijven	0	0	0
Private middelen – private fondsen	1.054	808	1.198
Private middelen – goede doelenloterijen	0	0	0
Totaal bijdragen uit private middelen	1.054	808	1.198
Totaal eigen inkomsten	2.189	1.733	2.124
Baten in natura	0	0	0
SUBSIDIES			
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	0	0	0
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	0	0	0
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer – BIS	627	561	581
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	0	0	0
Totaal structureel Provincie	0	0	0
Totaal structureel Gemeente	0	0	0
Totaal structurele publieke subsidie overig UvA	10.438	10.392	9.730
Totale structurele subsidies	11.064	10.953	10.311
Incidentele publieke subsidies	0	0	0
Totaal subsidies	11.064	10.953	10.311
Totale baten	13.253	12.686	12.435

x €1.000	2024	2024	2023
LASTEN	realisatie	begroting	realisatie
Personeelslasten	-6.149	-5.424	-6.042
Huisvestingslasten	-4.912	-4.797	-4.509
Afschrijvingen	-323	-369	-336
Aankopen	0	0	0
Overige lasten	-3.040	-2.225	-1.679
Totale lasten	-14.424	-12.815	-12.567
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.171	-129	-132
Inzet bestemde reserve – Verweesde collecties	106	222	159
Inzet algemene reserve Allard Pierson	0	0	0
Voorziening fiscaliteit 2020	0	0	0
Mutaties Aankoopfonds	0	0	0
Exploitatieresultaat	-1.065	93	27

TOELICHTING OP DE JAARCIJFERS 2024

Het Allard Pierson heeft het verslagjaar 2024 afgesloten met een negatief resultaat van -k€ 1.171, oftewel k€ 1.042 negatiever dan begroot (-k€ 129). Ook al waren de inkomsten in 2024 juist k€ 567 hoger dan begroot, tegelijkertijd overstegen de lasten de begroting met k€ 1.609. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op diverse onderdelen van de exploitatie.

Externe inkomsten

In kaartverkoop en commerciële inkomsten is 2024 een goed jaar geweest voor het Allard Pierson. Met name de tentoonstelling *Oog in oog* was een groot succes, met een significante toename in de kaartverkoop en de winkel- en horecaomzet. Ook na de zomer was een duidelijke toename zichtbaar in deze inkomsten, dankzij *De roep van de o'o*, zij het in mindere mate dan bij *Oog in oog*. Het succes van deze twee tentoonstellingen is dan ook de voornaamste verklaring dat de externe inkomsten in 2024 k€ 456 boven begroting lagen.

Structurele subsidies

Voor het grootste gedeelte is het Allard Pierson afhankelijk van structurele subsidies, die jaarlijks bij de begroting al merendeels vast-

liggen, op enkele indexaties na. Zo ontving het Allard Pierson in 2024 voor k€ 10.438 aan financiering van de Universiteit van Amsterdam, en aanvullend een bedrag van k€ 627 van het ministerie van ocv in het kader van de Basisinfrastructuur 2021–2024 (BIS). Deze laatste subsidie wordt specifiek aangewend voor beheer, behoud en ontsluiting van collecties uitvoerende kunsten en grafische vormgeving. Voor de periode 2025–2028 is deze subsidie verlengd.

Personeelslasten

De oorzaak van de begrotingsoverschrijding van k€ 725 op personeelslasten ligt verder met name in de bezetting van het personeel in dienst. Waar in de begroting slechts ruimte was voor een personeelsbestand van 50,0 fte, bedroeg het personeelsbestand over 2024 gemiddeld 55,6 fte, onder meer vanwege ziektevervanging. Het Allard Pierson zet zich daarom onverminderd in om het personeelsbestand en ziekteverzuim terug te brengen tot een financieel evenwichtig niveau.

Overige lasten

Een tweede belangrijke oorzaak van de hogere lasten in 2024 is te vinden in twee noodzakelijke eenmalige investeringen in de overige lasten, die ten tijde van de begrotingsopstel-

ling nog niet waren voorzien. Het Allard Pierson heeft geïnvesteerd in vernieuwde objectbeveiliging (k€ 450), en daarnaast ook in een vernieuwde website (k€ 60).

Inzet bestemde reserve

Tot slot beschikte het Allard Pierson voor 2024 nog over een bestemde reserve voor de Verweesde Collecties in de Uitvoerende Kunsten en Typografie en grafisch ontwerp. Deze reserve bedroeg aan het begin van het jaar nog k€ 222, waarvan in 2024 uiteindelijk

k€ 106 is aangewend. Verwacht wordt dat het restant in 2025 wordt uitgeput.

NB. Bovenstaand financieel verslag dient slechts ter beeldvorming van de financiële activiteiten van het Allard Pierson als onderdeel van de Universiteitsbibliotheek van de UvA. De cijfers dienen dan ook niet ter verantwoording, en zijn ook niet aan accountantscontrole onderhevig geweest. Voor een verantwoording wordt verwezen naar de jaarrekening van de UvA.

9 BIJLAGEN

ONTSLUITING EN DIGITALISERING

In 2024 hebben het Erfgoedteam en het team Collectie- en Archiefontsluiting de volgende archieven verder ontsloten.

Vragen en opmerkingen zijn welkom via redactieEAD-ub@uva.nl

Nieuwe collectiebeschrijvingen (52)

UBA8 Collectie Johannes Dyserinck
UBA108 Archief van André van der Vossen
UBA109 Archief van Martin Mol
UBA113 Archief van Barends & Pijnappel
UBA120 Collectie Ruud Bleijerveld
UBA122 Archief van J. Knock
UBA132 Archief van de familie Van Beek-Vermande
UBA133 Archief van Hendrik Bernardus Kossen
UBA153 Archief van Bauke Haga
UBA179 Archief van Jacob Heimans
UBA194 Collectie afbeeldingen van de Heimans en Thijse Stichting
UBA197 Archief van Tjebbe Wiegers Venema
UBA199 Archief van Jacob Pieter Jacobszoon
UBA447 Collectie Mijksenaar-Westendorp
UBA493 Archief van Rik Comello
UBA509 Archief van Han de Vries
UBA543 Archief van Arjen Binnerts
UBA571 Archief Boekmonitor van de Stichting CPNB
UBA600 Archief van Daphne van Peski
UBA666 Archief van dispuut Oefening BAART Kunst
UBA715 Archief van de Haagse Jazz Club
UBA717 Archief van Stichting Uitgeverij Jazz Crooner
UBA726 Archief van Reinjan Mulder
UBA728 Collectie Fysiologisch Laboratorium van C.J.M. Brugman
UBA741 Collectie Johanna Coster
UBA743 Archief van Maarten J. Vermaseren
UBA750 Collectie joodse ex libris van de Bibliotheca Rosenthaliana
UBA765 Archief van Johannes Stinstra
UBA785 Archief van Dinie Hendrix
UBA789 Collectie Siegfried van Praag
UBA797 Collectie particuliere eigendomsbewijzen van Jacob

Leeuwens en aanverwanten

UBA810 Collectie Black Sparrow Press van Henk van der Does
UBA815 Collectie raambiljetten van de boekhandel
UBA837 Archief van H.P. Doebele
UBA838 Archief van Dick Hillenius
UBA839 Archief van de familie Muller/Müller
UBA841 Archief van Nanne Jacob van der Zijpp
UBA842 Archief van Mariet Numan
UBA843 Archief van de familie Visser
UBA844 Collectie Steven Blaupot ten Cate
UBA850 Archief van Hendrik Bremer
UBA855 Archief van Willem Leendertz
UBA857 Archief van Teatske Alberda-van der Zijpp
UBA858 Collectie Mia Snelder
UBA860 Archief van Bart Cuperus
UBA861 Archief van Maria Christina de Wilde-Mulder
UBA862 Archief van Carl Friedrich Brüsewitz
UBA863 Archief van Johannes Coenraad Beekhuis
UBA866 Archief van Izaak Jan le Cosquino de Bussy
UBA883 Archief van Emil Pimentel
UBA907 Archief van John en Esther Halvemaan
UBA938 Archief en database van het Joods Biografisch Woordenboek

Nieuwe inventarissen (12)

UBA194 Collectie afbeeldingen van de Heimans en Thijse Stichting
UBA390 Archief van Otto Treumann
UBA447 Collectie Mijksenaar-Westendorp
UBA455 Archief van de firma Martinus Nijhoff
UBA493 Archief van Rik Comello
UBA726 Archief van Reinjan Mulder
UBA741 Collectie Johanna Coster
UBA765 Archief van Johannes Stinstra
UBA797 Collectie particuliere eigendomsbewijzen van Jacob Leeuwens en aanverwanten
UBA835 Archief van C.W. Lunsingh Scheurleer
UBA838 Archief van Dick Hillenius
UBA907 Archief van John en Esther Halvemaan

Nieuwe digitale afbeeldingen (1)

UBA341 Archief van het Historisch Litterarisch Leesgezelschap Clio

RAADPLEGING COLLECTIES

catalogiseren (oude drukken)	1048
catalogiseren (handschriften)	1017
catalogiseren (kaartmateriaal)	960
catalogiseren (moderne drukken)	3453
Totaal	6478

Afgeronde collecties	Gestart	Afgerond	Aantal 2024	Totaal aantal	Opmerkingen
Amstelodamica van A.M. van de Waal	nov. 2016	2024	69	4.889	Totaal aantal is incl. de museale collectie
Instituut voor Grafische Techniek	jan. 2018	nov. 2024	42	528	
Mia Snelder (kookboeken)	apr. 2024	okt. 2024	237	237	
			348	5.654	

Lopende projecten/collecties	Gestart	Afgerond	Aantal 2024	Totaal aantal	Opmerkingen
Nieuwe aanschaf (zowel OD als modern)			89		
STCN			363	87.566	Aantal 2024 is ingevoerde exemplaren (130 uniek). Totaal is aantal titels van de UBA (16.462 uniek)
Strips			772		Jaarlijkse aanvulling
Rosenthaliana			761		Jaarlijkse aanvulling/oud bezit, excl. collecties zoals Cassuto
Irma Boom			72	708	Jaarlijkse aanvulling
Stichting Gastronomische Bibliotheek	mei. 2011		702	11.940	
Prenten Nico Boerma	jun. 2015		0	3.518	Totaal aantal is incl. ca. 220 boeken Nico Boerma
Cassuto	apr. 2022		1	644	
Arie van den Berg (prenten en boeken)	dec. 2022		323	1.052	
Doopsgezind Documentatiecentrum (DDC)	jan. 2024		132	132	
			3.215	105.560	
Totaal collecties 2024			3.563		

UITGAANDE BUIKLENEN

Uitgaande buiklenen	Titel tentoonstelling	Begindatum	Einddatum	Aantal objecten
Stedelijk Museum Alkmaar	Maarten van Heemskerck	28-9-2024	25-1-2025	1
Museum het Catharijneconvent	Religie en wetenschap (werktitel)	15-2-2024	2-6-2024	3
RMO	Paestum, stad van godinnen (werktitel)	25-4-2024	25-8-2024	9
Speelgoedmuseum Mechelen (B)	Permanente opstelling nieuw Speelgoed-museum	1-10-2024	30-9-2029	1
Jewish Museum Berlin (D)	SEX Jewish Positions	16-5-2024	6-10-2024	1
Museum het Rembrandthuis	Regie: Rembrandt	2-3-2024	26-5-2024	
Archäologisches Museum der Universität Münster (D)	Body & Soul. The Body in the Religions of the World (provisional)	25-10-2024	26-2-2025	4
Groninger Museum – van Gogh	Hoe van Gogh naar Groningen kwam	30-11-2024	5-5-2025	3
Parc archéologique européen de Bliesbruck – Reinheim (F)	Voyage au Coeur de l'Olympisme (Journey to the Heart of Olympism)	15-3-2024	31-10-2024	20
Museum Hindeloopen	heropening museum / Stad van Moeder-negotie	1-5-2024	1-12-2024	1
Zaans Museum	JACTivisme	1-2-2024	03-5-2024	9
Kunstmuseum Den Haag	Herman Gordijn	16-3-2024	1-9-2025	11
Joods Museum	Beroofd	30-5-2024	27-10-2024	40
Computermuseum	Collectie Nederlandse Computers	15-10-2024	15-10-2029	1
Joods Museum	Sex: Jewish Positions	22-11-2024	25-5-2525	1
Musée du Louvre (F)	Figures du fou	16-10-2024	3-2-2025	1
RMO – eigen object	Romeinse villa's in Limburg	25-4-2024	31-12-2025	1
Städel Museum Frankfurt (D)	Goldene Zeiten? Kunst und Gesellschaft in Rembrandts Amsterdam / Golden Times? Art and Society in Rembrandt's Amsterdam	27-11-2024	16-3-2025	2
Museum de Lakenhal	Leidens Ontzet. 450 jaar Optochten	19-9-2024	2-3-2025	3
Musée provincial des Arts anciens – Tresor d'Oginies (B)	Reflets d'orient au moyen age voyages en terre d'egypte	15-11-2024	18-2-2025	9
Wereldmuseum Leiden	In de ban van Goud	19-12-2024	26-10-2025	1
Amsterdam Museum	Vrouwen van Amsterdam	14-12-2024	1-6-2025	1

ONDERZOEKZAAL ALLARD PIERSON

Aantal bezoekers 2024

	Ochtend	Middag	Totaal
januari	257	383	640
februari	226	375	601
maart	259	364	623
april	267	436	703
mei	267	431	698
juni	260	310	570
juli	209	346	555
augustus	159	260	419
september	192	398	590
oktober	227	398	625
november	224	385	609
december	207	322	529
Totaal aantal bezoekers 2024	2754	4408	7162

NB Dubbeltelling komt voor bij bezoekers die de Onderzoekzaal (bijna) de hele dag bezoeken.

Geraadpleegde materialen in Onderzoekzaal 2024

Aanvragen via CatalogusPlus 2024	Aanvragen (OTM+ IWO)	Kluisstukken (request on condition)	MCN (Muziek Collectie Nederland)	Totaal
januari	697	15	12	724
februari	800	17	1	818
maart	746	36	6	788
april	853	45	1	899
mei	695	58	5	758
juni	854	18	6	878
juli	614	7	1	622
augustus	525	3	2	530
september	716	28	26	770
oktober	1169	43	7	1219
november	1015	11	1	1027
december	655	17	1	673
Totaal via CatalogusPlus	9339	298	69	9706

Aanvragen buiten CatalogusPlus 2024 (o.a. via roze briefjes)

	Kluisstukken	Handschriften	Toonkunst	Archiefmateriaal	Overige	Totaal
januari	20	73	1	20	75	189
februari	97	38	19	28	55	237
maart	130	87	9	8	40	274
april	110	74		20	32	236
mei	72	31	3	11	45	162
juni	80	72	1	6	28	187
juli	70	54	via Cat+	12	15	151
augustus	62	67	via Cat+	14	160	303
september	85	59	via Cat+	25	45	214
oktober	72	114	via Cat+	35	48	269
november	80	59	via Cat+	15	95	249
december	42	68	via Cat+	10	22	142
Totaal	920	796	33	204	660	2613

Kluisaanvragen 2024

	Request on condition / Cat+	(roze) aanvraag- briefje	totaal
januari	15	20	35
februari	17	97	114
maart	36	130	166
april	45	110	155
mei	58	72	130
juni	18	80	98
juli	7	70	77
augustus	3	62	65
september	28	85	113
oktober	43	72	115
november	11	80	91
december	17	42	59
Totaal	298	920	1218

Afgehandelde vragen Onderzoekzaal 2024

	Topdesk- vragen	informatie- vragen per mail	totaal
januari	73	49	122
februari	63	64	127
maart	74	60	134
april	55	70	125
mei	103	27	130
juni	62	52	114
juli	45	38	83
augustus	60	46	106
september	62	37	99
oktober	84	47	131
november	51	50	101
december	42	40	82
Totaal	774	580	1354

Topdeskvragen

algemeen	Archives Space	totaal
47	26	73
54	9	63
55	19	74
51	4	55
62	41	103
52	10	62
42	3	45
51	9	60
34	28	62
51	33	84
41	10	50
39	3	42
579	195	773

Afgehandelde foto-opdrachten AP 2024

Op basis van aantal items (niet bekend daadwerkelijk aantal scans)					
	binnen- land	buiten- land	intern	knop	totaal
januari	14	7	19	6	46
februari	11	2	15	8	36
maart	5	7	7	3	22
april	1	3	9	4	17
mei	1	10		1	12
juni	4	2	10	2	18
juli	6	4	3	6	19
augustus	3	2			5
september	3	14	7	1	25
oktober	9	9	6	1	25
november	3	4	2		9
december	21	5	5	4	35
Totaal	81	69	83	36	269

Op basis van aantal opdrachtgevers (niet bekend daadwerkelijke aantal scans)					
2024	binnen- land	buiten- land	intern	knop	totaal
januari	1	4	3	3	11
februari	6	2	6	7	21
maart	5	5	4	3	17
april	1	2	3	4	10
mei	1	1		1	3
juni	2	3	5	1	11
juli	3	1	2	4	10
augustus	3	1			4
september	4	5	1	1	11
oktober	6	3	3	1	13
november	1	4	2		7
december	6	4	3	4	17
Totaal	39	35	32	29	135

NEVENFUNCTIES VAN MEDEWERKERS

Esther Boeles, conservator Universiteitsgeschiedenis en teamleider

- Bestuurslid Universeum, het Europese netwerk voor Universitaire collecties en musea
- Voorzitter SAE-werkgroep 'Universitaire collecties uit een koloniale context'
- Lid team Auteursrechten van de Bibliotheek UvA/HvA
- Lid landelijk collectiebeheerdersoverleg Stichting Academisch Erfgoed

Erika Happe, hoofd Development

- Lid Raad van Toezicht Brutus Organisatie Stichting
- Lid Raad van Toezicht Stichting Brutus Base
- Lid Raad van Toezicht Stichting Gasthuis Frascati
- Penningmeester van de Vereniging Rokin

Hans van Keulen, conservator theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- Lid directieraad Podiumkunst.net
- Treasurer SIBMAS
- Lid RvT Theater de Veste en Grote Kerk Alkmaar
- Lid Cultuurcommissie Musea en Erfgoed Rotterdam 2025–2028

Els van der Plas, directeur Allard Pierson

- Bestuurslid Stichting Gastronomische Bibliotheek.
- Bestuurslid Wim Crouwel Instituut
- Voorzitter Codarts Rotterdam
- Voorzitter Stroom Den Haag
- Lid Hoofdstadborrel Amsterdam
- Voorzitter Kunstcommissie UvA
- Lid Raad van Advies Herinneringscentrum Kamp Westerbork
- Lid van NADD groep (Nederlands Archief voor Dutch Design)
- Jurylid Residency Institute for Advanced Studies
- Jurylid Residency Allard Pierson en Institute for Advanced Studies
- Lid van UK Programmagroep
- Lid van het UvA Podia overleg

Stijn van Rossem, hoofd Kennis & Collectie

- Bestuurslid Stichting Archief Arnon Grunberg
- Lid Dagelijks Bestuur Stichting Academisch Erfgoed
- Lid Dagelijks Bestuur UKB, afdeling Bijzondere Collecties
- Lid onderzoeksgroep Amsterdam School for Heritage, Memory and Material Culture, UvA
- Redactielid tijdschrift *Quaerendo. A Journal Devoted to Manuscripts and Printed Books*
- Redactielid *Allard Pierson Magazine*
- Fellow of the Society of Antiquaries, Verenigd Koninkrijk
- John Carter Brown Fellow in the History of the Book Institute of Historical Research, Verenigd Koninkrijk

Riemke thoe-Schwartzberg Manger Cats, adjunct directeur

- Voorzitter van Bestuur Strijkkwartet Biennale Foundation
- Lid Raad van Commissarissen Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum

Jos van Waterschoot, conservator Boekgeschiedenis en strips en teamleider

- Secretaris bestuur Stichting Jan Kruis Collectie
- Redactielid *Boekenwereld*
- Redactielid *Tonika* (ledenorgaan Toonkunstkoor Amsterdam)

PUBLICATIES VAN MEDEWERKERS

René van Beek, conservator Klassieke Wereld

- '2500 jaar glas!', in: *Allard Pierson Magazine* nr. 130 (najaar 2024), p. 31–34.
- 'Fraaie Romeinse flesjes voor geurige olie', in: *De Oude Flesch* 175 (2024), p. 4.
- 'Ancient glass in the Allard Pierson', in: *Annales du 22e congrès de l'association internationale pour l'histoire du verre, Caparica, Portugal, 13–17 septembre 2021*, p. 415–420.

Ben van den Bercken, conservator Egypte en Soedan

- met Sofie Remijns en Hugo Oostdijk, 'Papyrologisch Panorama. Collectie papyri

naar de voorgrond', in: *Allard Pierson Magazine* 129, p. 11–13.

- 'Geschenk of ritueel voorwerp? Verpakkingen voor gemummificeerde dieren', in: *Allard Pierson Magazine* 129 (voorjaar 2024), p. 30–31.
- met Lars Petersen, 'The Bissing Link. Reconstructie en duiding van Oudegyptische en Nubische Oudheden' in: *Allard Pierson Magazine* 130 (najaar 2024), p. 16–18.

Isabelle Best, junior conservator Surinamica

- Met Katell Lavéant en Stijn van Rossem, 'Activating heritage from the Surinamica collection of the Allard Pierson', in: I. Saloul, S. Berrebi, N. Munawar, & M. Panico (Eds.), *AHM Conference 2024: 'Heritage, Memory and Material Culture'*, Amsterdam 2024, p. 1–8.
- Met Ditmer Weertman, 'Collectie Helstone overgedragen: Staalkaart Surinaamse klassieke muziek.', in: *Allard Pierson Magazine* 130 (december 2024), p. 21–23.

Milco Feijenbuik, hoofdredacteur Theaterencyclopedie

- 'Theaterencyclopedie.nl. Mottem Hолenderskiej Encyklopedii Teatralnej jest Historia teatru dla ciebie i przez ciebie', in: *Monitor. Encyklopedii Teatru Polskiego* 3.4 (2024), p. 8–10.

Klaas van der Hoek, conservator Handschriften en Moderne Letterkunde

- 'Een ode aan het leven en de liefde. 3 syllabijnen 2 vocaletten', *Allard Pierson Magazine* 129 (voorjaar 2024), p. 28–29.
- Emily Dickinson, *Smel is it Strân fan 't Hert. Oardel hûndert fersen oerset troch Klaas van der Hoek*, Amsterdam: Konsenylje, 2024.

Myriam van der Hoek, collectiespecialist Erfgoedbibliotheek en per 1 november conservator Werenschapscollecties

- 'Het ornithologische duo Gould', in: Hans Mulder (red.), *Verhalen van de natuur*, Amsterdam 2024, p. 140–151.

Margriet Hoogvliet, Jansonius conservator voor cartografie

- Met Marion Boudon-Machouel, Pascale Charron, David Rivaud, 'Digital Heritage and Mapping Renaissance Tours. Recent Research

from the CESR', in: *Storia urbana* 45/173 (2024), p. 61–78.

- Met Sabrina Corbellini, 'Reading Cultures and Spaces', in: John Corrigan, David J. Bodenhamer, Trevor M. Harris (eds.), *Oxford Handbook of Spatial Humanities*, Oxford, Oxford University Press, 2024/5, *Accepted/In press*
- 'Heel Frankrijk in kaart', in: *Geografie* 24/6 (2024), p. 27–29.

Rogier Kalkers, hoofd Herkomstonderzoek

- Met René van Beek, 'Illegaal erfgoed in het Allard Pierson: Archeologische collectie onder de loep in het kader van grootschalig herkomstonderzoek', in: *Tijdschrift voor Mediterane Archeologie* 70 (2024), p. 14–20.
- Met Stijn Vennik, 'De kluis ontsloten. Uit het archief van de archeologische collecties', in: *Allard Pierson Magazine* 129 (voorjaar 2024), p. 14–15.
- 'Saksen aan de Tiber. Interview met Alessio De Cristofaro, Marzia Di Mento & Filippo Salamone', in: *Roma Aeterna* 12.I (2024), p. 59–63.
- Met Reinder Storm, 'Rome van boven. De antieke stad in historische cartografie', in: *Roma Aeterna* 12.II (2024), p. 40–50.

Hans van Keulen, conservator Theatercollecties en teamleider Uitvoerende Kunsten

- '(On)grijpbaar erfgoed', in: *AP Magazine* 130 (najaar 2024), p. 10–13.
- 'Herman Gordijn als theatervormgever', in: Joseph Kessels. *Herman Gordijn 'Spelen met verbeelding'*, Zwolle: Waanders, 2024, p. 6–9.

Katell Lavéant, conservator Gedrukte Werken

- 'Habitual couplings in Sammelbände: the example of a Geneva edition of the Bible and the Psalms', in: A. Bonesso (red.), *Perdite e sopravvivenze del libro antico: il ruolo delle miscellanee*, Udine 2024, p. 279–293.
- 'Comment séduire son public? Stratégies commerciales des éditeurs et lectorats des livres joyeux au xvie siècle', in: *Le Verger* 29 (2024), online tijdschrift.
- Met Isabelle Best en Stijn van Rossem, 'Activating heritage from the Surinamica collection of the Allard Pierson', in: I. Saloul, S. Berrebi, N. Munawar, & M. Panico (red.), *AHM*

Conference 2024: *'Heritage, Memory and Material Culture'*, Amsterdam 2024, p. 1–8.

Mathieu Lommen, conservator Grafische Vormgeving en Typografie

■ Met Irma Boom, Liesbeth Kruyt (red.), *Walter Nikkels: Denkwerk*. Amsterdam, 2024.

Hans Mulder, conservator Natuurhistorische Collecties

■ Hans Mulder (red.), *Verhalen van de natuur*, Amsterdam: TerraLannoo, 2024.

Jessie Pietens, collectiespecialist Handschriften en Archieven, vanaf 1 november conservator

‘Catharina Schraders ‘memory boeck’ – Het dagboek van een achttiende-eeuwse vroedvrouw.’ Blog. Allard Pierson. Geplaatst 12 april 2024. <https://allardpierson.nl/blog/het-dagboek-van-een-achttiende-eeuwse-vroedvrouw/>.

■ ‘Het dagboek van een achttiende-eeuwse vroedvrouw. Catharina Schraders ‘memory boeck’’, in: *Allard Pierson Magazine* 129 (voorjaar 2024), p. 25–27.

Stijn van Rossem, hoofd Kennis & Collectie

■ Met Isabelle Best, Katell Lavéant, ‘Activating heritage from the Surinamica collection of the Allard Pierson’, in: I. Saloul, S. Berrebi, N. Munawar, & M. Panico (red.), *AHM Conference 2024: 'Heritage, Memory and Material Culture'*, Amsterdam 2024, p. 1–8.

Reinder Storm, conservator Cartografie, Geografie en Reizen

■ Met Rogier Kalkers, ‘Rome van boven. De antieke stad in historische cartografie’, in: *Roma aeterna*, jrg. 12, nr. 2 (december 2024), p. 40–49.

■ ‘De scheepsjongens. Al honderd jaar een meeslepend avontuur’, in: *Argus*, 9 oktober 2024, p. 8–9.

■ ‘De Rotterdammersloot’, in: *Bulletin van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse binnenstad*, voorjaar 2024, p. 5.

■ ‘750 jaar Amsterdam in kaarten. Bij de viering van het stadsjubileum’, in: *Allard Pierson Magazine* 130 (december 2024), p. 24–28.

■ ‘Los kaartje uit een groter geheel. De laatste keer Nederland in 1873’, in: *Geografie*, jrg 33, nr. 2 (2024), p. 26–27.

■ ‘Photo Essay: Open kaart / Maps Unfolded’, in: *Imago mundi*, 76:1 (zomer 2024), p. 97–101.

■ ‘Hans Oldewarris, Uitgeverij Andries Blitz, 1929–1954.’ [recensie], in: *De boekenwereld*, jrg. 40, nr. 2 (2024), p. 88–89.

■ ‘Rich Thomassen, Spanning voor 10 cent. Leesbibliotheken in Breda.’ [recensie], in: *De boekenwereld*, jrg. 40, nr. 1 (2024), p. 51.

■ ‘Manu van der Aa, Bedelen bij Picasso. Paul Méral, genie en charlatan.’ [recensie], in: *De boekenwereld*, jrg. 40, nr. 1 (2024), p. 51.

Gwendolyn Verbraak, junior conservator Kerkelijke Collecties

■ Publicatie van medewerker Agata Studzinska, ‘Doopsgezinde archieven in het Allard Pierson’, in: *Doopsgezinde Bijdragen* 49/50 (2024), p. 13–15.

Jos van Waterschoot, conservator Boekgeschiedenis en strips en teamleider

■ *Memoires in Argus*:

– ‘De Rode Ambassadeur’

– ‘O Sole Mio’

– ‘Oude boeken’

– ‘Lanoye’

– ‘Bij Ramses thuis’

– ‘Feest bij een graf’.

■ ‘Peter Pontiac. Collectie van tekenaar overgedragen’, in: *Allard Pierson Magazine* 130 (najaar 2024), p. 34–35.

■ ‘Curiositeiten: Ouvrages de dames’, in: *Allard Pierson Magazine* 130 (najaar 2024), p. 40.

■ ‘De graphic novel of het literaire beeldverhaal: een introductie’, in: *Zacht Lawijd* 23.4 (2024), p. 79–87.

■ 236 recensies <https://www.stripschap.nl/pages/stripnieuws/strip-tease.php>.

■ 137 recensies in *Stripblad Eppo*.

Anna de Wilde, conservator a.i. Bibliotheca Rosenthaliana

■ ‘De Bibliotheca Rosenthaliana, een schat aan joods erfgoed’ in: *Allard Pierson Magazine* 129 (voorjaar 2024) p. 2–4.

■ Anna de Wilde, *Jewish Books at Auction. The Circulation of Knowledge as Reflected in the Catalogues of Jewish Private Libraries in the Dutch Republic*

(1637–1832) (proefschrift, Radboud Universiteit, 2024).

Ditmer Weertman, conservator Muziekcollecties

- Met Isabelle Best, ‘Staalkaart Surinaamse Muziek: Collectie Helstone overgedragen’ in: *Allard Pierson Magazine* 130 (najaar 2024), p. 21–23.

PRESENTATIES EN ONDERWIJSACTIVITEITEN

René van Beek, conservator Klassieke Wereld

- 28 januari: Presentatie Ken je Klassieken Quiz in het kader van Week van de Klassieken 2024
- 26 april: college Technische Kunstgeschiedenis UvA in combinatie met collectieschouw
- 5 juli: collectieschouw archeologisch glas
- 11 maart: college over presentatie van de Romeinse afdeling, Reinwardt Academie
- 31 mei: presentatie voor Senatoren Allard Pierson over Etruskisch aardewerk
- 25 april: lezing over Paestum, opening Paestum-tentoonstelling Rijksmuseum van Oudheden

Ben van den Bercken, conservator Egypte en Soedan, archeologie

- 20 januari: donateursrondleiding Cultuurfonds, *Oog in Oog*
- 25 januari: rondleiding Turing Foundation, *Oog in Oog*
- 27 januari: studiemiddag Ex Oriente Lux, inleiding op mummieportretten en rondleiding *Oog in Oog*
- 8 februari: rondleiding ambassadeursvrouwen in samenwerking met de Egyptische ambassade, *Oog in Oog*
- 16 februari: rondleiding Freunde des Ägyptologischen Instituts der Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, *Oog in Oog*
- 24 februari: rondleiding Egyptologica Vlaanderen, *Oog in Oog* en *Van Nijl tot Amstel*
- 5 en 26 maart: *Research Project 1: Everyday writing: working with the papyri of the Allard Pierson* (Oude Geschiedenis, UvA)
- 11 maart: *Tentoonstellen in het Allard Pierson. Oog in Oog. De mensen achter mummieportretten* (Reinwardt Academie)

- 26 maart: rondleiding leden rector’s office UvA, *Oog in Oog*
- 9 april: lezing *Van grondstof naar eindproduct. Het maken van een mummieportret* (Week van de Klassieken)
- 11 april: rondleiding studenten boekwetenschappen, *Oog in Oog*
- 12 april: rondleiding Huis van Horus, *Oog in Oog*
- 19 april: workshop MA Museum Studies over slavernij in de oudheid (UvA)
- 14 juni: rondleiding collega’s Oekraïense musea, *Van Nijl tot Amstel*
- 17 september: *Concepts & Methods in the Ancient Near East: Social Worlds of Ancient Art Producers* (NINO/OIKOS Universiteit Leiden)
- 28 november: lezing *Dutch Research and Excavations in the Eastern Nile Delta* (Nederlands-Vlaams Instituut in Caïro, samen met Miriam Müller)

Isabelle Best, junior conservator Surinamica

- 12 januari: In gesprek met Wendeline Flores voor de podcast *Wie Wat Bewaart*
- 23 april: Presentatie ‘Activating the Surinamica collectie through community driven initiatives’ in het kader van het vu Landelijk Symposium
- 27 juni: Collectieschouw delegatie Vereniging Inheemse Dorpshoofden Suriname in het kader van bezoek aan Nederland rondom restitutie
- 1 juli: Keti Koti Lezing Hoorn vanuit een museum perspectief
- 10 oktober: Presentatie Surinamica-project AdamNet
- 12 oktober: COMCOL On the Ethics of Collecting, Imagine IC
- *Collectieschouwen aan individuele onderzoekers en kunstenaars niet meegenomen

Emma Binnendijk, collectiespecialist Collectie- en Archiefontsluiting

- Diverse presentaties over ArchivesSpace voor collega’s van het Allard Pierson en Bibliotheek UvA/HvA

Esther Boeles, conservator Universiteitsgeschiedenis en teamleider

- 31 mei: Senatorendiner Allard Pierson

- 8 november: college over Representatie binnen de UvA voor studenten Publieksgeschiedenis
- 12 november: bezoek aan de Radboud Universiteit met studenten Publieksgeschiedenis, mede georganiseerd
- 18 december: beoordelen presentaties studenten in de Agnietenkapel ten behoeve van een meer diverse presentatie in de Agnietenkapel, samen met de rector Peter Paul Verbeek en pedel Annelies Dijkstra
- diverse rondleidingen en introducties voor studenten in verband met archieven van studentenverenigingen

Rachel Boertjens, conservator Bibliotheca Rosenthaliana

- 19 maart: presentatie voor studenten Joodse Studies van de Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf
- 22 mei: presentatie voor De Vereniging voor Theologisch Bibliothecariaat (vThB)
- 18 september: presentatie voor de Studenten Joodse Studies van de UvA
- 23 september: presentatie voor The International Association of Bibliophiles
- 6 november: presentatie voor de Raad van Advies van Herinneringscentrum Kamp Westerbork
- 19 november: presentatie voor deelnemers en sprekers van het symposium 'Dynamics of Jewish Broadides: 500 Years of Jewish History Through the Lens of Single Sheet Prints'

Milco Feijnenbuik, hoofdredacteur Theaterencyclopedie

- 25 januari: presentatie 'Theaterencyclopedie en sociale media' voor de collegereeks 'Oude boeken in een nieuwe wereld' (Master Boekwetenschap, Universiteit van Amsterdam)
- 26 februari: presentatie over de Theaterencyclopedie voor de collegereeks 'Ontwerpen voor informatiesystemen' (Bachelor Informatiekunde, Universiteit Utrecht)
- 28 februari: presentatie over de Theaterencyclopedie voor de collegereeks 'Musicalgeschiedenis' (Bachelor Muziektheater, Fontys Hogeschool voor de Kunsten Tilburg)
- 13 maart: presentatie 'Theaterencyclopedie en Linked Open Data' voor het netwerkevenement van Podiumkunst.net

- 2 oktober: presentatie over de Theaterencyclopedie voor de collegereeks 'Vrouwen in de Nederlandse theatergeschiedenis' (Bachelor Theaterwetenschap, Universiteit van Amsterdam)
- 5-6 oktober: doorlopende presentatie over de Theaterencyclopedie op de Nederlandse Dansdagen, Maastricht
- Gedurende het jaar: maandelijks reportages in de podcastuitzendingen van *Moet je nou 's horen!*

Laurien de Gelder, conservator Griekse Wereld en West-Azië, archeologie

- 27 februari: introductiecollege materiaalpracticum Grieks aardewerk aan de MA-studenten van ACASA
- 2 april: rondleiding archeologische collecties voor de deelnemers van de workshop *Virtual Worlds* i.s.m. 4D Research Lab (UvA)
- 23 april: gastcollege over het Griekse symposium aan BA-studenten van ACASA
- 26 april: gastcollege aardewerk als materiaalcategorie voor de studenten van de opleiding Technische Kunstgeschiedenis (UvA/Rijksmuseum)
- 8 juni: thematische rondleiding over de Griekse god van de liefde Eros aan de leden van het Nederlands Klassiek Verbond
- 7 november: rondleiding archeologische collecties voor de MA-studenten van het vak 'Museums, Archaeology and the Public' van de UvA
- 11 november: materiaalpracticum i.s.m. 4D Research Lab
- 21 november: gastcollege 'The ethics of human remains in museums with archaeological collections' voor de MA-studenten van het vak 'Museums, Archaeology and the Public' van de UvA

Klaas van der Hoek, conservator Handschriften en Moderne Letterkunde

- 12 januari: presentatie voor de Historische Studievereniging Ubbo Emmius van de Rijksuniversiteit Groningen
- 2 april: presentatie voor studenten gastronomie van het Huygens Instituut

- 12 april: presentatie ‘Tekenen naar de klassieken en naar de natuur’ in het kader van de Week van de Klassieken
- 17 april: presentatie over de collectie Jaap Kunst voor studenten musicologie van de UvA
- 21 mei: college over autografen voor studenten Boekwetenschap van de UvA
- 23 mei: college over middeleeuwse handschriften voor studenten Nederlands van de UvA, samen met Marjolein Hogenbirk
- 24 mei: presentatie voor leden van de UKB-commissie Publieksdiensten

**Myriam van der Hoek, collectiespecialist
Erfgoedbibliotheek en per 1 november conservator
Werenschapscollecties**

- 12 januari: twee presentaties voor studievereniging Ubbo Emmius (Groningen) (20 personen)
- 2 september: Presentatie Artis Bibliotheek voor de Schrijverscentrale (15 personen)
- 27 september: Presentatie Artis Bibliotheek voor de Vereniging Handboekbinden (15 personen)
- 21 oktober: Rondleiding *De roep van de o’o* voor Wij en onze stad
- 1 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor Vereniging ons Amsterdam (15 personen)
- 7 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor Vereniging ons Amsterdam (15 personen)
- 7 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor de bijeenkomst oud-directeuren
- 14 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor medewerkers Hortus Botanicus (5 personen)
- 22 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor AUF (15 personen)
- 22 november: Podcast *Wie wat bewaart*, over *De roep van de o’o*
- 29 november: Rondleiding *De roep van de o’o* voor studenten boekrestauratie (15 personen)
- 13 december: Rondleiding *De roep van de o’o* voor Vogelwerkgroep Amsterdam (2×15 personen)
- 16 december: Rondleiding *De roep van de o’o* voor Wij en onze stad
- 20 december: Rondleiding *De roep van de o’o* voor AUV (2×15 personen)

**Margriet Hoogvliet, Jansonius conservator voor
cartografie**

- 20 februari: presentatie kaarten college dr. Olupemi Oludare: ‘Cultural transfer across the Atlantic’
- 23 februari: presentatie kaarten college dr. Olupemi Oludare: ‘Africa in modern world history’
- 22 maart: Publiekslezing/Jansoniuslezing, Allard Pierson, Jansoniusfonds:
- “Geschiedvervalsing en deugpropaganda: Waarom het noodzakelijk is onze blik op oude kaarten te veranderen”
- 1-5 juli: lezing met Anouk de Vries, ‘Deconstructing, decolonising and decentering the Blaeu Atlases and maps’, International Congress on the History of Cartography: Confluences – Interdisciplinarity and New Challenges in the History of Cartography, Lyon, Université Lyon III Jean Moulin, 1-5 juli 2025
- 11 oktober: Presentatie en deelname discussieforum Academic forum on Indonesia-Amsterdam Spice Route/Indonesia Spice Week
- 3 november: publiekslezing ‘Wereldkaarten van de middeleeuwen tot de zeventiende eeuw: astronomie, wiskunde en religie’, Hoorn, Stichting Nederlandse Kaap-Hoorn Vaarders
- 5-6 november: deelname discussieforum ‘Open Maps Meeting’, met subsidie door Open Science NL en KNAW Humanities Cluster, 5–6 november 2024, KB en Nationaal Archief Den Haag
- 21 november: gastcollege ‘Leescultuur en paratekst’, dr. Trude Dijkstra, Schakelprogramma Boekwetenschap *De magie van Middeleeuwse manuscripten*, 21 november 2024
- 22 november: gastcollege ‘Medieval Mappae Mundi and World Views’, prof. dr. Bram Vannieuwenhuyze en dr. Djoeke van Netten, BA Global Arts, Culture, Politics: World Views

Petra Huijgen, medewerker communicatie

- 25 januari: presentatie over collectie op social media bij de master Boekwetenschap

Gonneke Janssen, collectiespecialist Uitvoerende Kunsten

- Rondleidingen 2024 (samen met Lisa Lucassen)
- januari: rondleiding Jacky de Vries van <https://theatersentiment.nl/> (1 persoon)
- februari: rondleiding studenten Sanne Thierens Fontys Musical Tilburg (12 personen)
- februari: rondleiding Academie Theater en Dans (2 personen)
- april: rondleiding Ulrike Quade Company (2 personen)
- april: rondleiding studenten van meLê Yamomo MA artistic and performance research (24 personen)
- juni: rondleiding Jimmy Grima, theaterarchieven Malta (1 persoon)
- augustus: rondleiding Stichting Droom en Daad (1 persoon)
- augustus: rondleiding studenten Sylvia Alting van Geusau verkort theatergeschiedenis ATD (8 personen)
- september: rondleiding Theaterfestival (40 personen)
- september: rondleiding studenten Rob van der Zalm Theaterwetenschap, Vrouwen in het Theater (20 personen)
- september: rondleiding Flip Hallema en Michiel van Zeist, goochelobjecten (2 personen)
- september: rondleiding studenten Sylvia Alting van Geusau studenten Productie ATD (16 personen)
- oktober: rondleiding studenten Dick Zijp, Universiteit Utrecht (22 personen)
- oktober: rondleiding Wij en Onze Stad (12 personen)
- oktober: rondleiding Toneelgroep Plankton en Zephyr Brüggen voor Slingelandt Toneel (12 personen)
- november: rondleiding Collectief Blauwdruk (3 personen)
- november: rondleiding ocw (25 personen)
- november: rondleiding voor collega's Academie Theater en Dans (12 personen)
- december: rondleiding Holland Festival (5 personen)
- december: rondleiding Wij en Onze Stad (25 personen)

- december: rondleiding Theater Oostpool (7 personen)

Rogier Kalkers, hoofd Herkomstonderzoek

- 20 januari: presentatie herkomstonderzoeksproject voor bezoek van docenten en studenten van de Friedrich Schiller Universiteit, Jena
- 1 maart: gastles over herkomstonderzoek voor bezoek van leerlingen klassieke talen Johan van Oldenbarnevelt Gymnasium Amersfoort
- 5 maart: gastcollege over herkomstonderzoek in MA-module Provenance & Provenience, Universiteit van Amsterdam
- 27 maart: rondleiding over herkomstonderzoek door vaste opstelling voor delegatie Turkse ambassade in Nederland
- 2 april: rondleiding over herkomstonderzoek door vaste opstelling voor spring school Virtual Worlds in Teaching Archaeology, samenwerkingsproject van de universiteiten van Bonn, Oslo, Amsterdam, de Open Universiteit en Erasmus+.
- 10 april: gastcollege over herkomstonderzoek in BA Honours-module, Universiteit van Amsterdam
- 22 april: deelname aan paneldiscussie over het illegaal opgraven en verhandelen van Italiaans cultureel erfgoed, gecombineerd met een vertoning van de film *La Chimera* (Alice Rohrwacher, 2023), in het Ketelhuis, Amsterdam
- 30 mei: publiekslezing 'Herkomstonderzoek naar Etruskische objecten in de collectie van het Allard Pierson', symposium ter ere van dr. Wim Regter, raadzaal Stadhuis Dordrecht
- 22 juni: rondleidingen door vaste opstelling over herkomstonderzoeksproject, tijdens de Dag van Rome, Vereniging van Vrienden en Ambassadeurs van het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome, Werkgroep Italië Studies en Stichting Roma Aeterna.
- 4 september: presentatie herkomstonderzoeksproject op introductiebijeenkomst voor eerstejaars studenten MA Museum Studies, Universiteit van Amsterdam
- 17 oktober: lezing met Stijn van Rossem, 'Betwist en beladen erfgoed in de collecties van het Allard Pierson, Universiteit van

Amsterdam', op de studiedag Betwist en beladen erfgoed, Faculteit Rechtsgeleerdheid en Criminologische Wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven

- 7 november: lezing met Anita Casarotto & Tesse Stek, 'Italic urbanism? Settlement trends in the territory of Larinum', congres *The Biferno Valley – 50 years later. Past, present and future of archaeology across Apennine landscapes*, British School at Rome
- 14 november: gastcollege over herkomstonderzoek in de MA-module Archaeology, Museums & the Public, Universiteit van Amsterdam
- 11 december: presentatie en rondleiding door vaste opstelling over herkomstonderzoeksproject voor delegatie Italiaanse ambassade in Nederland en Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland

Hans van Keulen, conservator Theatercollecties en teamleider Uitvoerende Kunsten

- 14 november: Opening Expositie Martin Monnickendam
- 26 juni: presentatie op Sibmas Conferentie Hong Kong
- 11 april: presentatie bij opening Herman Gordijn-tentoonstelling Kunstmuseum Den Haag
- 31 mei: presentatie op IWO Senatorendiner

Erik Korver, coördinator AP Studio

- In de Studio toelichting en uitleg over de audiocollecties een bezoekers en andere geïnteresseerden, werkzaamheden van de Studio en wisseltentoonstellingen in de Studio. Frequentie circa 2 keer per week.

Katell Lavéant, conservator Gedrukte Werken Schouwen:

- 16 januari: met Rachelle Keller: schouw voor de studenten van de MA-opleiding Restauratie (UvA), over techniekboeken
- 23 februari: college in de MA-cursus *Africa in Modern World History* (Geschiedenis, UvA), objecten uit de Surinamica collectie
- 27 februari: schouw voor conservatoren van het Rijksmuseum voor een tentoonstellingsproject, over boeken in het dagelijkse leven en cultuur in de 17de eeuw

- 4 maart: college voor BA-studenten Wiskunde (vU), over de collectie van het Wiskundig Genootschap
- 8 maart: schouw over de highlights van de collectie voor de Patrons of the Royal Museums Greenwich (UK)
- 12 maart schouw voor het onderzoeksgroep Historische Letterkunde (UvA), over meertalige literatuur in de vroegmoderne tijd
- 12 maart: schouw voor het Institut Culturel Français, in het Frans, over de Nederlandse boekproductie in het Frans in de vroegmoderne tijd
- 22 en 25 april: schouw voor studenten BA Engels (UvA), over de lange 18de eeuw in Engeland (Engelse literatuur)
- 23 april: Met Isabelle Best: 'Ontsluiting van de Surinamica-collectie: Wat kunnen we leren van publieksactiviteiten?', workshop 'Dekolonisatie en een inclusievere bibliotheek', Vrije Universiteit, Amsterdam
- 27 en 28 april: schouw tijdens de workshop van expert groep Sammelband 15–16, 16de-eeuwse convoluten en materialiteit
- 15 mei: schouw tijdens de presentatie van de liederencollectie van Arie van den Berg
- 27 mei: 'Working on Sammelbände in Dutch Heritage Libraries', workshop van de expertgroep Sammelband 15–16, Allard Pierson
- 7 juni: college in de cursus Cultures of Reading (Arnoud Visser, Huizinga Instituut), verschillende documenten over leescultuur van de 16de t/m de 20ste eeuw
- 14 juni: schouw in het kader van de lezing van Eric Moormann 'De vergeten grondlegger van de archeologie'
- 21 juni: met Trude Dijkstra en Yun Xie: 'Activating Heritage from the Surinamica Collection of the Allard Pierson', AHM Conference, UvA
- Rondleidingen in de Helstone-tentoonstelling (14 juli, 3 oktober, 10 oktober)
- 10 september: schouw met Helmer Helmers en Nina Lamal voor de board van internationale stichting Pluralis, over vroegmoderne kranten
- 12 september: 'From Antwerp to Kraków: the pan European Sammelbände of Jacob Buyck (1545–1599)', *Books in new contexts*, 10th

Sammelband Event, Uppsala University Library, Zweden

- 23 september: met Gwendolyn Verbraak: schouw voor de Association Internationale de Bibliophilie, topstukken van de gedrukte collecties
- 23 september: ‘Un bibliophile en exil. Jacob Buyck et sa bibliothèque face à la Révolte des Pays-Bas’, bezoek van de Association Internationale de Bibliophilie, Allard Pierson
- 12 november: schouw voor de MA-studenten Nederlandse taal en cultuur (UvA), over vroegmoderne protestantse pamfletten
- 15 november: ‘Keuze te over? Hoe zestiende-eeuwse boekbezitters hun boekbanden kozen’, Tiele-symposium, KB Den Haag
- 22 november: schouw voor de studenten BA Geschiedenis (UvA), over de collectie Geschiedenis van voeding
- 22 november: schouw voor de studenten BA Nederlands (UvA), over Nederlandse toneelstukken van de 17de eeuw
- Cursussen (Allard Pierson):
 - Cursus *Oude boeken in een nieuwe wereld* (MA Boekwetenschap) (8 sessies, januari)
 - Cursus *Fundamentals of the book before 1800* (Summer School History of the Book) (28 t/m 30 augustus)

Mathieu Lommen, conservator Grafische Vormgeving en Typografie

- 2 december: College ‘Calligraphy, Lettering & Type Design’ voor master TypeMedia van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, Den Haag

Lisa Lucassen, collectiespecialist Theater

- 29 januari: webinar Archiveren voor dummys van Podiumkunst.net
- januari: rondleiding Jacky de Vries van <https://theatersentiment.nl/> (1 persoon)
- februari: rondleiding studenten Sanne Thierens Fontys Musical Tilburg (12 personen)
- februari: rondleiding Academie Theater en Dans (2 personen)
- april: rondleiding Ulrike Quade Company (2 personen)
- april: rondleiding studenten van meLê Yamomo MA artistic and performance research (24 personen)

- juni: rondleiding Jimmy Grima, theaterarchieven Malta (1 persoon)
- augustus : rondleiding Stichting Droom en Daad (1 persoon)
- augustus: rondleiding studenten Sylvia Alting van Geusau verkort theatergeschiedenis ATD (8 personen)
- september: rondleiding Theaterfestival (40 personen)
- september: rondleiding studenten Rob van der Zalm Theaterwetenschap, Vrouwen in het Theater (20 personen)
- 5 september: Expertmeeting Theaterfestival
- september: rondleiding Flip Hallema en Michiel van Zeist, goochelobjecten (2 personen)
- september: rondleiding studenten Sylvia Alting van Geusau studenten Productie ATD (16 personen)
- oktober: rondleiding studenten Dick Zijp, Universiteit Utrecht (22 personen)
- oktober: rondleiding Wij en Onze Stad (12 personen)
- oktober: rondleiding Toneelgroep Plankton en Zephyr Brüggén voor Slingelandt Toneel (12 personen)
- november: rondleiding Collectief Blauwdruk (3 personen)
- november: rondleiding ocw (25 personen)
- november: rondleiding voor collega's Academie Theater en Dans (12 personen)
- december: rondleiding Holland Festival (5 personen)
- december: rondleiding Wij en Onze Stad (25 personen)
- december: rondleiding Theater Oostpool (7 personen)

Hans Mulder, conservator Natuurhistorische Collecties

- januari-november: 44 presentaties over de natuurlijke historie (vooral naar aanleiding van de tentoonstelling *Natuur onder druk*). Meestal in de Artis Bibliotheek of het Allard Pierson, maar ook op locatie in het land.

Jessie Pietens, collectiespecialist Handschriften en Archieven, per 1 november conservator

- 15 februari: presentatie archief studentenvereniging C.O.N.G.O. voor studentleden

- 27 februari: college studenten boekwetenschap
- 16 mei: college en workshop kalligrafie voor studenten boekwetenschap
- 28 augustus: college in Summer School History of the Book – ‘The Long life of Manuscripts’
- 9 september: college studenten boekwetenschap
- 23 september: schouw topstukken handschriftencollectie voor Association Internationale de Bibliophilie (AIB)
- 24 september: schouw archief Jaap Kunst voor onderzoekers
- 19 november: college paleografie studenten Grieks en Latijn
- 29 november: schouw voor bestuursleden Stichting Academisch Erfgoed – ‘Bronnen zoeken onderzoeker’

Els van der Plas, directeur Allard Pierson

- Verschillende presentaties bij conferenties
- Verschillende colleges/lessen bij CRMLink op gebied van Governance

Foske Rozeboom, medewerker Collectie- en Archiefontsluiting Grafische Vormgevers

- 6 februari: rondleiding langs de (grafische) archieven op het IWO voor studenten van de Reinwardt Academie, met Almar Seinen
- 16 april: presentatie voor MA-studenten van Alice Twemlow, bijzonder hoogleraar Geschiedenis, Theorie en Sociologie van Grafisch ontwerpen en Visuele cultuur (Wim Crouwel Leerstoel), met Almar Seinen.

Liselotte Salters, collectiespecialist Muziek

- 18 april: rondleidingen en presentaties voor studenten popacademie AHK
- 14 november: rondleidingen en presentaties medewerkers OCW

Leonie Sterenborg, conservator Kostuum

- 15 november: lezing over kostuum Johanna Ziesenis-Wattier tijdens Colonial Williamsburg's Symposium on Historical Dress: Collections, Collectors and Collaborations

Reinder Storm, conservator Cartografie, Geografie en Reizen

- 16 januari: presentatie studenten Djoeke van Netten
- 22 januari: studenten VU Holland land company
- 23 januari: studenten VU Holland land company Stadsarchief
- 27 februari: presentatie / college studenten atlas Blaeu
- 29 februari: optreden AT5 Balth. Floriszstraat
- 29 april: presentatie kaarten antieke wereld voor archeologiecollega's
- 22 mei: rondleiding gezelschap ‘achter de schermen’; de heer N. Bos
- 21 juni: Excursie cartografische collecties Allard Pierson UvA voor Total Design
- 28 juni: meeting & maps, Oude Turfmarkt
- 09 juli: RSV schouw kaartendepot
- 23 september: presentatie internationale bibliofielen
- 25 september: presentatie studenten ‘Arts of the Netherlands’
- 10 oktober: voordracht / presentatie vrienden Key & Steeffels
- 16 oktober: lunchlezing in het Scheepvaartmuseum voor leden ILAB
- 17 oktober: presentatie collectie aan leden ILAB (4 ×)
- 21 oktober: presentatie collecties aan scholieren Wij En onze stad
- 23 oktober: presentatie KNAG-collecties aan KNAG-collega's
- 25 oktober: presentatie collecties aan collega's IBED
- 23 november: voordracht over de Atlas van Blaeu voor het KOG in het Rijksmuseum
- 4 december: presentatie voor studenten boekwetenschap
- 4 december: presentatie voor studenten Mediëvistiek (2 ×)
- 4 december: presentatie voor werknemers-delegatie van Shell (2 ×)
- 9 december: presentatie voor studenten tijdens een *Imago mundi*-workshop

Gwendolyn Verbraak, junior conservator Kerkelijke Collecties

- 26 januari: presentatie van de Bibliotheek van de Remonstrantse Gemeente Amsterdam voor Peter-Paul Steenbergen
- 19 februari: presentatie tijdens college over boekbanden 'Historic book reconstruction module' voor studenten van de opleiding Conservering & Restauratie aan de UvA, met Rachel Keller en Françoise Richard
- 26 maart: met Nina Schroeder-van 't Schip 2 presentaties van de Doopsgezinde Bibliotheek voor 2 groepen van de Gemeindebibelschule der Mennoniten-Brüdergemeinde Frankenthal
- 22 mei: bijeenkomst van de Vereniging voor het Theologisch Bibliothecariaat (vthb.nl). Thema religieus erfgoed in Amsterdam. Met schouw.
- 31 mei: college begeleiden van prof. dr. Sabine Hiebsch over de Bibliotheek van het Evangelisch Luthers Seminarium voor studenten van de Theologische Universiteit Utrecht
- 28 juni: presentatie van het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica en enkele stukken uit de kerkelijke collecties voor prof. dr. Bill Sherman, directeur van het Warburg Institute en de staf van het Centre for the History of Hermetic Philosophy and Related Currents (UvA)
- 23 juli: college begeleiden van prof. dr. Peter Forshaw over alchemistische werken uit het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica in het kader van de 'Arcane Worlds Summerschool 2024'
- 23 september: presentatie van de kerkelijke collecties en het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica voor de Association Internationale de Bibliophilie
- 1 oktober: presentatie van het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica voor deelnemers aan de jaarlijkse Autumn Meeting van de Society for the History of Alchemy in het Allard Pierson
- 17 oktober: presentatie van de kerkelijke collecties en het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica International League of Antiquarian Booksellers

- 22 oktober: 2 presentaties van de Doopsgezinde Bibliotheek voor 2 groepen van de Gemeindebibelschule der Mennoniten-Brüdergemeinde Frankenthal
- 22 oktober: 2 presentaties van de Doopsgezinde Bibliotheek voor 2 groepen van mennonieten van Russisch-Duitse herkomst uit Duitsland
- 10 december: presentatie van de Doopsgezinde Bibliotheek voor leden van de Doopsgezinde Gemeente Amsterdam
- 13 december: presentatie van het archief Johanna Kuiper tijdens de overdrachtsbijeenkomst aan de Doopsgezinde Bibliotheek

Jos van Waterschoot, conservator Boekgeschiedenis en Strips en teamleider

- 17 februari: schouw voor Wodehouse Genootschap van illustraties van Peter van Straaten
- 6 en 7 maart: college over strips bij college-reeks boekwetenschap 'Wat is een boek?'
- 16 en 17 mei: presentatie bij symposium Provenienz-Forschung, Hamburg
- 25 mei: officiële opening Peter van Straaten-tentoonstelling Drukkerijmuseum Etten-Leur
- 31 mei: Vriendenavond AP IWO, drie presentaties stripcollectie
- 2 oktober: college voor studenten Emilie Sitzia
- 17 oktober: schouw voor ILAB
- 21 oktober: stripschouw WEOS
- 29 november: presentatie over provenance-onderzoek bij SAE-symposium
- 12 december: stripschouw WEOS

Ditmer Weertman, conservator Muziekcollecties

- 31 mei: presentatie over Chet Baker in Amsterdam 1957 in de collectie van het Nederlands Jazz Archief. Voor high-donors Allard Pierson

Anna de Wilde, conservator a.i. Bibliotheca Rosenthaliana

- 19 maart: presentatie topstukken en Jiddische boeken aan MA-studenten en promovendi van de Heinrich Heine Universiteit Düsseldorf
- 27 maart: presentatie liturgische boeken bij NGJS congres 'Tefillah and Jewish Knowledge'
- 18 september: presentatie Rosenthaliana-collectie aan MA-studenten Joodse Studies UvA

- 23 september: presentatie topstukken aan Association Internationale de Bibliophilie
- 17 oktober: presentatie topstukken aan International League of Antiquarian Booksellers
- 4 november: presentatie 18de-eeuws Joods Amsterdam aan UvA expert meeting met internationale onderzoekers

Frederieke van Wijk, Circuscollecties en beleidsmedewerker Diversiteit & Inclusie

- 23 november: presentatie over de circuscollectie voor Gesellschaft der Circusfreunde in Marburg, Duitsland